

LAPPAJÄRVEN KUNTA

Talousarvio vuodelle 2026 ja
taloussuunnitelma vuosille 2027 – 2028
Kunnanhallitus 24.11.2025 § 229
Kunnanvaltuusto 15.12.2025 § 6

Sisällys

1 TALOUSARVIO 2026 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2026 – 2028, YLEISPERUSTELUT	4
1.1 Kunnanjohtajan katsaus.....	4
1.2 Lappajärven kuntastrategia	6
1.3 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys.....	6
1.3.1 Valtiontalous	7
1.3.2 Kuntatalous	8
1.3.3 Hyvinvointialuehallinto	9
1.4 Lappajärven kunnan alue, väestö ja työpaikat	9
2 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	17
3. TALOUSARVIOTA KOSKEVAT YLEISPERUSTELUT	20
3.1. Talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnan perusteet	20
3.2 Talousarvio kokonaisuutena	21
3.3 Lappajärven kuntaorganisaatio	22
3.4 Menojen kehitys	24
3.5 Tulojen kehitys	24
4 KÄYTTÖTALOUSOSA	28
4.1 YLEISHALLINTO	29
4.1.1 Luottamushenkilöhallinto	29
4.1.2 Yleiset toimistopalvelut	31
4.1.3 Muu yleishallinto	32
4.2 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	32
4.2.1 Toimielimet ja projektit.....	32
4.2.2 Terveyspalvelut	32
4.3 SIVISTYSTOIMI.....	33
4.3.1 Sivistystoimen hallinto	33
4.3.2 Esi- ja perusopetus	35
4.3.3 Peruskoulujen yhteinen ja muu toiminta	37
4.3.4 Lukiokoulutus.....	38
4.3.5 Ammatillinen ja muu koulutus.....	39
4.3.6 Kirjastotoimi.....	40
4.3.7 Vapaa-aika.....	41
4.3.8 Varhaiskasvatus.....	43
4.4 MUUT PALVELUT	45
4.4.1 Maaseutuhallinto ja hankkeet	45
4.4.2 Oikeudenhoito ja turvallisuus	47

4.5 TEKNINEN TOIMI	48
4.5.1 Yhdyskuntasuunnittelu	48
4.5.2 Yhdyskuntapalvelut	49
4.5.3 Toimitila- ja vuokrauspalvelut	50
4.5.4 Vesihuolto	51
4.5.6 Maa- ja metsätilat.....	52
4.5.7 Muu liikeluonteinen toiminta	53
4.5.8 Muu toiminta.....	53
4.5.9 Ympäristöpalvelut	53
4.6.0 Rakennusvalvonta	54
4.6 ELINVOIMAPALVELUT.....	56
4.6.1 Elinvoimavaliokunta.....	56
4.6.2 Elinkeinoelämän edistäminen.....	57
5 TULOSLASKELMA	59
5.2 Tuloslaskelma.....	60
6 INVESTOINNIT	62
7 RAHOITUSLASKELMA	64
8 HENKILÖSTÖ.....	65
9 TALOUSSUUNNITELMA	68
10 RAHOITUSSUUNNITELMA.....	73
11 VESIHUOLTOLAITOS	74

1 TALOUSARVIO 2026 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2026 – 2028, YLEISPERUSTELUT

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2026 käynnistyy Lappajärven kunnassa vielä uuden valtuustokauden merkeissä. Valtuustotyö on päässyt hyvään vauhtiin, vaikka toimintaympäristömme on samanaikaisesti täynnä epävarmuuksia. Yleismaailmallinen tilanne, talouden heilahtelut sekä turvallisuuspoliittinen epävakaus heijastuvat väistämättä Suomen kuntakenttään – niin myös Lappajärven kuntaan. Näistä haasteista huolimatta kunnassamme on vahva suunta ja selkeä tahtotila kehittää Lappajärveä visionamme tätä kirjoittaessani edelleen ”hyvän elämän ja elämysten paikka, Euroopan suurimman kraatterijärven rannalla”. Tämä visio on myös vahva ohje-nuora tulevalla valtuustokaudella.

Samanaikaisesti tätä talousarviota laadittaessa viimeistelemme uutta kuntastrategiaa. Strategiatyö nojaa vahvasti niihin arvoihin ja tavoitteisiin, jotka ovat jo pitkään ohjanneet kunnan kehittämistä: hyvän arjen laadun varmistamiseen, yhteisöllisyyden ja yhteistyön vahvistamiseen sekä Lappajärven luonnon ja ainutlaatuisuuden hyödyntämiseen elinvoiman ja vetovoiman rakentamisessa.

Haastava taloustilanne ja tulevaisuuden näkymät

Kuntatalouden näkymät ovat valtakunnallisesti kiristyneet. Saman kehityksen koemme nyt myös omassa taloudessamme. Aiemmat vuodet ovat olleet hienoisesti ylijäämäisiä, ja meillä on kertynyttä ylijäämää edellisiltä vuosilta yhteensä reilut 2milj. euroa. Mikäli loppuvuonna pysytään tiukassa kulukurissa, myös vuoden 2025 tulos näyttää muodostuvan hieman ylijäämäiseksi. Talousarvio 2026 on tehty äärimmäisen haasteellisissa olosuhteissa, käymällä koko kunnan rakenteen perusteellisesti läpi sen ollessa noin -16.420 euroa alijäämäinen.

Vuodelle 2026 siis ennakoimme noin nollatulosta tai lievää alijäämää, mikäli merkittäviä yllätyksiä ei ilmene. Kunnan lainakanta on edelleen suhteellisen korkea. Pitkäaikaista lainaa 7,35 miljoonaa euroa ja lyhytaikaista lainaa 4,7 miljoonaa euroa, mikä korostaa tarkan taloudenpidon, ja investointien merkitystä tulevina vuosina. Isoihin investointeihin ei tässä taloudellisessa tilanteessa ole realistista lähteä, vaan taloutta on tarkasteltava kriittisesti ja säästötoimia jatkettava. Rajalliset resurssimme on kohdennettava tarkkaan harkiten.

Elinvoimaan panostaminen on tulevaisuuden edellytys

Vaikka talous raamittaa tekemistämme tiukasti, on elinvoimaan ja vetovoimaan panostaminen edelleen välttämätöntä. Resurssien rajallisuus korostaa priorisointia, ei pysähtymistä. Tulevaisuuden kannalta keskeistä on suunnata panostuksia sivistykseen, kulttuuriin, matkailuun ja yrittäjyyden edellytysten vahvistamiseen – juuri niihin tekijöihin, jotka pitävät Lappajärven elinvoimaisena ja houkuttelevana asuin- ja yritysympäristönä.

Merkittävimpiä investointeja tulee Hotelli Kivitipun perusparannukseen, jotta mahdollistamme uuden kansainvälisen operaattorin toiminnan käynnistyminen alkuvuodesta 2026, joka on yksi keskeisistä vetovoimahankkeistamme. Vaikka ”avaimet käteen” -mallista ei voida puhua, tulemme tekemään tiivistä yhteistyötä operaattorin kanssa ja tukemaan osaltamme toiminnan onnistunutta käynnistystä. Matkailun, yrittäjyyden ja alueen vetovoiman vahvistaminen on yhteinen tehtävämme, ja tässä tarvitaan kunnan, sekä kaikkien toimijoiden panosta.

Haasteet käännetään mahdollisuuksiksi – yhdessä

Vaikka edessä on taloudellisesti tiukkoja vuosia, meillä on vahva usko siihen, että haasteet voidaan kääntää mahdollisuuksiksi. Se edellyttää kurinalaista taloudenpitoa, määrätietoista työtä ja aitoa yhteistyötä. Lappajärvellä on poikkeuksellisen vahva tekemisen kulttuuri – rohkeus kokeilla, halu parantaa ja kyky tarttua yhdessä toimeen.

Elämänlaatu, yhteisöllisyys ja luonnonläheisyys ovat arvoja, jotka ohjaavat meitä myös vaikeina aikoina. Kun pidämme kiinni innovatiivisuudesta, rohkeudesta ja hyvästä yhteistyöhengestä, voimme rakentaa Lappajärven tulevaisuutta askel askeleelta vahvemmaksi. Yhdessä olemme enemmän – yhdessä varmistamme, että Lappajärvi on jatkossakin hyvän elämän ja elämysten paikka Euroopan suurimman kraatterijärven rannalla.

Kunnanjohtaja
Sami Alasara

1.2 Lappajärven kuntastrategia

Kuntastrategiassa päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista (Kuntal 27 §). Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2026 – 2028 on laadittu voimassa olevan kuntastrategian mukaisesti. Uutta kuntastrategiaa valmistellaan ja se astuu voimaan vuoden aikana.

1.3 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta, mutta merkkejä nopeammasta kasvusta on. Inflaation selvä hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa sekä Suomessa että vientimarkkinoilla. Talouden epävarmuus on kuitenkin kotimaassa ohjannut toistaiseksi lisätuloja enemmän säästämiseen kuin kulutukseen. Investoinneissa on odotettavissa kasvua, sillä energiasiirtymään ja puolustukseen liittyvät hankkeet lisäävät investointeja ennustejaksolla. Suurelta osin investointeihin liittyi myös viime vuoden talouskasvun tarkentuminen tilastoissa. Odotusten ja ennakkotietojen vastaisesti Suomen talous ei enää supistunutkaan viime vuonna, vaan kasvoi 0,4 prosenttia.

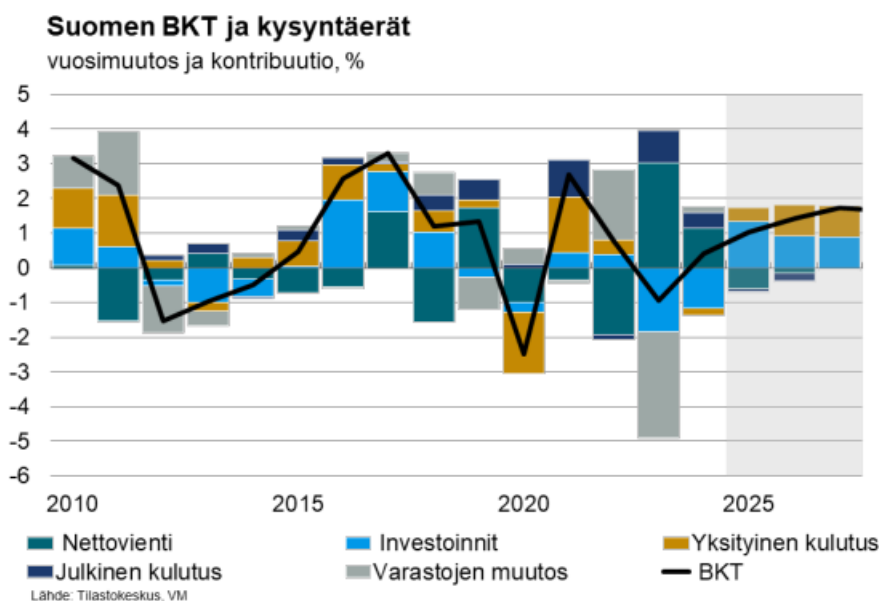
Talouskasvua hidastavat Yhdysvaltojen asettamat tullit. Talouskasvun kannalta on suotuisaa, että EU:n asettamat vastatoimet ovat jäämässä vähäisiksi ja tehdyt tullisopimukset joka tapauksessa vähentävät epävarmuutta. Kysyntää vientimarkkinoilla tukevat Euroopan kasvavat panostukset puolustukseen ja infrastruktuuriin. Vuonna 2025 bruttokansantuote (BKT) kasvaa 1,0 prosenttia, 1,4 prosenttia vuonna 2026 ja 1,7 prosenttia vuonna 2027.

Inflaatio on alentunut selvästi ja hintojen nousu on myös pysymässä maltillisena. Inflaatiota on hidastanut ennen muuta energian ja omistusasumisen hintojen lasku. Inflaation hidastumisen ja palkkojen korotusten myötä reaaliensiot ovat kääntyneet kasvuun. Reaalitulojen kasvusta huolimatta kulutus ei ole kasvanut. Heikko työllisyystilanne, epävarmuus ja vaatimaton luottamus talouteen ovat saaneet kotitalouden säästämään kuluttamisen sijaan ja säästämisaste on noussut.

Vuonna 2026 investoinnit kasvavat selvästi kahden laskuvuoden jälkeen. Rakentamisessa tilanne on kuitenkin edelleen heikko. Energiasiirtymään ja uuden teknologian käyttöönottoon liittyvät investoinnit sen sijaan kasvavat vauhdilla. Investointisuunnitelmia Suomeen on ennätysmäisen paljon ja tänä vuonna suunnitelmista on päästy myös toteutukseen. Investointeja lisäävät myös puolustushankinnat, joiden taso pysyy korkeana myös tulevina vuosina.

Tuotannon kasvun myötä työllisyystilanteen odotetaan paranevan vuodesta 2026 lähtien. Vuositasolla työllisiä on tänä vuonna hieman viimevuotista vähemmän ja työttömiä selvästi enemmän, noin 9,4 prosenttia työvoimasta. Vuonna 2026 työllisten määrä kasvaa ja työttömyys laskee 9,0 prosenttiin. Myös vuonna 2027 työllisyyden kasvu jatkuu ja työllisyysaste (20-64-vuotiaat) nousee 77,3 prosenttiin.

Suomen potentiaalisen eli pitkän aikavälin keskimääräisen tuotannon kasvun arvioidaan olevan keskimäärin prosentin vuosittain vuosina 2025–2029. Potentiaalisen tuotannon hidas kasvu on seurausta ennen muuta tuottavuuden heikosta kasvusta.

Lähde: Taloudellinen katsaus Syksy 2025
Valtiovarainministeriö, Julkaisuja 2025:49

1.3.1 Valtiontalous

Suomen talouden odotetaan kasvavan 1,6 prosenttia vuosina 2028 ja 2029. Työllisyysaste nousee 74,2 prosenttiin vuonna 2029. Bruttokansantuote kasvaa potentiaalista tuotantoa nopeammin tarkastelujaksolla, ja tuotantokuilu sulkeutuu vuonna 2029.

Vuonna 2026 alijäämä kohenee 3,6 prosenttiin. Suuret puolustushankinnat rasittavat menoja lisää myös vuosikymmenen lopulla. Alijäämä jää koko ennustekaudella suuremmaksi kuin 3 % suhteessa BKT:hen. Velkasuhde harppaa tänä vuonna lähelle 87 prosenttia, vakiintuu hetkellisesti vaalikauden taitteessa reiluun 88 prosenttiin, jonka jälkeen se kääntyy maltilliseen kasvuun. Vuonna 2029 velkasuhde on piirun verran yli 90 prosenttia. Heikossa suhdanteessa verotulojen kasvu on vaisua kuluvaan vuoteen vaikuttavista veronkorotuksista huolimatta. Vuosina 2026–2027 veronkevennykset hidastavat verotulojen kasvua. Samaan aikaan korkomenot kasvavat johtuen sekä korkeammasta korkotasosta että kasvaneesta velasta.

Valtionhallinto on julkisen talouden alasektoreista alijäämäisin. Sektorin alijäämä heikkenee tänä vuonna 4,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja paranee, kunnes puolustusmenojen kasvu heikentää rahoitusasemaa. Valtionhallinnon alijäämää parantavat hallituksen tekemät sopeutustoimet, mutta puolustus- ja korkomenojen kasvu taas vaikuttaa sitä heikentävästi.

Lähde: Taloudellinen katsaus Syksy 2025
Valtiovarainministeriö, Julkaisuja 2025:49

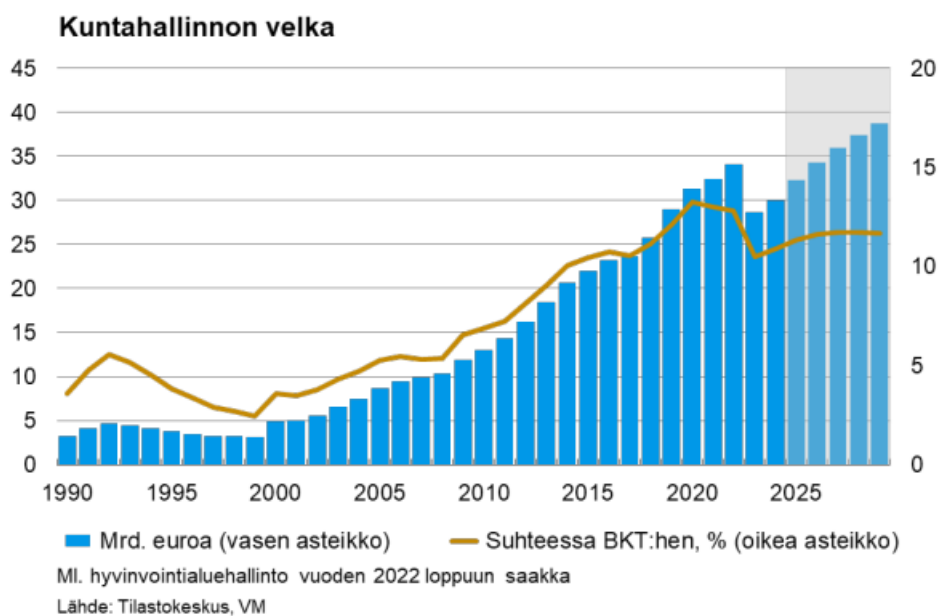
1.3.2 Kuntatalous

Kuntahallinnon alijäämä syvenee viime vuodesta 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen johtuen kulutusmenojen ja investointien kasvusta sekä heikosta verotulokehityksestä. Kulutusmenoja kiihdyttävät erityisesti palkkaratkaisuista johtuvat henkilöstömenot sekä kuntien laajentuneet tehtävät. Alijäämä supistuu ennustejakson lopulla hieman, mutta kuntien tulot eivät riitä kattamaan kasvavia menopaineita.

Kuntahallinnon ennustetaan pysyvän 0,5-0,6 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen myös vuosina 2026–2027. Kuntatalouden tilanteeseen vaikuttaa merkittävästi kulutusmenojen kasvu sekä valtionapuihin tehtävät leikkaukset. Kulutusmenot kasvavat ennustejaksolla pääasiassa hintojen nousun vuoksi. Sovitut palkkaratkaisut nostavat työvoimakustannuksia 2,8 % vuonna 2025, 3,2 % vuonna 2026 ja 3,9 % vuonna 2027. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan ylittävän yleisen ansiokehityksen erityisesti vuosina 2027–2028.

TE-palvelu-uudistuksesta huolimatta kuntien peruspalvelutuotannon painopiste säilyy koulutus- ja sivistyssektorilla, jonka kokonaispalvelutarve on laskeva syntyvyyden laskun vuoksi. Ennustejaksolla palvelutarpeen laskua on kuitenkin hieman loivennettu, sillä palveluiden järjestämisen kustannukset eivät alene samassa suhteessa. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste sekä erityisen tuen tarve ovat lisääntyneet viime vuosina.

Tulonsiirrot valtiolta kunnille kasvavat kuluvana vuonna TE-palvelu-uudistuksen myötä kuntien tehtävien ja rahoitusvastuun laajentuessa. Valtionosuuksien kasvu jää kuitenkin siirtyneiden tehtävien kustannusten kasvua pienemmäksi, sillä valtionosuuksiin tehdään samanaikaisesti leikkauksia. Vuonna 2026 valtion tulonsiirrot kuntahallinnolle laskevat ennen kaikkea hallituksen peruspalveluiden valtionosuuksiin kohdentamien vähennysten vuoksi. Kun valtionosuuksiin jo aiemmin kohdennetut määräaikaisten leikkaukset päättyvät vuoden 2027 jälkeen, nousevat valtion tulonsiirrot kuntahallinnolle. Verorahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan kuntahallinnon tulojen ja menojen välistä epätasapainoa, vaikka kuntahallinnon alijäämän arvioidaan supistuvan ennustejakson lopulla 0,4 prosenttiin.

Lähde: Taloudellinen katsaus Syksy 2025
Valtiovarainministeriö, Julkaisuja 2025:49

1.3.3 Hyvinvointialuehallinto

Hyvinvointialueiden rahoitusasema oli vuonna 2024 edelleen heikko, 1,6 miljardia euroa alijäämäinen eli -0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Menojen kasvu normalisoitui kuitenkin vuoden 2023 erittäin nopean kasvun jälkeen. Kertymätiedot osoittavat menojen kasvun olleen hidasta myös ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Menojen kasvua hidastavat sopeutustoimet ja valtion rahoitusta kasvattaa hyvinvointialueiden vuoden 2023 tulokseen perustuva vuonna 2025 maksettava 1,4 mrd. euron suuruinen jälkikäteistarkistus. Vuosina 2026–2027 alueiden rahoitusasema pysyy lähellä tasapainoa, ja menojen kasvu on noin 3,6 prosenttia vuosittain.

Menojen kasvu ennustekaudella aiheutuu pääasiassa hintojen nopeasta noususta. Henkilöstömenot kasvavat sovittujen palkankorotusten ja palkkaohjelmien vuoksi yleistä ansiotasoa nopeammin. Alueiden omiksi sopeutustoimiksi on ennusteessa arvioitu 0,35 mrd. euroa kuluvalle vuodelle ja 0,15 mrd. euroa vuodelle 2026. Alueiden tulot koostuvat pääosin valtion rahoituksesta sekä asiakkailta saatavista maksutuotoista.

Hyvinvointialueiden rahoituksen indeksikorotus vuodelle 2026 on 3,25 prosenttia. Rahoituksessa huomioidaan myös sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen vuosittainen kasvu. Vuodelle 2026 kohdennettava jälkikäteistarkistus on 1,3 mrd. euroa.

Lähde: Taloudellinen katsaus Syksy 2025
Valtiovarainministeriö, Julkaisuja 2025:49

1.4 Lappajärven kunnan alue, väestö ja työpaikat

Alue

Lappajärven kunnan pinta-ala on 523,7 neliökilometriä, josta maata 420,9 ja vettä 102,8 neliökilometriä. Lappajärvi kuuluu Etelä-Pohjanmaan liittoon, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueeseen ja Järviseudun seutukuntaan. TE-palvelut tuottaa Kuntayhtymä Kymppi. Lappajärvi kuuluu EU-tavoitejaossa tavoite 2-alueeseen.

Väestökehitys

Lappajärven kunnan väestön ja eräiden keskeisten palvelujen käyttäjien määrälliset muutokset (Lähde: Tilastokeskus)

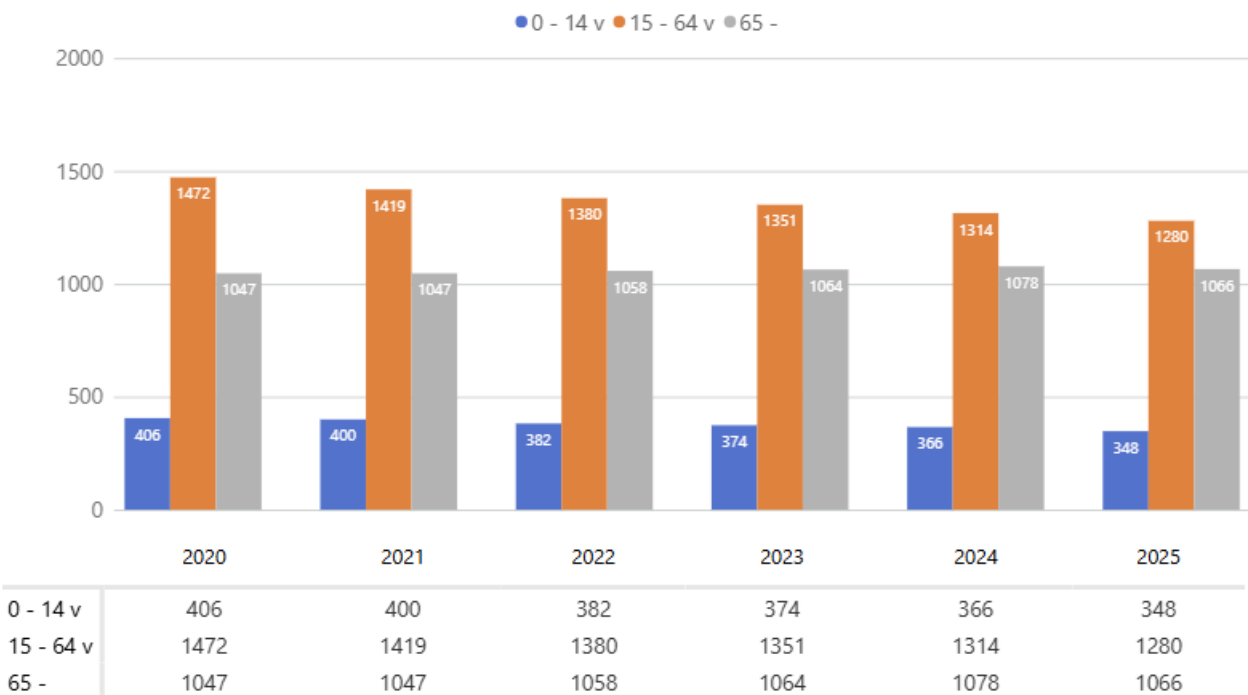
Lappajärvi ▲	0 - 14 v	15 - 64 v	65 -	Yhteensä
2020	406	1472	1047	2925
2021	400	1419	1047	2866
2022	382	1380	1058	2820
2023	374	1351	1064	2789
2024	366	1314	1078	2758
2025	348	1280	1066	2694

Keskeiset väestöä kuvaavat tunnusluvut (Lähde: Tilastokeskus)

Nimi	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Väkiluku	2 925,0	2 866,0	2 820,0	2 789,0	2 758,0	
Väkiluvun kokonaismuutos, henkilöä	-71,0	-59,0	-46,0	-31,0	-31,0	-42,0
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %	-2,4	-2,0	-1,6	-1,1	-1,1	
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä, %	13,9	14,0	13,5	13,4	13,3	
15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %	50,3	49,5	48,9	48,4	47,6	
Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä, %	35,8	36,5	37,5	38,1	39,1	
Väestöllinen huoltosuhde	98,7	102,0	104,3	106,4	109,9	
Taloudellinen huoltosuhde	196,1	195,2	189,8	198,6		
Keski-ikä, molemmat sukupuolet	50,6	50,9	51,4	51,4	51,4	

Nimi	2020	2021	2022	2023	2024
Ruotsinkielisiä	13	11	11	11	11
Suomenkielisiä	2 781	2 721	2 669	2 612	2 563
Ulkomaan kansalaisia	114	113	118	142	153
Vieraskielisiä	131	134	140	166	184
Vieraskielisten osuus väestöstä, %	5	5	5	6	7

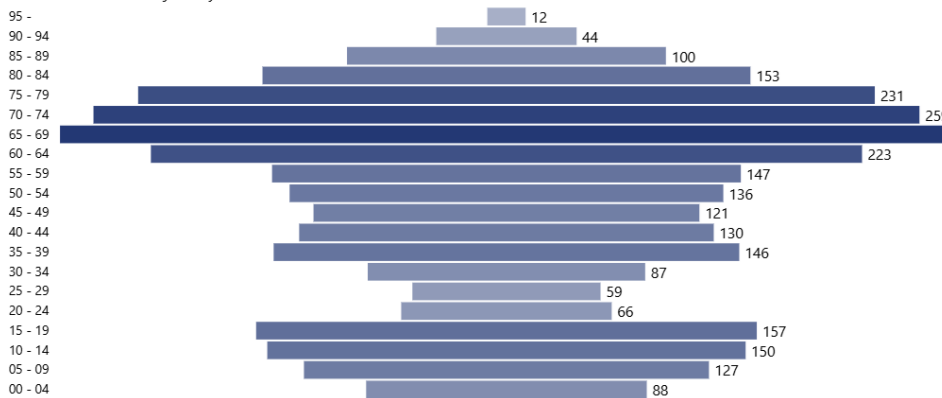
Ikäjakauma (Lähde: Tilastokeskus)

Väestö pääasiallisen toiminnan mukaan (Tilastokeskus)

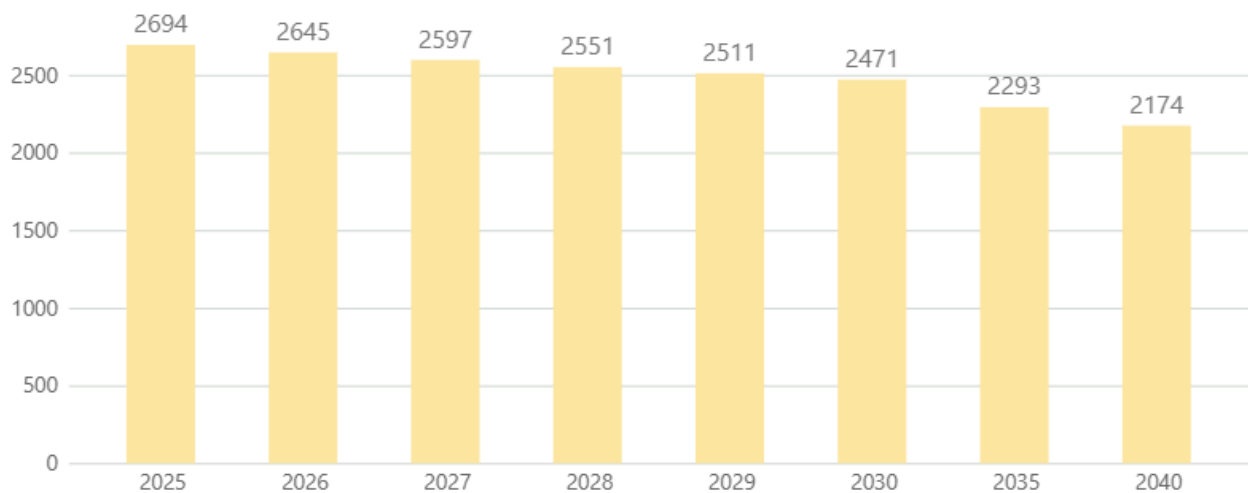
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0- 14 -vuotiaat	426	413	406	400	382	374
Eläkeläiset	1 189	1 183	1 179	1 177	1 162	1 172
Muut työvoiman ulkopuolella olevat	81	66	59	63	62	76
Opiskelijat, koululaiset	189	171	173	167	154	160
Työlliset	1 102	1 070	988	971	973	934
Työttömät	88	90	115	84	85	72
Työvoima	1 190	1 160	1 103	1 055	1 058	1 006
Työvoiman ulkopuolella olevat	1 888	1 836	1 822	1 811	1 762	1 783
Varusmiehet, siviilipalvelusmiehet	3	3	5	4	2	1

Väestö kuukausittain ja ikäryhmittäin

Ikä	Henkilöä
Yhteensä	2 716
95 -	12
90 - 94	44
85 - 89	100
80 - 84	153
75 - 79	231
70 - 74	259
65 - 69	223
60 - 64	147
55 - 59	136
50 - 54	121
45 - 49	130
40 - 44	146
35 - 39	87
30 - 34	59
25 - 29	66
20 - 24	157
15 - 19	150
10 - 14	127
05 - 09	88
00 - 04	88

Väestöennuste 2025 - 2040 (Lähde: Tilastokeskus)

Väkiluvun muutos vuosittain (Lähde: Tilastokeskus)

Vuosi	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen tulomuutto	Kuntien välinen nettomuutto	Maahanmuutto Suomeen	Maastamuutto Suomesta	Nettomaahanmuutto	Kokonaismuutos	Väkiluku
2020	15	39	-24	95	-68	25	5	20	-71	2 925
2021	20	55	-35	88	-46	28	5	23	-59	2 866
2022	17	57	-40	82	-38	34	2	32	-46	2 820
2023	16	44	-28	84	-49	47	0	47	-31	2 789
2024	18	51	-33	91	-39	46	6	40	-31	2 758
2025	6	36	-30	56	-36	24	0	24	-42	2 716

Koulutusaste

Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneita, osuus 15 vuotta täyttäneistä v. 2024 71,7 %

Toisen asteen tutkinnon suorittaneita, osuus 15 vuotta täyttäneistä v. 2024 47,2 %

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneita, osuus 15 vuotta täyttäneistä v. 2024 23,7 %

Työllisyyskatsaus:

Etelä-Pohjanmaan alueella oli vuoden 2025 elokuun lopussa 6762 työtöntä työnhakijaa. Vuoden takaisesta vertailuajankohdasta määrä nousi 675 työnhakijalla (11,1 %). Koko maassa työttömien työnhakijoiden määrä nousi samalla ajanjaksolla 11,3 prosentilla. Työttömien työnhakijoiden määrä Etelä-Pohjanmaan alueella laski edellisestä kuukaudesta 679 henkilöllä.

Työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli 7,9 prosenttia, joka oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 11,5 prosenttia.

Lomautettujen lukumäärä elokuun lopussa oli 411, jossa laskua viime vuoden vertailuajankohtaan oli 277 henkilöä eli -40,3 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömiä oli kuukauden lopussa 2219 henkilöä, mikä oli 627 henkilöä (39,4 %) enemmän kuin vuosi sitten.

KEHA-keskus, Työvälytystilasto 8/2025

Lappajärvi, työttömät työnhakijat:

	Työttömät työnhakijat kuukauden lopussa	Työvoima	Työttömien osuus työvoimasta
31.12.2019	92	1215	7,6 %
31.12.2020	110	1190	9,2 %
31.12.2021	83	1160	7,2 %
31.12.2022	80	1103	7,3 %
31.12.2023	75	1055	7,1 %
31.12.2024	80	1058	7,6 %
30.08.2025	63	1006	6,3 %

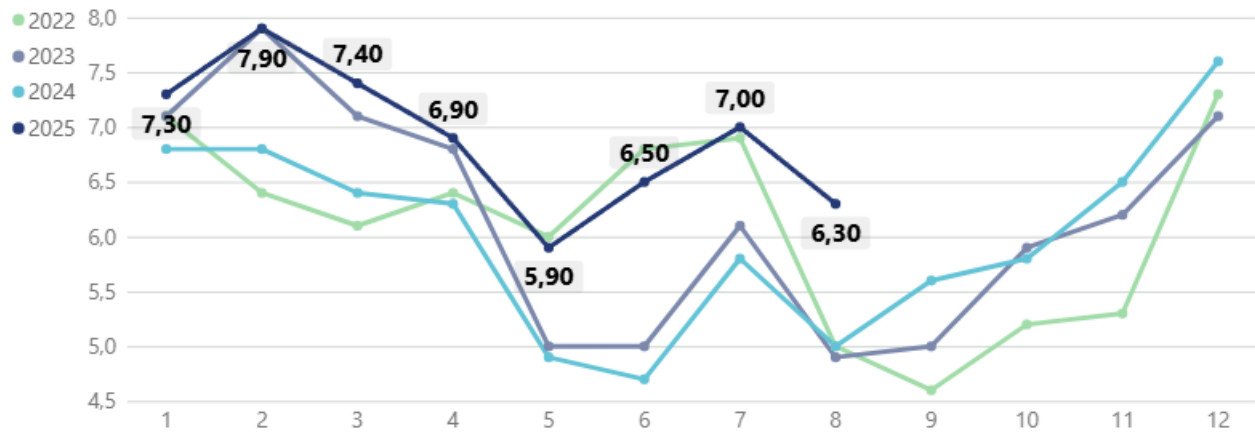
Työmarkkinat

Työllisyyskatsaukset

Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta kuukauden laskentapäivänä, %

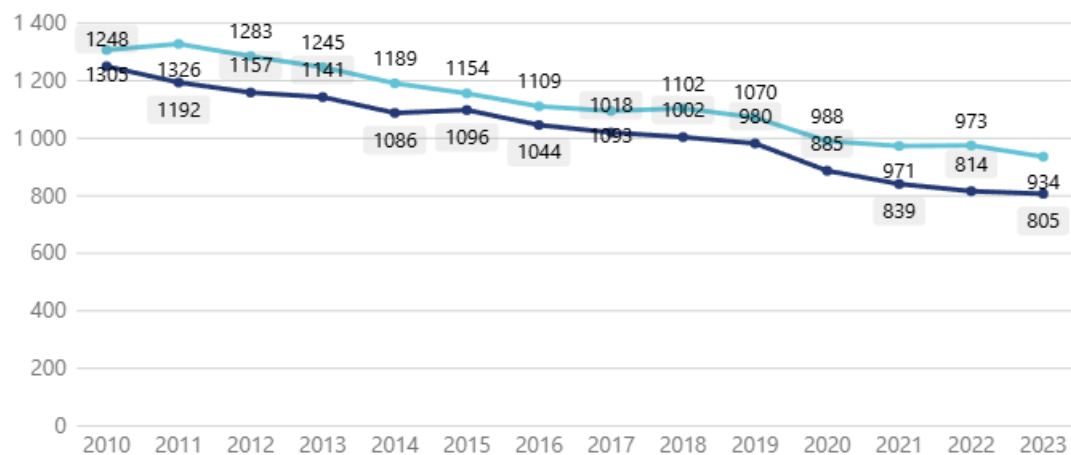
Maakunta

Koko maa

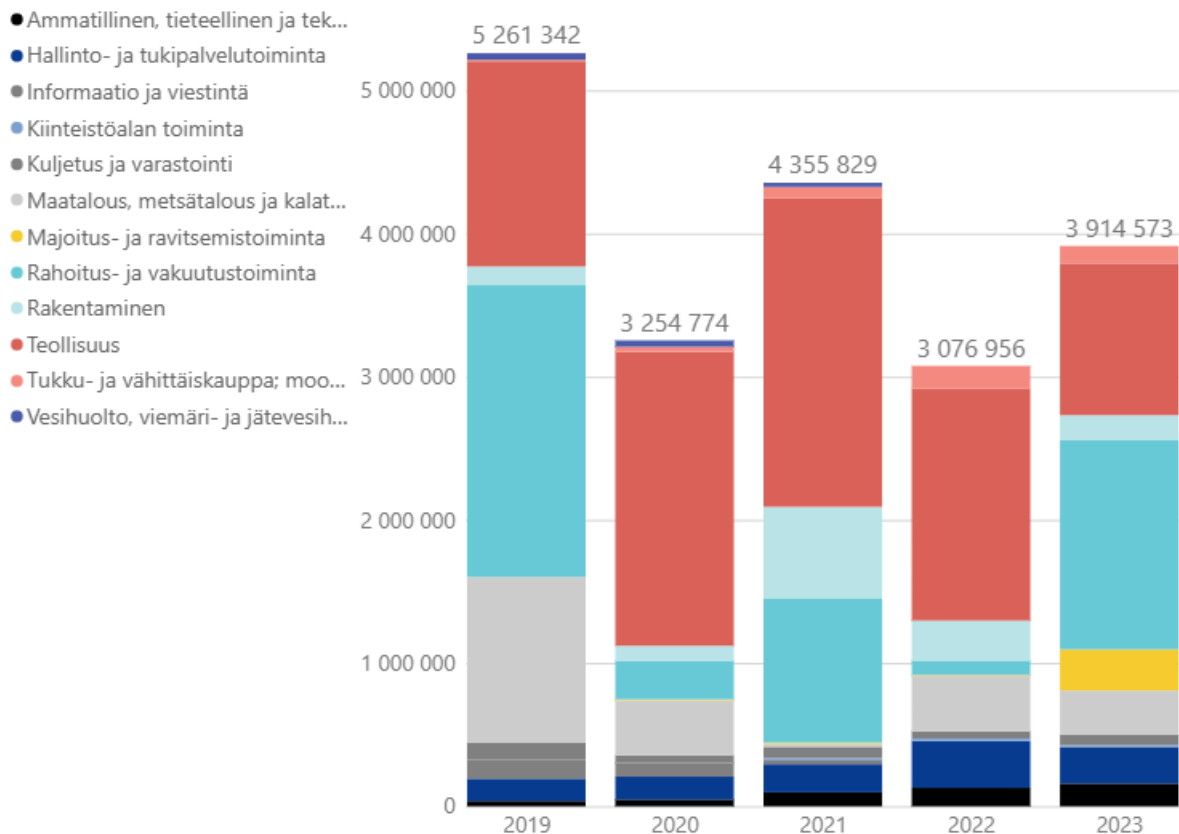

Työpaikkojen lukumäärä

Alueella asuvan työllisen työvoiman määrä Alueella työssäkäyvät (työpaikat)

Verotettava tulo toimialoittain (Verohallinto)

Harmaan talouden torjunta

Hankintojen yhteydessä torjutaan harmaata taloutta. Tällaisia toimenpiteitä ovat mm.

- selvitys palvelun tai tavarantoimittajan rekisteröitymisestä kauppa-, ennakkoperintä-, työnantaja- ja arvonlisäverovelvollisten rekisteriin,
- selvitys verojen ja lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisesta,
- selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisten työehtojen sisällöstä.

Palveluiden tilaajien valveutuneisuus ja vastuullisuus ovat avainasemassa harmaan talouden torjunnassa. Tilaajavastuulain edellyttämien raporttien tarkastaminen ennen palvelun ostamista, ja pidemmissä sopimuksissa kolmen kuukauden välein on erittäin tärkeää. Sillä myös edistetään rehtiä yrittäjyyttä erityisesti toimialoilla, joilla harmaan talouden ongelmat ovat vakavimmat.

Kehittämishankkeet ja kuntien välinen yhteistoiminta

Lappajärven kunta on jäsenenä Leader Aisapari ry:ssä, jonka kanssa tehdään yhteistyötä hankkeiden osalta. Aisaparin toiminta-alueeseen kuuluvat Lappajärven lisäksi Alajärvi, Evijärvi, Kauhava, Lapua ja Vimpeli. Leader-rahoituksella voidaan tukea esim. yritysten perustamista, kehittämistä ja investointeja, yleishyödyllisiä investointeja ja alueen kehittämistä, kylätoimintaa, harrastusmahdollisuuksia ja palvelutarjontaa sekä kansainvälistä toimintaa.

Kanavapuiston jatkohanke

Lappajärven Kanavapuiston arboretumin jatkohankkeen tavoitteena on kehittää esteetöntä kulttuuriluontopolkua Välijoen alueella. Tämä hanke jatkaa vuonna 2022 rakennetun kulttuuriluontopolun kehittämistä ja liittyy osaltaan Kraatterijärvi Geoparkin toimintaan. Hanke vastaa paikallisten kehitystoiveisiin ja tukee alueen luonto- ja perhematkailun kasvua.

Tärkeimmät toimenpiteet ovat:

Infrastruktuurin parantaminen: Rakennetaan esteetön laituri, terassialueet joen varrelle sekä kaksi tulisijaa luonnonmukaiselle levähdykselle. Lisäksi esteetön WC ja valaistuksen parannukset tehdään kävijäkokemuksen parantamiseksi.

Ekologian ja geologian tietoisuuden lisääminen: Polulle lisätään opasteita, jotka kertovat ilmastonmuutoksen torjunnasta ja Kraatterijärvi Geoparkin geologisesta historiasta. Tämä tukee kestävä matkailua ja ympäristötietoisuutta.

Alueen esteettisyyden ja luontoarvojen parantaminen: Istutusten siistiminen ja rajaaminen sekä apilaistuksen lisääminen luovat houkuttelevamman ympäristön. Samalla kosteikkoalueen luonnollinen biotooppi säilytetään.

Hankkeen arvioitu kesto on 2024–2026, ja se pyrkii edistämään Lappajärven kunnan strategisia tavoitteita elinvoimaisen, saavutettavan ja kestävä luontomatkailun saralla.

Järviseudun matkailualan järjestäytymishanke

Lappajärvi Invest Oy on hakenut syksyllä 2024 Maaseuturahastolta Järviseudun matkailualan järjestäytymishanketta yhdessä Kraatterijärvi Geoparkin kanssa. Hanke tähtää alueellisen matkailuekosysteemin vahvistamiseen ja kansainvälistymiseen.

Keskeiset toimenpiteet ovat:

Matkailun verkostokartan luominen: Hanke kartoittaa alueen sidosryhmät, kuten matkailutoimijat ja paikalliset yritykset, sekä määrittää relevantit DMO- ja DMC-toimijat (Destination Marketing ja Destination Management Companies), joiden avulla matkailuekosysteemi voidaan organisoida. Tämä auttaa vahvistamaan yhteistyötä ja varmistaa, että matkailun kehitys on linjassa alueen resurssien kanssa.

Kansainvälistymisen kehityspolun laatiminen: Hankkeessa laaditaan kansainvälistymisen tukimalli, joka auttaa paikallisia toimijoita saavuttamaan kansainvälisiä markkinakriteereitä, kuten Visit Finlandin kansainvälistymisen kehityspolut. Toimenpiteisiin kuuluvat työpajat ja koulutukset, joissa paikalliset toimijat saavat tietoa tuotteidensa kansainvälisestä markkinapotentiaalista.

Laadunhallintakriteeristön kehittäminen: Hankkeessa luodaan matkailutuotteiden ja -palveluiden laadunhallintakriteerit, joilla varmistetaan, että palvelut vastaavat sekä kansallisia että kansainvälisiä odotuksia. Tämä kriteeristö on myös tärkeä osa Geoparkin UNESCO-statuksen ylläpitoa, sillä kestävä matkailun periaatteet ovat keskeisiä.

Digitaalisten työkalujen käyttöönotto ja tekoäly osana viestintää: Hanke pyrkii digitalisoimaan matkailuekosysteemin, hyödyntämällä digitaalisia alustoja ja tekoälypohjaisia ratkaisuja viestinnässä, mikä tekee markkinoinnista tehokkaampaa ja kohdennetumpaa.

Palvelusopimukset

Lappajärven kunta ostaa kansalaisopistopalvelut Järvilakeuden kansalaisopistolta. Sen toiminnasta vastaa kannatusyhdistys, jonka jäseniä ovat Lappajärven kunnan lisäksi Kauhavan kaupunki ja Evijärven kunta.

Kauhavan kaupunki tuottaa Evijärven ja Lappajärven kunnille maaseututoimen viranomaispalvelut ja etsi-

vän nuorisotyön, sekä lisäksi Lappajärven kunnalle musiikkiopiston palvelut. Kurikan kaupunki tuottaa lomituspalvelut. Alajärven kaupunki tuottaa varhaiskasvatuspalvelut.

Lappajärven kunta tuottaa edunvalvontapalvelut myös Kauhavan kaupungille ja Evijärven kunnalle. Evijärven kunnan kanssa on yhteisiä viran- ja toimenhaltijoita. Lisäksi Lappajärven kunta myy Hautaustoimilain 23 § mukaista työpanosta erillisen palvelusopimuksen mukaisesti Kauhavan kaupungille.

Ympäristöterveydenhuollon palvelut hankitaan Seinäjoen kaupungilta. Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat lisäksi Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Isokyrö, Kauhava, Kuortane, Lapua, Soini, Vimpeli ja Ähtäri.

Kunta on Etelä-Pohjanmaan liiton ja Järviseudun koulutuskuntayhtymän jäsen. Vuonna 2025 toimintansa aloittaa työllisyyspalvelut järjestävä Kuntayhtymä Kymppi, jonka perussopimus on hyväksytty valtuustossa 23.10.2023. Kuntayhtymän kotipaikka on Kauhava ja sen jäsenkuntia ovat Lappajärven lisäksi Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Kauhava, Kuortane, Lapua, Soini, Vimpeli ja Ähtäri. Jatkossa TE-palveluita tarjotaan myös Lappajärven toimipisteessä kunnanvirastossa.

Lappajärven kunta on osakkaana Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ssä, joka toimii kiinteänä osana kuntien elinvoiman kehittämistyötä. JPYP:n toiminta jakautuu kolmeen palvelupolkuun; alkavien yrittäjien palvelut, kasvupalvelut ja kansainvälistymispalvelut. Yhtiön tehtävänä on tukea ja edistää toimialueen yritysten ja osakaskuntien elinkeinoelämän kehittymistä sekä vahvistaa alueen elinvoimaa. Yhtiö hankkii ja tarjoaa yritysten kehittämistarpeisiin parhaan asiantuntemuksen ja osaamisen laajan yhteistyöverkostonsa avulla.

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy hallinnoi Kraatterijärven Geopark ry:n toimintaa. Geoparkille on palkattu toiminnanjohtaja, joka aloitti syksyllä 2024. Geologin palvelut ostetaan ostopalveluna.

Järvinet Oy:ltä ostetaan ICT-palvelut sekä osa henkilöstö- ja taloushallinnon palveluista. Myös tietosuojavastaavan palveluita voidaan ostaa yhtiöltä.

Kunnan käyttötalouden menoihin sisältyvät maksusuudet kuntayhtymille ja muille yhteistyökumppaneille: Etelä-Pohjanmaan liitto, Suomen Kunta- ja hyvinvointialueiden liitto sekä Kunta- ja hyvinvointialueyönnantajat. Lisäksi kunta kuuluu seuraaviin yhdistyksiin: Suomen kotiseutuliitto ry, Menkijärven lentokenttä osk, ProAgria Etelä-Pohjanmaa ry, Pohjanmaan pelastusalan liitto ry, Aisapari ry, Eteläpohjalaiset kylät ry, Suomen Yrityskummit ry, Kraatterijärven toimijat ry, E-P:n Kauppakamari ry, E-P:n Korkeakouluyhdistys ry, Merenkurkun neuvosto, Kraatterijärven Geopark ry.

Järvi-Pohjanmaan yrityspalvelu Oy:n yhteistoimintaosuus on kirjattu elinvoimapalveluihin, Järvilakeuden kansalaisopiston ja Härmänmaan musiikkiopiston kustannukset hyvinvointipalveluihin sekä Seinäjoen kaupungin tuottamat ympäristöterveydenhuollon kustannukset terveyspalveluihin.

Ammatillisen koulutuksen kuntayhtymät saavat toimintaansa valtiolta täyden yksikköhinnan mukaisen rahoituksen lisättynä investointilisällä. Tämän ns. ylläpitäjämallin mukaan kotikunnille ei määrätä erillistä maksusuutta, vaan kunnat osallistuvat ammatillisen koulutuksen rahoitukseen niiltä opetus- ja kulttuuri-toimen valtionosuudesta perittävällä asukaskohtaisella rahoitusosuudella. Jäsenkuntien mahdollinen suoritusvelvollisuus kuntayhtymän menoihin on sovittu perussopimuksissa tai erillisillä päätöksillä.

Avustusmäärärahat

Avustusmäärärahat perustuvat osittain avustussääntöön ja aikaisemmin tehtyihin päätöksiin. Avustusmäärärahoista päättää hyvinvointivaliokunta. Kunnanhallituksella on vuosittain erikseen budjetoitu pieni määrä raha avustuksiin.

Taloussuunnitelma

Lappajärven kunnan taloussuunnitelma laaditaan talousarviovuodeksi ja niitä seuraavalle kahdelle vuodelle.

2 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Konserniohjauksen kannalta kunnanvaltuusto edellyttää, että kunnan määräämisvallassa olevat ulkopuoliset toimijat laativat oman talousarvionsa siten, ettei se ole ristiriidassa kunnanvaltuuston hyväksymän talousarvion ja taloussuunnitelman kanssa. Kunnanvaltuusto edellyttää, että niissä yhtiöissä, joissa kunta on vähemmistöosakas, kunnan edustajat pyrkivät toimimaan kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt

KOY Lappajärven Vuokratalot	100 %
Lappajärven Virastotalo Oy	62,8 %
Lappajärven Lämpö Oy	100 %
Lappajärven Loma-Golf Oy	74,8 %
Lappajärvi Invest Oy	100,0 %

LAPPAJÄRVEN LÄMPÖ OY

Juha-Matti Näykki, toimitusjohtaja. Hallituksessa on neljä jäsentä, Ville Väkeväinen, Maarit Ahola, Marko Angervisto ja Maarit Viitala.

Lappajärven Lämpö Oy:n päätarkoitus on tuottaa lämpöä sopimusasiakkailleen. Arvioitu tuotantomäärä vuonna 2025 on n. 12 000 MWh. Polttoaineina käytetään palaturvetta, puuhaketta ja öljyä, joiden osuus jakaantuu 5000/8000/2000 MWh. Laitoksien hyötysuhteeksi on arvioitu 0,8. Öljyä käytetään tasaamaan kulutushuippuja.

Talville 2025-2026 on energiapuuta vanhojen kauppojen myötä. Energiapuun toimittaa Hakeurakointi Palojärvi Oy. Hakeurakointi Palojärvi Oy toimittaa Lappajärven Lämpö Oy:lle energiapuuta €/MWh sopimuksella. Palaturpeen kilpailutus on tehty syksyllä 2025. Vuodelle 2026 palaturvetta toimittaa T. ja J. Kivioja Oy. Palaturpeen hintakehitys on rauhoittunut, joten korotuspainetta palaturpeen osalta ei ole.

Vuoden 2025 kesällä kaukolämmön energiamaksutaksaa on nostettu 71,50 €/MWh hintaan 76,0 €/MWh alv 0 %. Vuoden 2025 talousarvion mahdollisen alijäämän korjaustoimenpiteet tulee aloittaa heti vuoden 2025 lopussa.

Lappajärven Lämmöllä on Kuntarahoitus Oy:ltä kuntayritysohjelman mukainen lyhytaikainen laina. Lainan summa on noin 978.000,00 euroa. Vuosittainen lyhennys on ollut normaalisti 80 000 euroa, mutta vuoden 2025 aikana on poikkeuksellisesti vain netotettu lainaa. Vuoden 2025 aikana Lappajärven Lämpö Oy tulee netottamaan lainaa, kunnes korkosuhdanne kääntyy laskuun.

Kankaantien laitoksen vuosihuolto tehdään heinäkuussa, jolloin Värjäämö ei käytä höyryä. Hyytisentieen laitoksen vuosihuolto tehdään syksyllä ennen lämmityskauden alkua.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Talouden kannattavuus	Kh:n päätös, tai yhtiön päätös	Tarkastetaan kunnanhallituksen, tai tilintarkastajan kanssa, poistoprosentin ajantasaisuus.

LAPPAJÄRVI INVEST OY

Yhtiön toimiala on matkailun palvelu-, edistämis- ja kehittämistoiminta. Yhtiön toimialana on Lappajärven elinkeinotoiminnan ja sen edellytysten kehittäminen. Yhtiö voi toimintaansa varten ostaa, myydä, rakentaa tai rakennuttaa, omistaa ja hallita osakkeita, arvopapereita, asunto-osakkeita, osuuksia, tontteja, kiinteistöjä sekä vuokrata niitä. Yhtiö voi tehdä yhteistyötä yritysten, Lappajärven kunnan ja muiden toimijoiden kanssa sekä tarjota niille mm. koulutusta, asiantuntija-, elinkeino- tai muita palveluja.

Yhtiö on voittoa tavoittelematon yleishyödyllinen yhtiö, yhtiö ei jaa osinkoa eikä varoja vapaan oman pääoman rahastosta vaan mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen.

Osakeyhtiön osakepääomaa voidaan alentaa yhtiökokouksen päätöksellä.

Osakeyhtiö voi omistaa ja lunastaa omia osakkeitaan. Yhtiön Osakepääomaa alennettaessa, omien osakkeita hankkimisessa ja lunastamisessa, yhtiön purkamisessa ja rekisteristä poisto tilanteessa yhtiön varat käytetään siten, että yhtiön nettovaroista jaetaan osakkaille yhtiöön sijoittamaansa pääomaa vastaava määrä. Muilta osin yhtiön yhtiön varat luovutetaan sen toiminta-alaa toteuttavalle säätiölle, yleishyödylliselle osakeyhtiölle, tai muulle yleishyödylliselle yhteisölle osakeyhtiölain määräysten mukaisesti.

Mikäli yhtiön omaa vapaata pääomaa lisätään sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston avulla (SVOP-rahasto) ja mikäli SVOP-rahasto myöhemmin puretaan tai pääomia palautetaan, niin sijoitettu pääoma palautetaan sijoituksen tehneille tahoille SVOP-rahastoon tehtyjen sijoitusten suhteessa.

Lisäksi yhtiön toimialaan kuuluu kaikki laillinen liiketoiminta.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Henkilön palkkaaminen	Aloitetaan hanke	Hankehakemus

KOY LAPPAJÄRVEN VUOKRATALOT

KOY Lappajärven Vuokrataloille on luotu pitkänaikavälin talouden tervehdyttämissuunnitelma, jota noudatetaan resurssien puitteissa. Lappajärven kunta on myöntänyt Mynkelinmäen asuntojen korjaukseen 300.000 euron lainan, jota taloyhtiö ei vielä kokonaan ole nostanut. Asuntojen peruskorjaamista jatketaan määrärahojen puitteissa.

Huonokuntoiset ja korjauskelvottomien asuntojen alaskirjausta jatketaan.

Tavoite	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tilojen käyttöaste	>70 %	>70 %	>70 %
Talouden tervehdyttämissuunnitelma	toteutetaan mahdollisuuksien mukaan	toteutetaan mahdollisuuksien mukaan	toteutetaan mahdollisuuksien mukaan

Lappajärven Virastotalo Oy:n tavoitteena on huolehtia kiinteistön kunnossapidosta ja hankkia lisää vuokralaisia vapaana oleviin toimitiloihin. Talouden tasapainottamisen tavoitteena on mahdollistaa kiinteistön laadukas ylläpito.

LAPPAJÄRVEN VIRASTOTALO OY

Tavoite	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tilojen käyttöaste	>70 %	> 70 %	> 70 %
Taloussuunnitelma	suunnitelman toteutus	suunnitelman toteutus	suunnitelman toteutus
Tilikauden tulos	>0	>0	>0

LAPPAJÄRVEN LOMA-GOLF OY

Lappajärven Loma-Golf Oy:n tulot kertyvät osakkeiden vastikkeista, Greenfee-myynnistä, mainosten myynnistä ja muista yhteistyökumppaneilta saatavista tuloista, seuran yhtiölle maksamasta liikuntapaikkakorvauksesta sekä ammattilaistapahtuma The 59 Fund:n tuotoista.

Lappajärven Loma-Golf Oy hieman tarkistamassa vuoden 2026 vastikemaksuja, mutta korotusvaraa on heikosti, koska jo alv-korotus nostaa käyttäjien maksuja. Vastikemaksut koostuvat toimintavastikkeesta (perusvastikkeesta) ja pelioikeusmaksusta (käyttövastikkeesta).

Yhtiö vastaanotti vuonna 2025 yhtiöjärjestyksen muutoksen myötä 50 osaketta sekä Kivitippu Spa Oy:n 72 osaketta. Tulevana vuonna yhtiö lunastaa enimmillään 30 osaketta. Kokonaisuutena osakkeilla kerättävä tulo tulee olemaan noin 250 000 € - 350 000 €.

Lappajärven Loma-Golf Oy:n toiminta perustuu yllä mainittuihin tuloihin ja tärkein yksittäinen tapahtuma on ProAm. Hotelli Kivitipulla on merkittävä osa tapahtumien toteutumiselle.

Kentän kunnossapitoon olisi tarve, mutta tulevalla kaudella yhtiö pitäytyy välttämättömässä ja pyrkii pitämään kulut kuluvan vuoden tasolla. Leikkuun automatisointia kehitetään edelleen.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Talouden kannattavuus	Tilikauden tulos	Vastikkeiden tarkistus

Kuntayhtymät

Järviseudun koulutuskuntayhtymä	28,98 %
Järviseudun Sähkövoima ky/JärviS-Energia Oy	33,33 %
Etelä-Pohjanmaan liitto	1,78 %
Kuntayhtymä Kymppi	3,81 %

Osakkuusyhtiöihin liittyviä tavoitteita

Kunnanhallitus määrittää tarvittaessa osakkuusyhteisöille tavoitteita erillispäätöksin. Osakkuusyhtiöiden edustajat pyytävät konserniohjausta yhtiökokouksen päätöksiin liittyen.

3. TALOUSARVIOTA KOSKEVAT YLEISPERUSTELUT

3.1. Talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnan perusteet

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Lappajärven kunnan taseessa ei ole kertynyttä alijäämää.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Lappajärven kunnan talousarvio on laadittu kuntalain määräysten mukaisesti. Se sisältää yleisperusteluiden lisäksi käyttötalousosan, tuloslaskelmaosan ja taloussuunnitelman, investointiosan ja rahoitusosan. Talousarvion käyttötalouden osalta määrärahat ovat sitovia sitovuustasolla tulosalue 3. Kunnanvaltuusto vahvistaa taloussuunnitelman ensimmäisen vuoden (2026) talousarviona noudatettavaksi ja taloussuunnitelman 2027 – 2028 ohjeellisenä noudatettavaksi. Investointimäärärahat myönnetään hankkeittain. Talousarviovuoden aikana menojen mahdollisesti ylittyessä valtuustolle on esitettävä ylitysoikeudet ennen talousarviovuoden loppua, viimeistään ennen tilinpäätöksen hyväksymistä.

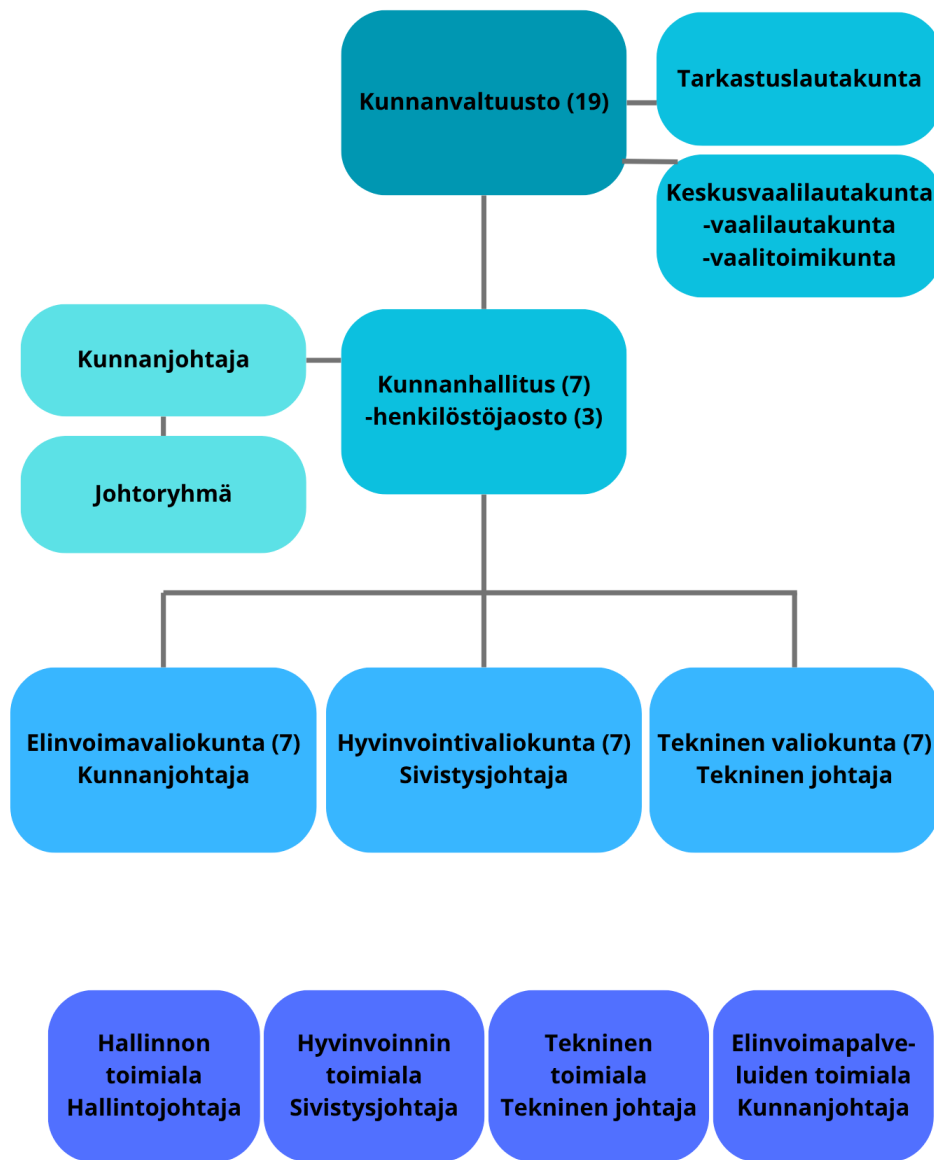
Palkat on budjetoitu pääsääntöisesti hyväksytyn vakanssirakenteen mukaisena. Palkkamäärät on eritelty luvussa Henkilöstö ja henkilöstökulut.

3.2 Talousarvio kokonaisuutena

Talousarvio perustuu seuraaviin tekijöihin:

	TA 2026	TA 2025
Tuloveroprosentti	9,4	9,40
Asukasluku	2659	2694
Toistaiseksi voimassa olevat virat ja työsuhteet	77,31	73,91
Toimintatuotot	3.843.936	3.480.870
Toimintakulut	-12.055.366	-11.593.530
Toimintakate	-8.211.430	-8.112.660
Verotulot	6.164.000	6.024.000
Valtionosuudet	3.465.000	3.205.570
Rahoitustuotot ja -kulut	-348.250	-334.050
Vuosikate	1.069.320	782.860
Suunn.mukaiset poistot	-1.085.740	-1.091.430
Tilikauden yli-/alijäämä	-16.420	-308.570
Investoinnit, netto	999.000	1.279.500

3.3 Lappajärven kuntaorganisaatio

Lappajärven kunnan organisaatioon kuuluvat kunnan pysyvät toimeilimet: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, henkilöstöjaosto, tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta, elinvoimavaliokunta, hyvinvointivaliokunta ja tekninen valiokunta sekä erikseen asetetut toimikunnat.

Tilivelvolliset viranhaltijat

Kuntalain 410/2015 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus.

Tilivelvolliset on määriteltävä muun muassa sen vuoksi, että vastuuvapauslausunto kohdistetaan heihin.

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat:

- kunnan toimielimen jäsenet sekä
- asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat.

Tilivelvollisuus ei tuo viranhaltijalle mitään sellaista vastuuta, joka ei kuuluisi hänelle asemansa perusteella muutoinkin – esimiehenä, laskujen hyväksyjänä tai määrärahojen käytöstä päättävänä viranhaltijana.

Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että

- viranhaltijan toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi
- viranhaltijaan voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus
- viranhaltijalle voidaan myöntää vastuuvapaus.

Laki ei vaadi tilivelvollisten viranhaltijoiden määrittelemistä ennakolta. Tilivelvollisten ja muiden vastuullisten kannalta on kuitenkin selkeämpää, jos he tietävät, keitä vastuuvapauslausuma koskee. Tällaisten tilivelvollisten luettelon hyväksyminen kuuluu valtuustolle.

Vastuualue

Luottamushenkilöhallinto
Yleiset toimistopalvelut
Muu yleishallinto
Sivistystoimen hallinto
Perusopetus
Peruskoulujen yhteinen toiminta
Lukiokoulutus
Ammatillinen ja muu koulutus
Kirjastotoimi
Varhaiskasvatus
Vapaa-aikatoimi
Oikeudenhoito ja turvallisuus
Yhdyskuntasuunnittelu
Yhdyskuntapalvelut
Toimitila- ja vuokrauspalvelut
Vesihuolto
Jätehuolto
Maa- ja metsätilat
Muu liikeluonteinen toiminta
Muu toiminta
Rakennusvalvonta
Ympäristön huolto
Kehitysvaliokunta
Elinkeinoelämän edistäminen

Tilivelvollinen viranhaltija/toimenhaltija

kunnanjohtaja
hallintojohtaja
”
sivistysjohtaja
”
”
”
”
”
vapaa-aikasihteeri
yleinen edunvalvoja
tekninen johtaja
”
”
”
”
”
rakennustarkastaja
yhdyskuntainsinööri
kunnanjohtaja
kunnanjohtaja

3.4 Menojen kehitys

Talousarviolainat

Kunnanvaltuusto on 21.2.2022 on tehnyt lainan nostamisesta delegointipäätöksen kunnanhallitukselle kunnanvaltuuston vuosittain hyväksymän talousarvion lainanottomäärän suuruisena. Lisäksi kunnanhallitukselle annettiin oikeus laskea liikkeelle kuntatodistusohjelman mukaisia kuntatodistuksia Danske Bankin, Kuntarahoitus Oyj:n, OP Yrityspankin ja Nordean kanssa tehtyjen sopimusten mukaan 5.000.000,00 €/rahoituslaitos. Päätöksen kuntatodistusten liikkeelle laskemisen ajankohdasta tekee hallintojohtaja tai kunnanjohtaja.

Kunnan lainojen kehitys:

	2022	2023	2024	2025 arvio	2026 arvio
Pitkäaikaiset lainat	8.375.000	7.925.000	7.025.000	7.025.000	6.575.000
Lyhytaik. lainat	5.200.000	4.800.000	5.150.000	5.200.000	4.300.000
Yhteensä	13.575.000	12.725.000	12.175.000	12.225.000	10.890.000
Euroa/asukas	4814	4563	4432	4537	4095

Lainanhoitokustannukset

VUOSI	KOROT	LYHENNYKSET, 1000 €	YHTEENSÄ	€/ASUKAS	Asukasluku
TP 22	92	250	342	121	2820
TP 23	283	450	733	263	2789
TP 24	443	550	993	361	2747
TA 25	371	450	821	304	2694
TA 26	387	450	837	315	2659
TS 27	274	558	832	320	2597
TS 28	284	450	734	290	2530

3.5 Tulojen kehitys

Verotulot

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston tulee viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päättää kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosentista sekä muiden verojen perusteista. Kunnan verotulot koostuvat kunnallisverosta, kiinteistöverosta ja yhteisöveron osuudesta.

Kunnallisvero on kunnan verotuloista merkittävin erä. Kunnassa asuvan luonnollisen henkilön ja kuolinpesän on suoritettava ansiotulostaan kunnallisveroa. Ansiotuloa ovat esimerkiksi palkka- ja eläketulot. Pääomatuloista, kuten korkotuloista, vuokratuloista, luovutusvoitoista ja metsätalouden pääomatulosta, suoritetaan veroa vain valtiolle.

Yhteisön verotettava tulo on (niiden) veronalaisten tulojen ja vähennyskelpoisten menojen erotus. Suomessa yhteisöverokanta on 20,0 prosenttia vuonna 2026. Vuoden 2025 kevään hallituksen budjettiriihessä linjattiin, että kuntien yhteisöveroprosentti laskee vuodesta 2027 alkaen 18 prosenttiin vaikuttaen taloussuunnitelmavuosiin. Yhteisöveroa maksavia yhteisöjä ovat osakeyhtiöiden lisäksi osuuskunnat sekä tietyin edellytyksin liikelaitokset, julkisyhteisöt, yhdistykset, laitokset, säätiöt ja asunto-osakeyhtiöt. Yksittäisen kunnan saama osuus yhteisöveron tuotosta muodostuu siten, että yhteisöveron tuotosta erotetaan kuntien

jako-osuuden mukainen ryhmäosuus koko yhteisöveron tuotosta. Kuntien saama osuus yhteisöverosta jaetaan kuntien kesken vuosittain etukäteen vahvistettavien kuntakohtaisten jako-osuuksien perusteella. Kunnan verovuoden jako-osuus on kahden viimeksi valmistuneen verotuksen tietojen perusteella laskettujen jako-osuuksien keskiarvo. Yritystoiminnan lisäksi kuntien jako-osuuteen vaikuttaa alueen Metsäkeskuksen bruttokantorahatulot ja kunnan metsien pinta-ala kyseisinä vuosina. Verohallinto päivitti lokakuussa 2025 yhteisöveron jako-osuuksia. Lappajärven kunnan yhteisöveron ennakollinen jako-osuus nousee vuodelle 2026.

Kunnan tuloveroprosentiksi vuodelle 2026 on määrätty 9,40 %. Kuntien vuoden 2022 tuloveroprosenttia leikattiin 12,64 prosenttiyksikköä vuodeksi 2023 hyvinvointialueuudistuksen ja sen rahoitukseen liittyen. Vuonna 2023 kunnille tilitettiin jonkin vuoden 2022 veroprosentin mukaisia veroja, ns. verohäntiä, minkä vuoksi verotuloja saatiin enemmän kuin veroprosentti edellytti. Hyvinvointialueuudistus vaikutti myös yhteisöveron jakautumiseen kuntien ja valtion kesken. Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta leikattiin vuoden 2023 alusta kolmanneksella, ja tämä osuus siirtyi valtion kautta hyvinvointialueiden rahoitukseen. Tuloveron lisäksi myös vuoden 2023 yhteisöveron tuottoon sisältyi vuoden 2022 verohäntiä.

Kunta päättää kiinteistöveroprosentit vuosittain. Vuoden 2026 kiinteistöverojen rajat ovat:

Rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti	0,93-2,00
Maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti	1,30-2,00
Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti	0,41-1,00
Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	0,93-2,00
Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti	0,00-2,00
Rakentamaton rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti	2,00-6,00
Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti	0,93-3,10

Lappajärven kunnan veroprosentit 2023 – 2028

Vero	2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kiinteistövero						
Yleinen, maapohja		1,30	1,30	1,30	1,30	1,30
Yleinen, rakennus	1,00 %	1,05 %	1,05 %	1,05 %	1,05 %	1,05 %
Vakituiset as.rak.t	0,55 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %
Muut as.rak.	1,15 %	1,20 %	1,20 %	1,20 %	1,20 %	1,20 %
Ylhyödyll yhteisöt	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %		
Voimalaitosten kv	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %
Rak.rak.paikka x)						
Tulovero %	9,36 %	9,40 %	9,40 %	9,40 %	9,50 %	9,50 %

x rakentamattomalle rakennuspaikalle ei ole määritetty erillistä kiinteistöveroprosenttia.

Verotulojen erittely	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kunnallisvero	4326	4097	4375	4494	4477	4601
Yhteisövero	592	494	440	469	488	507
Kiinteistövero	1086	1204	1209	1201	1201	1201
Yhteensä	6005	5795	6024	6164	6166	6309

Valtionosuudet

Valtionosuuksiin on budjetoitu valtiovarainministeriön peruspalveluihin maksamat peruspalvelujen valtionosuus ja veromenetysten kompensatioerä sekä opetus- ja kulttuuriministeriön päätettävät valtion-

osuudet. Perusopetuksen kotikuntakorvaukset (menot ja tulot) on budjetoitu käyttötalouteen hyvinvointivaliokunnalle. Kotikuntakorvaus on vuonna 2026 -77.737 euroa.

Vuoden 2025 valtionosuuteen vaikuttivat TE-uudistus ja sen erät. TE-palveluiden rahoitus ml. siirtymäajan rahoitus ja tehtävämuutokset vuonna 2025 ovat Lappajärven kunnan olivat 195.803 euroa. Työttömyyskultujen kasvun kompensatio on 71.252 euroa eli yhteensä TE-vos on 267.055 euroa. TE-palveluiden rahoituksesta 95 % kohdistetaan Kuntayhtymä Kypille.

Vuonna 2025 VM:n valtionosuudet ja veromenetyksen korvaus olivat yhteensä 3.291.946 euroa. 2026 VM:n valtionosuudet ja veromenetyksen korvaus ovat laskelman mukaan yhteensä 3.465.171 euroa eli 173 225 euroa enemmän kuin vuonna 2025. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet on huomioitu VM:n valtionosuuslaskurin mukaisesti. Valtionosuuden tasaus on ollut vuonna 2025 1.584.853 euroa ja vuonna VM:n ennakkollisen laskelman mukaan tasaus on 1.655.421 euroa eli nousua 70.568 euroa. Tasauksen nousu kompensoi heikkoa verotulojen kehitystä.

Taloussuunnitelmavuosien 2027-2028 valtionosuuksien arvioidaan laskevan lapsimäärän sekä tasaantuvan verotulojen kehityksen vuoksi. Lisäksi hallitus suunnittelee valtionosuusuudistusta, mutta uudistuksen nettovaikutus Lappajärven kunnan valtionosuuskertymään tai uudistuksen voimaantuloaikataulu ei ole tiedossa talousarvion 2026 ja suunnitelmavuosien 2027-2028 laadintahetkellä.

Valtionosuuksien erittely	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Peruspalvelujen vo	935	1093	1202	1100	1030
Valtionosuuden tasaus	1528	1593	1655	1595	1595
Veromenetyksen kompensatio	668	491	484	500	500
Opetus- ja kulttuuritoimi	109	27	124	109	100
Harkinnanvarainen vo					
Yhteensä	3241	3204	3465	3304	3225

Henkilöstö ja henkilöstökulut

Lappajärven kunnan viranhaltijat ja työntekijät ovat sitoutuneita työhönsä ja palvelussuhteet ovat yleensä pitkiä. Vapautuvien virkojen ja tehtävien täyttöön pyydetään kunnanhallituksen lupa. Täyttölupien myöntämisessä käytetään tarkkaa harkintaa ja katsotaan muut mahdollisuudet ennen täyttölupien myöntämistä. Vakanssikohtainen henkilöstösuunnitelma esitetään talousarviokirjan liitteenä.

Henkilöstörakenteeseen ja henkilöstön määrään kohdistuvia muutoksia tulee myös yllättäen kesken vuotta ja niihin tulee reagoida tilannekohtaista harkintaa käyttäen. Tavoitteena on aina tarkoituksenmukainen ja toimintojen kannalta järkevä ja kustannustehokas henkilöstöressurssien käyttö. Lappajärven kunnan henkilöstö- ja koulutussuunnitelma vuodelle 2026 on hyväksytty erikseen henkilöstöjaostossa.

Kunnan henkilöstö	2022	2023	2024	2025	2026
Yleishallinto	6,65	3,0	2,65	2,65	2,65
Hyvinvoinnin toimiala	58,4	57,0	52,9	51,6	51,6
Muut palvelut		3,0	3,4	3,6	3,0
Tekninen toimi	22,42	25,0	20,33	18,71	18,53
Elinvoimapaalvelut	0,35	2,0	1,35	1,35	1,35
Yhteensä	87,82	90,0	80,63	77,91	77,13

Henkilöstömäärä sisältää koko henkilöstön eli ns. vakituiset, sijaiset ja määräaikaiset.
Sairauspoissaolopäivät/hlö

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Yleishallinto	4,1	3,7	1	1	1,3	2,0
Hyvinvoinnin toimiala	16,7	8,2	15,6	25,4	12,5	7,5
Muut palvelut				8,6	0,3	0
Tekninen toimi	4,0	10,5	16,2	6,7	13,5	18,7
Elinvoimapaalvelut					6,5	5

Muut palvelut -henkilöstö oli aikaisemmin yleishallinnon yhteydessä, mutta on nyt omana kohtanaan.

Kunnan tavoitteena on huolehtia henkilökunnan ammattitaidosta ja osaamisesta sekä edistää työhyvinvointia ja -terveyttä. Talousarviossa esitetään henkilökunnan tyhy-toimintaan 10.000,00 euroa.

Henkilöstökulut

Palkkojen ja palkkioiden sekä sivukulujen kokonaissumma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Aktivoidut sos. vak.maksut			
Luottamushenkilöiden palkkiot	-69838	-67700	-65750
Viranhaltijoiden palkat	-1752582	-1602880	-1828850
Työsuhteisten palkat	-1006299	-1075205	-1102680
Erilliskorvaukset	-61843	-57100	-58100
Sijaisten palkat	-135078	-68500	-87100
Tunti- ja urakkapalkat	-165024	-182800	-183800
Työllisyystukipalkat	-29595		
Viranhaltijoiden palkat (vael)	-677364	-814480	-566400
Jaksotetut palkat ja palkkiot	37564		
Aktivoidut palkat ja palkkiot	30210	20000	20000
Kuel/palkkaperusteiset	-526490	-517655	-552350
Kuel/eläkemenoperusteiset			
Työkyvyttömyyseläkemaks			
VEL-maksut	-119930	-144030	-97830
Eläkevakuutusmaksut	-186851	-158200	-166300
Jaksotetut eläkekulut	6243		
Aktivoidut eläkekulut	5040		
Kansaneläke. ja sair,vakuutus	-45025	-66040	-69290
Työttömyysvak.maksu	-22542	-16475	-30410
Tapaturmavak.maksu	-16200	-14940	-24240
Muut sos.vak.maksut	-1552	-3060	-2175
Jaksotetut sos.vak.maksut	1009		
Yhteensä	-4736147	-4769065	-4815275

Talouden tasapaino

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Vuoden 2024 tilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämä oli 2.338.705,59 euroa ja tilikauden ylijäämä 767.640,07 euroa. Taseeseen kertynyttä ylijäämää on yhteensä 3.107.000 euroa. Vuoden 2024 lopussa oli pitkäaikaista lainaa 7.475.000 euroa ja lyhytaikaista lainaa 4.300.000 euroa.

Viime vuosina on toteutettu säästötoimenpiteitä ja säästökohteita tulee hakea jatkossakin. Tekninen toimiala on valmistellut kiinteistöstrategian, jossa tarkastelun kohteena on mm. tarpeettomien kiinteistöjen jatko sekä energiatehokkuuden parantaminen. Hyvinvointipalveluissa kouluverkko on karsittu minimiin. Koulutuksenjärjestäjien yhteistyö ja sen kehittäminen jatkuu edelleen. Lappajärven kunta liittyi vuonna 2025 mukaan Finnish Consulting Group Oy:n Kestävä kuntatalous III hankkeeseen (1.8.2025-31.12.2027), jossa toteutettiin Lappajärven kunnan talouden painelaskenta vuosille 2025-2031. Painelaskenta on luonteeltaan trendiennuste, jonka mukaan kunnan toimintakatteen kasvu on liian korkea suhteessa ennustettuun verorahoituksen kasvuun. Kumulatiivinen ylijäämä uhkaa olla menetetty vuoteen 2030 mennessä ellei toimintakatteen kasvua rajoiteta.

Kunnat eivät voi jatkossa olla suoraan sote-kiinteistöjen vuokraajia, vaan vuokraustoiminnan tulee tapahtua yhtiön kautta. Paloaseman siirtoa Lappajärven Invest Oy:lle on valmisteltu v. 2024. Yhtiöittämisvelvoitteen käytännön toimeenpanosta ja markkinaehtoisuuden täyttymisestä on kuntakentällä eriäviä näkemyksiä. Lappajärven kunta valmistautuu mahdolliseen paloaseman yhtiöittämiseen vuoden 2027 alusta alkaen. FCG Finnish Consulting Group Oy:n tekemän talouden painelaskelman (Kestävä kuntatalous III -hanke, 30.10.2025) mukaan paloaseman yhtiöittäminen heikentää kunnan toimintakatetta noin 100.000 eurolla. Paloaseman yhtiöittämisen muutos poistaa kunnalta vuokratuloja 165.533 euroa ja ylläpitomenoja 71.188 euroa. Tasearvosta poistuisi 961.046 euroa, jolloin nettovaikutus toimintakatteeseen on -94.345 euroa.

Lappajärven kunnalle on laadittu kiinteistöstrategia, jonka mukaisesti kunta pyrkii luopumaan kiinteistöistä, joissa toiminta on loppunut.

4 KÄYTTÖTALOUSOSA

Valtuusto myöntää käyttötalousosassa määrärahat ja asettaa tuloarviot eri toimielimille. Käyttötalousosassa asetetaan myös valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet. Lappajärven kuntastrategia on hyväksytty valtuustossa 24.4.2023, ja talousarviossa esitetyt tavoitteet pohjautuvat siihen. Tavoitteiden kautta muodostuvat toimielinten vuoden 2026 toiminnan painopisteet. Kuntalain mukaan toimielin on sitottu talousarviossa hyväksyttyihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin.

Käyttötalousosassa annetaan myös katsaus hallintokuntien toimintaan sekä toimintaympäristön muutokseen.

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa. Tilivelvollisten viranhaltijoiden on valvottava, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita.

Vuonna 2025 on ryhdytty valmistelemaan uutta kuntastrategiaa vuosille 2026-2030, mutta sen linjaukset huomioidaan vasta vuoden 2027 talousarvion laadinnan yhteydessä.

4.1 YLEISHALLINTO

Yleistä

Yleishallinnon toiminnan kuvaus

Yleishallinto vastaa kunnan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä sekä huolehtii omalta osaltaan siitä, että kuntapalvelut tuotetaan tehokkaasti ja taloudellisesti ja niitä on saatavilla vähintään lain edellyttämässä laajuudessa. Yleishallinto koordinoi muita hallintokunta toiminaan yhteisten periaatteiden mukaisesti kuntastrategian viitoittamana ja vastaa kunnan toimintojen ja talouden ohjauksesta. Yleishallinto tuottaa tukipalveluita kunnan muille hallintokunnille.

4.1.1 Luottamushenkilöhallinto

Toiminnan kuvaus

Valtuustossa on 19 jäsentä ja kunnanhallituksessa 7 jäsentä. Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet valitaan valtuutettujen ja varavaltuutettujen keskuudesta. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan valtuutetuista.

Lappajärven kunnassa on ns. valiokuntamalli. Valiokunnat ovat seuraavat: Kehitysvaliokunta (7 jäsentä), hyvinvointivaliokunta (7 jäsentä) ja tekninen valiokunta (7 jäsentä). Valiokuntien varsinaisiksi jäseniksi valitaan vain valtuutettuja tai varavaltuutettuja, jollei valtuusto ennen valiokunnan nimeämistä toisin päättä. Kunnan organisaatio muodostuu seuraavista toimialoista: hallinnon toimiala, hyvinvoinnin toimiala, tekninen toimiala ja elinvoimapalveluiden toimiala.

Luottamushenkilöhallinnon tulosalueeseen kuuluvat vaalit, tarkastuslautakunta, kunnanhallitus, kunnanvaltuusto ja muut toimikunnat. Kunnanvaltuusto vastaa kunnan strategisesta päätöksenteosta, kunnan tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta toteuttaa laadukasta arviointitoimintaa läpi vuoden tarkastussuunnitelmansa mukaisesti. Tarkastuslautakunta kutsuu kuultavaksi vastuuviranhaltijoita tarpeen mukaan. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastajat antavat tarvittaessa ohjeistusta, mikäli havaitsevat puutteita tilintarkastuksessa. Tavoitteena on ”puhdas” tilintarkastuskertomus. Tilintarkastus valmistuu hyvissä ajoin, jotta se voidaan käsitellä kunnanvaltuuston kesäkuun kokouksessa. Tilintarkastuksessa noudatetaan tilintarkastussopimuksen ehtoja.

Keskusvaalilautakunta vastaa lakisääteisten vaalien sekä mahdollisten kansanäänestysten järjestämisestä kunnassa. Vuonna 2026 ei ole lakisääteisiä vaaleja.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallituksen muut tehtävät on määritelty hallintosäännössä.

Talousarvion perustelut

Kunnanvaltuusto pitää kokouksia 5 – 6 kertaa vuodessa. Lisäksi pidetään tarvittaessa valtuuston iltakouluja ja seminaareja. Kunnanhallitus pitää keskimäärin 22 kokousta vuodessa. Muut toimielimet kokoontuvat tarvittaessa.

Toiminnalliset tavoitteet

Luottamushenkilöhallinnon tavoitteena on vastata demokraattisen päätöksentekojärjestelmän

toimivuudesta sekä kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämisestä. Kuntastrategian päivittäminen on ajankohtainen loppuvuodesta 2025 ja alkuvuodesta 2026. Talousarvio ja taloussuunnitelmakausi 2026-2028 on laadittu vielä vuonna 2025 voimassa olleen kuntastrategian mukaisesti.

Kunnanvaltuusto määrittää kunnan kehittämistavoitteet ja antaa hyväksymällään talousarviolla taloudellisen viitekehyksen palveluiden ja toimintojen järjestämiselle. Kuntastrategian tavoitteet huomioidaan valmistelussa ja päätöksenteossa.

Varautuminen ja kokonaisturvallisuuden kehittäminen painottuvat myös kuntien arjessa Ukrainan ja Venäjän välisen sodan pitkittyessä. Globaalit epävarmuudet ovat nostaneet varautumisen ajankohtaiseksi ja tilanne pakottaa kunnat tarkastelemaan omaa varautumista. Lappajärven kunta varaa investointeihin määrärahan varautumisen hankintojen mahdollistamiseksi. Lisäksi varautumissuunnitelma päivitetään vuonna 2026.

Lappajärven kunnan tavoitteena on, että sen työnantajaimago on hyvä ja henkilöstöään arvostava. Kuntaorganisaatiossa huolehditaan johtamisosaamisen kehittämisestä, roolien ja tehtävänkuvien selkeydestä sekä työpaikan kestävästä yhteisistä periaatteista. Henkilöstön osaamisesta huolehditaan kattavalla perehdytyksellä ja työhönopastuksella sekä varaamalla riittävät määrärahat koulutuksiin. Vuonna 2026 koulutusta suunnataan erityisesti uusien työntekijöiden kouluttautumiseen. Lisäksi mahdollistetaan sisäinen rekrytointi ja työkierto organisaation sisällä sekä tuetaan henkilöstön urakehitystä.

Viestinnässä keskitytään ajantasaiseen viestintään niin henkilöstön kuin kuntalaisten kanssa. Kunnan kotisivujen ajantasaisuudesta huolehditaan ja kehitetään Visit Lappajärvi -sivustoa.

Vuonna 2026 ei ole vaaleja.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso
Kestävä vuosikate	Vuosikate	>0
Digitaalisten palveluiden kehittäminen	PTV ajantasaisuus	Palvelutietovarantoa päivitetty. Tietoturvallisuus saatetaan ajantasalle.
Varautuminen ja turvallisuus	Valmiussuunnitelma ja turvallisuussuunnitelma ajan tasalla	Valmiussuunnitelma ja turvallisuussuunnitelma on päivitetty. Yhteystietolistat ajantasalla.

Suunnitelmavuodet 2027-2028

Suunnitelmavuosina kiinnitetään erityistä huomiota toimintakatteen kestävyteen ja kuntatalouden kehittymiseen. Riittävät sopeutustoimet vakaan talouden turvaamiseksi. Kehitetään sähköisiä palveluita ja sähköisten järjestelmien sujuvaa käyttöä. Tiivistetään yhteistyötä työllisyyden ja elinvoiman kehittämisen kumppaneiden kanssa.

Talous

Luottamushenkilöhallinto	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	17888,53	3080	0	-100
Toimintamenot	-225361,65	-243270	-233065	-4,2
Toimintakate	-207473,12	-240190	-233065	-3,0

4.1.2 Yleiset toimistopalvelut

Toiminnan kuvaus

Yleisten toimistopalvelujen tulosalueeseen sisältyvät hallintotoimisto, työterveys, työsuojelu ja muut henkilöstömenot. Yleiset toimistopalvelut huolehtii kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, yhteistoimintaelimen, henkilöstöjaoston ja työsuojelun kokousprosesseista sekä niiden käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta, päätösten toimeenpanosta ja tiedottamisesta. Hallinnonala vastaa henkilöstöhallinnosta, omalta osaltaan asianhallinnasta sekä keskusarkiston hoidosta.

Työsuojelun yhteistoimintaorganisaation toimikausi alkaa 1.1.2026. Toimikausi on neljä vuotta.

Toiminnalliset tavoitteet

Tiedotetaan kunnan valmisteilla olevista asioista ja tehdyistä päätöksistä. Päätökset pannaan täytäntöön niiden saatua lainvoiman. Sähköisiä järjestelmiä kehitetään erityisesti asiakirjahallinnan, arkistoinnin ja sopimusten osalta, ja olemassa olevien järjestelmien käyttöä tehostetaan. Kuntamaiseman johdon työpöytä -ohjelman käyttöönottoa tehostetaan ja laajennetaan. Myös muita prosesseja automatisoidaan mahdollisuuksien mukaan.

Henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota ja kuntastrategian mukaisesti kehitetään kunnan työntekijöiden palveluhenkisyttä sekä kannustetaan yrityksiä palveluhenkisiin kampanjoihin.

Henkilöstöstrategia ja työyhteisön kehittämissuunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Henkilöstön työhyvinvoinnista pyritään huolehtimaan tarjoamalla työ-palveluita sekä kattavilla työterveyspalveluilla.

Suunnitelmavuodet 2026-2027

Ohjelmistojen hyödyntäminen monipuolisemmin ja laajemmin. Digitalisaation hyödyntäminen. Vuosien 2026 – 2027 aikana kunnalle laaditaan digitiekartta. Siinä määritellään kunnalle digitalisaation edistämiseksi tehtävät toimenpiteet ja aikataulutetaan ne. Digitalisaatiota edistetään ohjelmistohankinnoilla ja olemassa olevien ohjelmistojen lisäominaisuuksia käyttöön ottamalla. Huolehditaan henkilöstön kouluttamisesta ja perehdyttämisestä uusiin ohjelmiin.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso
Digitalisaation hyödyntäminen	Sähköisten järjestelmien käyttöönotto	Sähköinen arkistointi ja sopimusten hallinta on laaja projektikokonaisuuksien hallinta, joka otetaan käyttöön vuosina 2026-2027
SharePointin käyttöönotto	Henkilöstö käyttää aktiivisesti SharePointia	SharePoint vakiinnuttaa paikkansa henkilöstön asiakirjojen säilytys ja jakopaikkana.
Tietoturvan kehittäminen	Ajantasainen tietoturva ja -suoja	Digiturvamittari käytössä
Henkilöstön työhyvinvointi	Työhyvinvointikysely Sairauspoissaolojen määrä/henkilö	Työhyvinvointikyselyn tulokset samalla tasolla tai paremmat kuin edellisessä kyselyssä. Sairauspoissaolot keskimääräistä alhaisemmat.

Talous

Yleiset toimistopalvelut	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	26724,96	21300	24.400	14,6
Toimintamenot	-359849,24	-423351	-365.995	-10,5

Toimintakate	-333124,28	-402051	-341.595	-11,9
--------------	------------	---------	----------	-------

4.1.3 Muu yleishallinto

Toiminnan kuvaus

Muu yleishallinto pitää sisällään mm. Etelä-Pohjanmaan liitto ry:n, Suomen Kuntaliitto ry:n sekä Kunta- ja hyvinvointialueuutuntajat ry:n yhteistoimintaosuudet sekä yhteisöjen jäsenmaksut, teosto- ja gramex-maksut sekä verotuskustannusten maksuosuuden.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso
Onnistunut kotouttaminen	Tehdyt kotouttamissuunnitelmat	Yhteistyö Jamin, JPYP:n ja Kymppin kanssa toimivaa
	Maahanmuuttajille suunnatut tilaisuudet	2-3 kpl maahanmuuttajille suunnattua tilaisuutta, joiden teemoina ovat mm. kunnan palvelut, yrittäjyys
Toimiva palveluliikenne	Sopimusten määrä	Palveluliikenne vastaa kuntalaisten tarpeita

Suunnitelmavuodet 2027-2028:

Yhteistyön tiivistäminen eri toimijoiden kanssa.

Talous

Muu yleishallinto	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	93.436,76	10.000	10.000	0
Toimintamenot	-142.994,01	-132.570	-129.000	-2,7
Toimintakate	-49.557,25	-122.570	-119.000	-2,9

YLEISHALLINTO YHTEENSÄ	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	138.050,25	34.380	34.400	0,1
Toimintamenot	-728.204,90	-778.201	-723.285	-7,1
Toimintakate	-590.154,65	-743.821	-688.885	-7,4

4.2 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

4.2.1 Toimielimet ja projektit

Talous

Hallinto, yht.	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026
Toimintamenot	-29.928,27	-11.250	-11.250

4.2.2 Terveyspalvelut

Seinäjoen kaupunki tuottaa ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Vastaanottopalvelut/	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026
----------------------	---------	------------	---------

Terveyspalvelut			
Toimintamenot	-82.593,00	-83.500	-83.500

4.3 SIVISTYSTOIMI

Hyvinvoinnin toimialaan kuuluu kunnan sivistystoimi ja vapaa-aikatoimi. Sivistyksen alla on koulutoimi sekä kirjasto. Koulutoimi pyrkii takamaan opetuksen hyvän laadun ja nykyaikaiset oppimisympäristöt oppilaille ja henkilökunnalle. Kunta vastaa itse esi-, perus- ja lukiokoulutuksesta. Kunnassa on ollut vain yksi perusopetusta antava koulu, Lappajärven yhteiskoulu, syyslukukauden 2024 alusta. Kunnassa tarjotaan aamu- ja ilta-päivätoimintaa kaikille 1.-2. -luokkalaisille, jotka sitä tarvitsevat. Sen yhteydessä kouluilla järjestetään myös esikoululaisten kerho koulupäivinä. Koulutoimeen kuuluu myös lukiokoulutuksen järjestäminen; sitä tarjoaa Lappajärven geolukio, jolla on oma erikoistumislinjansa, luonnontieteellinen linja.

Sivistystoimeen kuuluu myös kirjaston ylläpitäminen niin palvelukirjastona kuin omatoimikirjastonakin. Kirjasto on oleellinen osa viihtyisää ja palvelevaa kuntaa. Kunta on mukana Järviseudun koulutuskuntayhtymässä, joka järjestää ammatillista koulutusta. Kansalaisopisto Järvilakeudessa kunta on mukana kannatusjäsenenä.

Vapaa-aikatoimen alaiseen toimintaan kuuluu kunnan liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut. Vapaa-aikatoimen tehtävä on edistää asukkaiden kokonaisvaltaista terveyttä ja hyvinvointia, kehittää palveluita ja olosuhteita sekä arvioida toiminnan vaikuttavuutta. Vapaa-aikatoimi vastaa osaltaan kunnan hyvinvointityöstä sekä vastaa liikunta-alueiden kokonaisuudesta yhdessä teknisen toimen kanssa.

Varhaiskasvatuspalvelut Lappajärven kunta on ostanut 1.8.2022 lähtien Alajärven kaupungilta. Kuntien välisessä sopimuksessa Lappajärven hyvinvointivaliokunta toimii niin sanottuna tilaajavaliokuntana, joka valmistelee yhdessä Alajärven kaupungin kanssa talousarvion. Talousarvion hyväksyy lopullisesti Lappajärven kunnanhallitus ja -valtuusto.

4.3.1 Sivistystoimen hallinto

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Sivistystoimen hallintoon kuuluvat lukion rehtori/sivistysjohtaja sekä vapaa-aikasihteeri. Hallinnon tehtäviä on hajautettu rehtoreille ja koulusihteerille; yleishallinnon puoli huolehtii koulutoimen, kirjaston ja vapaa-ajan yleishallinnosta yhteistyössä viranhaltijoiden kanssa. Hyvinvoinnin toimiala vastaa myös kunnan hyvinvointityöstä uuden 2025 hyväksytyn hallintosäännön mukaan.

Toiminnalliset tavoitteet:

Hallinto on vastuussa ja seuraa taloutta käyttöpuolella ja hankkeissa. Yhä laajeneva työkenttä on kunnan hyvinvointityö. Hyvinvointityö ohjaa valtuustokausiksi tehtävä hyvinvointisuunnitelma. Sitä seurataan vuosiraporttein sekä valtuustokauden päätteeksi tai päättyttyä tehdyllä hyvinvointikertomuksella.

Koulukyytireittien kilpailutus on vuorossa vuonna 2026. Sitä on valmisteltu pitkälti jo vuoden 2025 puolella. Tarjouskilpailutuksessa tehdään alueellista yhteistyö Alavuden kaupungin ollessa vetovastuussa. Kunnan bruttoliiikenne tulee lisääntymään, koska Elyn vuoroja, jotka ovat palvelleet myös perusopetuksen

koulukyyteinä, vähennetään syksyllä 2026. Toisaalta kunnan maksamat osuudet Elyn rahoittamiin kuljetuksiin vähentyvät.

Kunnan maahanmuuttotyötä tulee terävöittää ja saada kunnan oma organisaatio sekä toimintamallit selkeiksi.

Vuoden 2026 kunnan investointirahoihin varataan määrärahat:

- Yhteiskoulu: teknisten töiden laitteiden uusiminen sekä uuden opetusvälineistön hankinta, 20.000 euroa.

Sivistystoimen vuodelta 2025 vuodelle 2026 jatkuvia hankkeita ovat

- Koulunuorisotyöntekijä (AVI); omarahoitusosuus 10 % ; erilliset hankerahoitukset vuosille 2025 ja 2026
- Koulun kerhotoiminta; omarahoitusosuus 20 %
- Harrastaminen Suomen malli, omarahoitusosuus 30 %

Lisäksi pyritään hakemaan monialaista hanketta Välijoen kanavapuistoon: pedagoginen polku eri-ikäisille oppilaille, jossa yhdistyvät Vuosimiljoona-taideteoksen, arboretumin ja kivipuiston avulla biologian, maantiedon ja taiteen oppiminen sekä havainnollistaminen. Koulut ovat myös aktiivisia hakemaan Erasmus+ - tai NordPlus+-hankkeita.

Suunnitelmavuodet 2027-2028:

Oppilasmäärän vähenemiseen tullaan reagoimaan. Väheneminen vaikuttaa niin henkilöstömäärään kuin mahdollisesti myös koulukyytireitteihin. Hyvinvointivaliokunta on linjannut vuoden 2025 aikana pääteiltä poikkeavien reittien kuljetuslinjauksista. Arvioitavaksi tulee myös koulunuorisotyön jatkuminen; jos hankerahoitusta ei enää saa, toiminnan toivotaan jatkuvan kunnan omalla rahoituksella niin, että kunnassa on yksi yhteinen nuorisotyöntekijä koululle ja vapaa-aikaan.

Tavoitteet		Mittari	Tavoitetaso
Kunnan ostaman bruttolii- kenteen kilpailutus; 2 vuotta + 1 + 1 optiovuosi	Tehty kilpailutus ja uusien reittien alkaminen syyslukukauden 2026 alusta.	Bruttoliikenne vastaa koulu kuljetustarpeita ja reitit ovat tarkoituksenmukaisia.	
Kunnan maahanmuuttotyö; alueen kotouttamissuunnitelman lisäksi kuntakohtainen toimintamalli	Kunnassa toimintamalli maahanmuuttajia varten	Toimintamallissa selkeät vastuutahot; huomioitu erityisesti oppivelvollisuusikäiset lapset ja nuoret	

Talous

Sivistystoimen hallinto	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	106997,62		129.850	100
Toimintamenot	-106997,62	-107.960	-129.850	20,3

Toimintakate	0	-107.960	0	-100
--------------	---	----------	---	------

4.3.2 Esi- ja perusopetus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus

Lappajärvellä esi- ja perusopetusta annetaan 1.8.2024 alkaen vain Lappajärven yhteiskoululla. Kunnan oppilaaksiottoalue on muutettu yhdeksi alueeksi. Yhteiskoululla opetusta on 0.-9. luokilla, ja esikoululaiset ovat omana opetusryhmänä.

Perusopetuksessa noudatetaan erillistä paikallista opetussuunnitelmaa, jonka pohjana on yhteinen etelä-pohjalainen opetussuunnitelma. Maakuntakohtaisia päivityksiä tulee joka lukuvuosi ja tarvittaessa päivitetään paikallista opetussuunnitelmaa. Tuntijako tulee muuttumaan 1.8.2026 alkaen, kun ruotsin kielen opetus muuttuu yläluokilla maakunnallinen oppiaine yrittäjämäinen toimintatapa jää pois 9. luokka-asteelta. Samalla 4. luokan valinnaisaine siirtyy 9. luokalle.

Koulun tiloissa toimii hyvinvointialueen opiskeluhoito. Vakituksia ja jokapäiväisiä palveluja ovat kuraattori ja kouluterveydenhoitoja. Lisäksi koulun tiloissa käy koululääkäri ja säännöllisesti koulupsykykari. Koulupsykologipalvelut ovat tällä hetkellä tarjolla alaluokkaikäisille. Muut psykologipalvelut (mm. tutkimukset) hyvinvointialue ostaa erillisinä palveluina. Koulukeskuksen keittiö toimii valmistuskeittiönä, josta ateriat lähtevät varhaiskasvatuksen yksiköihin keskusta-alueella.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lukuvuonna 2025-2026 alaluokilla on kaikilla ikäryhmillä kaksi rinnakkaisluokkaa, mutta lukuvuoden 2026-2027 alusta rinnakkaisluokkia ei oppilasennusteiden mukaan enää tule alkuopetukseen eikä myöhemmin muillekaan luokka-asteille. Esiopetuksessa siirrytään malliin, jossa yhtä ryhmää varten on kaksi työntekijää, jos oppilasmäärä ylittää 13: esikouluopettaja ja koulunkäynninohjaaja. Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut suosituksen koulussa annettavan esiopetuksen ryhmäkoosta. Sen mukaisesti yhden opettajan esiopetusryhmässä saa olla enintään 13 lasta tai 20 lasta, jos ryhmässä on toinen koulutettu aikuinen.

Uimaopetusta on tarjottu viime vuosina 3. luokkalaisille kolmen kerran jaksona. Jos tätä määrää halutaan nostaa viiteen kertaan ja uimaopetusta laajentaa niin 3. kuin 4. luokkalaisille, kuten se oli ennen, on muihin kuluihin varattava noin 6.000 euron määräraha. Aiemmin uimaopetus annettiin kunnan alueella hotelli Kivitiipun yhteydessä, nyt uimaopetukseen kuljetaan joko Alajärvelle tai Veteliin. Luonnollisesti kuljetuskustannukset nousevat runsaasti. Uimaopetuksen kohderyhmä pitää suunnitella vielä erikseen, kun sitä annetaan uimahalleissa, joissa voidaan opettaa pienempiäkin oppilaita.

Yhteiskoululla toimii perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmä eli VALO. Lukuvuonna 2025-2026 valoryhmälle annetaan opetusta omana ryhmänä. Tämä tarve tulee pysymään jatkossakin ja opettajavirkojen vähetessä perusopetuksen luokanopettajapuolelta, on mahdollista siirtää viranhaltija valmistavan opetuksen opettajaksi. Opettajien koulutusta tarjotaan mm. oppimisen tuen uudistukseen ja yhteisopettajuuden kehittämiseen.

Oppilasennuste, joka on päivitetty tilastointipäivää 20.9.2025 vastaavaksi:

OPPILASENNUSTE 20.9.2025								
eskareiden synt.vuosi	s. 2019	s. 2020	s. 2021	s. 2022	s. 2023	s. 2024		
	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031		
Yhteiskoulu	0 LK	13	17	21	19	18	18	0 LK
1.8.2014 alk.	1 LK	26	13	17	21	19	18	1 LK
1.8.2023 + Ra	2 LK	19	26	13	17	21	19	2 LK
1.8.2024 + Lä	3 LK	35	19	26	13	17	21	3 LK
	4 LK	35	35	19	26	13	17	4 LK
	5 LK	26	35	35	19	26	13	5 LK
	6 LK	30	26	35	35	19	26	6 LK
1 lk- 6 lk		171	154	128	93	115	114	1 lk- 6 lk
0 lk- 6 lk		184	171	149	112	133	132	0 lk- 6 lk
Yhteiskoulu		2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	
1.8.2014 alk.	7 LK	37	30	26	35	35	19	7 LK
	8 LK	29	37	30	26	35	35	8 LK
	9 LK	22	29	37	30	26	35	9 LK
yhteensä		88	96	93	91	96	89	yhteensä
		2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2029-2030	
Lukio	1. vuosi	30	12	17	24	18	18	
	2. vuosi	16	30	12	17	24	18	
	3. vuosi	17	16	30	12	17	24	
Yhteensä		63	58	59	53	59	60	
Esioppilaat		13	17	21	19	18	18	
Alakoulut		171	154	128	93	115	114	
Yhteiskoulu 7-9		88	96	93	91	96	89	
Eo + po yht.		272	267	242	203	229	221	
joista valo-opp.		8						
Lukio		63	58	59	53	59	60	
Yhteensä		335	325	301	256	288	281	

Suunnitelmavuodet 2027 – 2028:

Suunnitteluvuosina tulee eteen opettajavirkojen tarkastelu, koska oppilasennuste näyttää, että erityisesti alaluokkien opetuksessa oppilasmäärän väheneminen on noin 20 – 25 oppilasta/ lukuvuosi (katso edellä oppilasennustetaulukko). Esiopetuksen järjestäminen tullaan toteuttamaan joko kahtena esiopetusryhmänä tai yhdessä alkuopetuksen kanssa siten, että on yksi esiopetusryhmä, yksi yhdysluokka 0.-1. ja yksi 1. luokka.

Tavoitteet		Mittari	Tavoitetaso
Oppimisen tuen uudistuksen käyttöönotto	Tarvittavat muutokset toiminnassa ja toimintaohjeissa on saatu ajan tasalle ennen 31.8.2026. Päätökset on tehty ajallaan.	Oppimisen tuen uudistuksen eri osa-alueet on huomioitu ja otettu käyttöön mahdollisimman sujuvasti ja laadukkaasti.	

Investoinnit koulun tekniseen varustukseen; tekninen työ ja uusi opetusvälineistö.	Uudet laitteet hankittu ja otettu käyttöön. Opastus käyttöön hoidettu.	Vanhat ja turvallisuudelle riskejä aiheuttavat koneet on uusittu sekä hankittu uusia opetusvälineitä.
Uimaopetuksen lisääminen alaluokilla	Kaksi ikäryhmää käy uimaopetuksessa viisi kertaa kevätlukukaudella 2026.	Uimaopetuksen taso nostetaan siten, että se tukee lapsen uimaan oppimista ja opetus on oikea-aikaista (ikätaaso ja opetuksen ajankohta). Talousarviovaraus 6.000 euroa.

Talous

Perusopetus	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	172727,61	166.000	150.650	-9,2
Toimintamenot	-2952921,52	-2.184.735	-2.802.773	4,2
Toimintakate	-2780193,91	-2.018.735	-2.652.123	5,1

4.3.3 Peruskoulujen yhteinen ja muu toiminta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhteiseen toimintaan kuuluu koulutoimessa järjestettävä erityisopetus sekä muu yhteinen toiminta. Erityisopetuksessa on kahdenlaisia virkoja: laaja-alaisia erityisopettajia sekä erityisluokanopettajia. Koulunkäynninohjaajia käytetään opetuksen tukena oppitunneilla, aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä esikoululaisten ap-kerhossa. Muuhun toimintaan kuuluu myös perusopetuksen hanketoiminta.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tavoitteena on koko perusopetuksen toimintojen tuottaminen laadukkaasti ja korkealla tasolla. Tähän pyritään ammattitaitoisen ja oikein resursoitun henkilöstön avulla. Erityisopettajia perusopetuksessa on henkilötyövuosina 4,0. Edellisenä lukuvuonna erityisopettajia on ollut 3,4. Lisäys johtuu oppimisen tuen muutoksesta erityisesti yksilöllisen tuen antamisessa. Lisäys on tehty nimenomaan erityisluokanopetuksen puolella – luokilla 7.-9. ei ole ollut aiemmin erityisluokanopettajaa. Erityisopetuksen virkarakenne on tarkasteltava yhdessä muiden opettajavirkojen kanssa oppimisen tuen muutosten sekä oppilasmäärän vähenemisen takia. Virkarakenteessa ja resurssien kohdentamisessa huomioidaan tuen tarpeen lisääntyvä siirtyminen alaluokilta yläluokille.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan käytänteitä on muutettu vuoden 2024 puolella: esikoululaiset voivat hakea koululla järjestettävään esikoululaisten ap-kerhoon, joka toimii yhdessä koululaisten ap-ip-toiminnan kanssa. Halutessaan vanhemmat voivat hakea lapselleen täydentävää varhaiskasvatusta, joka toimii varhaiskasvatuksen yksiköissä. Vuonna 2026 ap-ip-toiminnan maksut tullaan tarkistamaan. Valtiovallan mahdolliset leikkaukset ap-ip-toimintaan tullee aiheuttamaan lisää korotuspaineita perheiltä perittäviin maksuihin. Jos valtionosuus vähenee reilusti, niin on pohdittava myös toiminnan järjestämisen laajuutta sekä kohderyhmän rajaamista. Vuonna 2026 selvitetään myös pysyvän mallin rakentaminen pienten oppilaiden kesälomakauden alkuun sijoittuvaan kesäkerhoon. Samalla luodaan koulunkäynninohjaajille työaikamahdollisuuksia koulujen loma-aikoihin. Myös muiden loma-aikojen työmahdollisuuksia tarkastellaan samalla.

Suunnitelmavuodet 2027 – 2028:

Suomen valtion linjauksien ja asetusten aiheuttamien muutosten käyttöönotto sekä virkarakenteen mahdolliset muutokset. Erityisopetuksen virkarakenteen tarkastelu ja virkojen muuttaminen tai perustaminen.

Tavoitteet		Mittari	Tavoitetaso
Ap-ip-toimintamaksujen ajantasais-taminen. Tarvittaessa toiminnan tai kohderyhmän rajaaminen.	Päätökset maksuista	Noudatetaan perusopetuslaissa kirjattuja mak-suja	
Kesäkerhon pysyvä järjestäminen ja rakenne yhteistyössä muiden toimi-joiden kanssa	Vuosittainen kesä-kerho, johon osallistuu myös kunnan työnteki-jöitä	Kesäkerho onnistuu sivistystoimen panostuksen myötä; tarjotaan tilat ja työvoimaa.	
Erityisopetuksen virkarakenne; val-mistelu aloitetaan v. 2026, päätök-set voivat olla vuorossa vasta v. 2027	Päätökset virkaraken-teesta lukuvuoden 2026-2027 aikana.	Virkarakenne vastaa oppimisen tuen vaatimuk-sia sekä yhteiskoulun tarpeita	

Talous

Peruskoulujen yht.toiminta	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	79821,59		17.000	100
Toimintamenot	-567404,27	-503.860	-625.016	19,7
Toimintakate	-487582,68	-503.860	-608.016	16,4

4.3.4 Lukiokoulutus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lukion tehtävä on tarjota laadukasta toisen asteen yleissivistävää koulutusta, joka antaa opiskelijoille hyvät oppimisedellytykset ja -tulokset sekä jatko-opintomahdollisuudet. Lukio tekee laajaa yhteistyötä eri toisen asteen toimijoiden kanssa niin paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti kuin kansainvälisestikin. Geolukio tarjoaa opintoja erityisellä luonnontieteellisellä linjalla. Syksystä 2024 lähtien geolukio on ollut mukana Jär-viseudun urheilulinjan toteutuksessa yhdessä Jamin sekä Alajärven, Evijärven ja Vimpelin lukioiden kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kuten perusopetuksen puolella myös lukiokoulutuksessa oppimisen tuen muutokset kuuluvat vahvasti luku-vuoteen 2025-2026. Erityisopetuksen konsultaatiota tarjotaan opettajille ja tukiopetuksen muotoja pyritään kehittämään; samoin oppimisen tuen dokumentointia. Kehittämiskohteena on tekoälyn käyttö lukiokoulu-tuksessa; tästä tulee lukuvuoden aikana koulutusta opettajille. Kuuden lukion (Alajärvi, Evijärvi, Härmä, Kau-hava, Lappajärvi ja Vimpeli) yhteiset hankkeet jatkuvat yhteisellä teemaviikolla keväällä 2026 teemalla geopark. Osa teemaviikosta toteutetaan omilla lukioilla ja paikkakunnilla; osa taas yhdessä erityisesti geo-kohteissa tai geopark-tiedon äärellä.

Suunnitelmavuodet 2027 – 2028:

Kansainvälisen koulutusmatkailun kehittäminen yhteistyössä kunnan, alueen ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Tekoälyohjeistus	Ohjeistusta niin opiskelijoille kuin opettajillekin.	Opettajia koulutetaan tekoälystä ja lukiolla on ohjeet ja viittaukset tekoälyn käyttöön.
Oppimisen tuen dokumentointi	Kirjauskäytännöt ja asiakirjapohjat ovat käytettävissä.	Koko henkilökunnalla on tieto, mitä kirjataan ja mihin kirjataan.

Talous

Lukio	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	50409,96	10.500	17.000	61,9
Toimintamenot	-819287,74	-749.815	-838.426	11,8
Toimintakate	-768877,78	-739.315	-821.426	11,1

4.3.5 Ammatillinen ja muu koulutus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lappajärven kunta on mukana Järviseudun ammatti-instituutissa eli Jamissa yhtenä omistajakuntana. Muut kunnat ovat Evijärvi, Vimpeli, Alajärvi ja Kauhava. Uudeksi omistajakunnaksi tuli syksyllä 2021 Alavus.

Lappajärven kunta ostaa musiikkiopistopalvelut eli taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetuksen Kauhavan kaupungin oppilaitokselta, Härmänmaan musiikkiopistolta. Lappajärvi, Evijärvi ja Kauhava ovat Järvilakeuden kansalaisopiston kannatusyhdistyksen jäseniä. Järvilakeuden kansalaisopisto järjestää koulutus- ja harrastusmahdollisuuksia eri ikäisille kuntalaisille ympäri aluetta pohjakoulutuksesta riippumatta. Opisto toteuttaa myös teatteritaiteen perusopetusta lapsille ja nuorille yleisen oppimäärän mukaan. Kansalaisopiston Erasmus+ akkreditoinnin turvin voidaan järjestää mm. opintomatkoja muualle Eurooppaan ja tuoda asiantuntijoita ja opettajia alueelle.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kunta ja koulut tarjoavat opistoille tilat, joissa toimia. Härmänmaan musiikkiopisto tarjoaa ensisijaisesti lapsille ja nuorille, mutta näiden lisäksi myös aikuisille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Kunta on uusinnut sopimuksen Kauhavan kaupungin kanssa musiikkiopistopalveluista vuonna 2024; mikä aiheuttaa muutamia muutoksia mm. soittimien kunnossapidossa ja talousarvioon varattavissa määrärahoissa.

Järvilakeuden kansalaisopiston tavoitteena on toteuttaa monipuolista opetus- ja harrastustoimintaa, johon jokaisella on mahdollisuus osallistua taloudellisen tilanteen estämättä. Yhteistyötä tehdään paikallisten tahojen kuten Lappajärven kunnan, Kraatterijärvi Geoparkin sekä muiden paikallisten toimijoiden kanssa.

Kurssitoiminnan toteuttamisen lisäksi pyritään luomaan uusia toiminnan ja yhteistyön malleja myös kehittämishankkeiden myötä. Opistotoimintaa on toteutettu vuonna 2026 tällä alueella 60 vuotta, ja tätä juhlitaan vuoden mittaan.

Talous

Ammatillinen ja muu koulutus	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintamenot	-74309,29	-91.000	-91.000	
Toimintakate	-74309,29	-91.000	-91.000	

4.3.6 Kirjastotoimi

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Kirjaston toiminta-ajatuksena on tarjota kuntalaisille tasapuolisesti tietoa, virkistystä, elämyksiä, ammattitaitoisen henkilökunnan palvelut sekä tilat ja kokoelmat opiskeluun ja tapahtumien järjestämiseen. Toimipaikana on kirjasto, joka on auki viitenä arkipäivänä viikossa. Omatoimikirjasto on käytettävissä rekisteröityneille asiakkaille ma-su klo 7–21 silloin, kun henkilökunta ei ole paikalla. Palvelutila on käytössä henkilökunnan ollessa kirjastossa. Kirjastonjohtajan työtehtävistä 20 % kuuluu vapaa-aikatoimen kulttuuritehtävien hoitamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kirjaston kehittämiselle luodaan suuntaviivat vuoden 2026 aikana. Kirjasto tekee oman strategiansa, joka pohjautuu uuteen kuntastrategiaan sekä vapaa-aikastrategiaan. Käytettävissä on myös kulttuurihyvinvointisuunnitelma. Uutena palvelumuotona otetaan käyttöön digitointilaite ja asiakkaita opastetaan sen käyttöön. Käyttöä varten tehdään myös kirjallinen ohjeistus. Kuten kirjaston tilastotaulukosta näkee, Lappajärven kirjaston käyttöluvut, asiakkaat ja lainausmäärät, ovat hyvällä tasolla ja keskimääräistä suuremmat eli paremmat kuin Etelä-Pohjanmaalla. Kokoelmamäärää on tietoisesti vähennetty, jotta varastot on saatu siivottua ja tehtyä tilaa uudelle aineistolle. Esimerkiksi dekkarit-hyllystä on poistettu vuonna 2025 noin 200 kirjaa, joita ei ole lainattu kahdeksaan vuoteen. Näyttelytoiminta on aktiivista ja tarkoitus on pitää se samalla tasolla, vähintään kuukausittain vaihtuva näyttely.

Tilasto kirjastotoimesta:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kokoelma	60 227	61 098	60 709	54 880	54 814	54 039	52 628
Lainat	51 525	48 205	36 682	43 956	44 170	44 523	44 771
Käynnit	39 992	38 812	30 788	34 139	36 018	40 999	45 650
Aukiolotunnit	3 783	4 760	3 591	4 922	5 362	5 362	5 094
Lainoja / asukas	16,41	15,66	12,24	15,03	15,41	15,79	16,05
Näyttelyt*	21	22	15	23	18	16	19
Tapahtumat*	32	24	7	31	48	45	45

Omatoimikirjasto otettiin käyttöön kesäkuussa 2018.

Suunnitelmavuodet 2027–2028

Pyritään pitämään yllä kirjaston kulttuuritoiminta näyttelyineen ja tapahtumineen. Osallistutaan kirjaston toimintaa tukeviin ja kehittäviin hankkeisiin.

Tavoitteet		Mittari	Tavoitetaso
Kirjastostrategia	Strategia valmis	Kirjaston oma strategia, joka pohjaa ja sopii kunnan muihin strategioihin ja suunnitelmiin	
Uutena digitointipalvelu	Digitointilaite asiakkaiden käytössä – opastus kirjallisena ja tarvittaessa henkilökohtaisena ohjauksena	Asiakkaat voivat digitoida omia videokasettejaan digiversioksi esim. tietokonetta varten.	

Talous

Kirjasto	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	2434,74	2.000	2.000	
Toimintamenot	-201808,90	-220.989	-225.903	8,4
Toimintakate	-199374,16	-218.989	-223.903	8,5

4.3.7 Vapaa-aika

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Vapaa-aikatoimen tehtävä on valvoa kuntalaisten oikeutta yhdenvertaiseen osallistumismahdollisuuteen ja turvata asiakkaiden lakisääteisten palveluiden toteutuminen ja tuottaminen huomioiden liikunta-, nuoriso ja kulttuurilait. Vapaa-aikapalveluiden tavoitteena on edistää asukkaiden kokonaisvaltaista terveyttä ja hyvinvointia, kehittää palveluita sekä arvioida toiminnan vaikuttavuutta.

Vapaa-aikapalvelut tunnistavat toiminnassaan kaksi eri asiakkuustasoa, omaehtoiseen osallistumisen ja hyvinvoinnin ylläpitämiseen kannustava taso sekä omaehtoista osallistumista ja hyvinvointia ylläpitävä taso. Kannustavan tason toiminta pyrkii edistämään osallistumista niillä asiakasryhmiä, jotka eivät ole palvelujen parissa – viestintä, palveluiden järjestämisen moniammatillisesti hyvinvointialueen yhdyspintatyö huomioiden sekä yleinen fyysinen ja sosiaalinen aktiivointi. Ylläpitävän tason toiminta kohdentuu asiakasryhmille, jotka ovat aktiivisia palvelunkäyttäjiä sekä palveluita tuottavia yhteisöjä tai järjestöjä – avustukset ja palkitsemiset, fyysisen ja henkisen palveluinfran ylläpitäminen ja kehittäminen kuten liikuntapaikat, harrastetilat tai sidosryhmäyhteistoiminta.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vapaa-aikapalveluiden kaikki toimialojen kulttuuri-, nuoriso- sekä liikuntapalveluiden tavoitteena on lisätä yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia kaikissa ikäryhmissä sosioekonomisesta asemasta riippumatta.

Vapaa-aikatoimen yksi päätavoite on lähteä toteuttamaan vuonna 2025 valmistuvaa strategiatyötä, joka toimii ohjaavana kokonaisuutena tulevalle toiminnalle ja kehittämiselle. Vapaa-aikatoimi vastaa omalta osaltaan kunnan laajasta hyvinvoinnin edistämistyön toteuttamisesta (raportointi, suunnittelu, HYTE-kerroin prosessikehittäminen) yhdessä kunnan muiden toimialojen sekä kunnan sidosryhmien kanssa. HYTE-kerroin prosessi-indikaattoreista liikunnan ja kulttuurin osalta toteutuvat kaikki 6 kpl painottuvaa indikaattoria. Vuonna 2026 HYTE-työn tavoitteena on hyödyntää Kuntamaisema -työkalua ja luoda Power BI näkymä tehostamaan ja laaduntamaan hyvinvointisuunnittelun prosesseja ja niiden johtamista (suunnittelu, kehittäminen ja raportointi).

Liikuntapalvelut:

Liikuntapalveluiden keskeisin tavoite on laatia vuonna 2025 valmistuneen vapaa-aikastrategian osaksi liikunnan kehittämisohjelma tai poikkihallinnollinen liikkumisohjelma, jossa käsitellään muun muassa seuraavia teemoja: liikunnan olosuhteiden kehittämissuunnitelma, liikunnan palveluverkkoselvitys ja poikkihallinnollinen liikkumisohjelma.

Talousarviovuoden 2026 muut tavoitteet:

- Eläkeläiskortti-mallin käyttöön ottaminen kuntosalipalveluissa
- Kuntosalikäyttäjämäärien lisääminen noin 20 % vuodesta 2025
- Vuonna 2025 alkaneen Polku seuratoimintaan –hankkeen toiminnan vakiinnuttaminen osaksi harrastetakuun alaista toimintaan
- Liikkuvat -ohjelman alaisen toiminnan käynnistäminen osaksi varhaiskasvatusta – koulutukset, puheeksiotto, liikkumista tukevan toimintakulttuurin lisääminen, perheiden liikuntaneuvonta

Nuorisopalvelut:

Nuorisopalveluiden keskeisin tavoite on tuottaa koulunuorisotyön hankkeen yhteydessä nivelvaihteyöhön tavoitteellinen suunnitelma monialaisen yhteistyön kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen osaksi kouluissa, oppilaitoksissa ja vapaa-ajan kohdennetuissa pienryhmissä toteutettavaa nivelvaihteyötä.

Talousarviovuoden 2026 muut tavoitteet:

- Uusien nuorisotilojen toiminnan kehittäminen, mikäli Lappajärven kunnan nuorisotilat joutuvat siirtymään nykyisestä tiloista pois loppuvuodesta 2025.
- Kohdennetun pienryhmätoiminnan lisääminen koulunuorisotyö -hankkeen yhteydessä huomioiden myös maahanmuuttajataustaiset sekä jatko-opintojen ulkopuolelle jäävät nuoret.

Kulttuuripalvelut:

Kulttuuripalveluiden vuoden keskeisin tavoite on lähteä toteuttamaan vuonna 2025 valmistuva kulttuurihyvinvointisuunnitelman yhteydessä syntyviä uusia toimintamalleja kulttuurihyvinvointia edistäviä jatkuvia palveluita ja toimintoja. Vuoden 2026 toimenpiteiden kohderyhmänä ovat eläkeikäiset ja sitä iäkkäämmät kuntalaiset.

Talousarviovuoden 2026 muut tavoitteet:

- Kalastusmuseo –hankkeen toteuttaminen, mikäli sidosryhmätoimijan hankehakemus saa Leader-rahoituksen.
- Onnintuvan kesätaidenäyttelytoiminnan kehittäminen – pienet hankinnat Onnintuvan rakennukseen.

Suunnitelmavuodet 2027 – 2028:

Liikunnan olosuhteiden kehittäminen vuonna 2025 valmistuneen strategian ja 2026 valmistuneen liikunnan kehittämisohjelman mukaan.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Liikunnan kehittämisohjelma osaksi vapaa-aikatoimen strategiaa	Liikunnan kehittämisohjelman valmistuminen	Liikunnan kehittämisohjelma valmistuu vuoden 2026 aikana
Lappajärven kunnan nuorisopalveluihin nivelvaihteyden suunnitelma monialaisen yhteistyön kehittämiseen ja sen vakiinnuttamiseen osaksi kouluissa, oppilaitoksissa ja vapaa-ajan kohdenne-tuissa pienryhmissä	Nivelvaihteyden suunnitelman valmistuminen	Nivelvaihteyden suunnitelma valmistuu vuoden 2026 aikana
Kulttuurihyvinvoinnin edistäminen eläkeikäisillä ja vanhemmilla kuntalaisilla	Syntykö uusia kulttuurihyvinvointia edistäviä palveluita tai toimintoja kohderyhmälle	Lappajärven kunnan kulttuuripalvelut alkavat toteuttamaan yhteistyökumppaneiden kanssa kahta uutta jatkuvaa toimintaa kohderyhmään kuuluville kuntalaisille

Talous

Vapaa-aikatoimi	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	70671,24	65.000	66.800	11,3
Toimintamenot	-531817,52	-549.197	-590.930	7,1
Toimintakate	-461146,28	-484.197	-524.130	6,5

4.3.8 Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Alajärven kaupunki tuottaa oman varhaiskasvatuksensa lisäksi Lappajärven kunnan varhaiskasvatuspalvelut. Toiminta järjestetään varhaiskasvatustien mukaisesti ja kuntien määrittämässä laajuudessa. Henkilöstö on Alajärven kaupungin palveluksessa, ja Alajärven kaupunki hankkii lasten hoidossa, kasvatuksessa ja opetuksessa tarvittavat materiaalit, ohjelmistot ja välineet. Alajärven kaupunki tilaa Lappajärven kunnan tekniseltä toimelta puhtaanapidon ja ruokahuollon sekä vuokraa Lappajärven kunnalta palveluiden tuottamiseen tarvittavat tilat ja irtaimiston.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lappajärvellä varhaiskasvatusta tarjotaan Ullanlinnan päiväkodissa, jossa toimii tällä hetkellä kolme lapsiryhmää, ja lisäksi Kastehelmet etäyksikössä on yksi ryhmä. Toimintakaudella 2025–2026 varhaiskasvatuspaikkojen määrä vastaa alueen tarpeita. Mikäli varhaiskasvatukseen hakeutuvien lasten määrä laskee, voidaan keväällä 2026 pohtia yhden lapsiryhmän vähentämistä seuraavalta toimikaudelta.

Paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa ei enää velvoiteta olevan kunnissa. Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden uudistus valmistunee vuoden 2025 loppuun mennessä ja paikallinen päivitys saatetaan loppuun tämän jälkeen yhteiseksi toimintaa ohjaavaksi asiakirjaksi. Tasa-arvosuunnitelma laaditaan 2025–2026 jokaisessa yksikössä vastaamaan yksikön tarpeita sekä ohjeistamaan toimintaa veloitteen mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön hyvinvoinnin tulee olla keskeisessä asemassa kuluvalle toimintakaudella. Jatkuva hyvinvoinnin tukeminen ja systemaattinen työyhteisön jaksamisen seuranta edistävät varhaiskasvatuksen laadun säilymistä. Varmistetaan henkilöstön perehdytys Populus-perehdytysohjelmistolla.

Varhaiskasvatuksen erityisopetusta tehostetaan hankerahoituksen turvin. Alueella varhaista tukea annetaan kolmannen varhaiskasvatuksen erityisopettajan myötä. Varhaiskasvatuksen teemoina ovat tänä vuonna osallistuminen ja vaikuttaminen sekä leikki – lapsen tärkein tehtävä. Leikkialueet ovat valloittaneet lisää alaa varhaiskasvatuksen tiloista. Lapsilähtöinen ideointi kulkee korostetusti toiminnassa toimintakauden aikana.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Laadukas ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti järjestetty varhaiskasvatus.	Henkilöstön kelpoisuus Vuoden 2030 lakivelvoite	Kaikilla kasvattajilla varhaiskasvatuslain mukainen kelpoisuus. Henkilöstöön rekrytoidaan varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja.
Erityisvarhaiskasvatuksen tehostaminen	Erityisopettajan palveluiden saatavuus ja tuki.	Resurssoinnilla lisätään palvelun mahdollistuminen koko alueelle
Organisaatiomuutosten prosessointi	Henkilöstön hyvinvoinnin seuraaminen Toiminnan normalisoiminen	Kehityskeskustelut koko henkilöstölle. Organisaation muutoksesta johtuvan toiminnan seuraminen.

Suunnitelmavuodet 2027 – 2028:

Varhaiskasvatusyksiköiden toiminnan tarkastelu huomioiden lapsien syntyvyys. Varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen ja ylläpitäminen on keskeisessä asemassa. Jatkuva hyvinvoinnin tukeminen ja systemaattinen työyhteisön jaksamisen seuranta edistävät varhaiskasvatuksen laadun säilymistä. Varhainen puuttuminen ja riittävä tuki lapsen kasvun tukena.

Talous

Varhaiskasvatus	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	286.923,18	279.670	261.580	-6,5
Toimintamenot	-1638.403,40	-1.600.155	-1.685.744	5,4
Toimintakate	-1351.480,22	-1.320.445	-1.424.164	7,9

Talous

Hyvinvoinnin toimiala yht.	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	769.985,94	518.170	644.880	24,5
Toimintamenot	-6.892.950,26	-6.477.899	-6.989.641	7,2
Toimintakate	-6.122.964,32	-5.959.729	-6.344.761	5,7

4.4 MUUT PALVELUT

4.4.1 Maaseutuhallinto ja hankkeet

Maaseutuhallinto 2026, viranomaistoiminta

Kauhavan kaupunki tuottaa Lappajärven kunnalle maaseutuhallinnon palvelut. Nykyisellä eli CAP27-rahoituskaudella on otettu käyttöön satelliittikuva-analyysiin perustuva pinta-alamonitorointi. Tukien ehtoja seurataan ympäri vuoden tukihaun alusta seuraavaan tukihakuun saakka. Seuranta katkeaa siinä tapauksessa, jos loholla todetaan kyseisessä ehdossa laiminlyönti.

Satelliittikuvasarjojen perusteella kerättyjen indeksitietojen pohjalta kuntien maaseutuhallinnossa tulkitaan, onko lohko tukikelpoinen, onko maataloustoimintaa harjoitettu loholla vuosittain, täyttyykö vaadittu talviaikainen kasvipeitteisyys, tunnistetaan kasvi, onko kasvusto säilytetty ja hoidettu ehtojen mukaisesti, sekä toteutuuko nurmien niittäminen 15.9. mennessä. Vaikeimmat tulkinnat katsotaan ELY-keskuksen yhteistyönä.

Peltotukien ehtojen noudattamista varmistetaan satelliittikuvien avulla. Kuvista tarkastellaan viljelyä ja kasvustojen kehittymistä niillä peltolohkoilla, joista viljelijät ovat hakeneet tukia. Satelliittiseurannan ansiosta viljelijä voi tehdä peltotukien hakemukseen muutoksia tarpeen mukaan koko kasvukauden ajan.

Tulkintaa vaativia GT-kuvien määrä tulee lisääntymään, koska kuvien käyttö on järjestelmän kehityttyä laajentunut. Kauhavan maaseutuhallinnon osalta tulee olemaan vuoden 2025 kokemuksen mukaan reilut 1000 kuvaa. Niiden ottamiseen annetaan ensin neuvoja, kun ne meille saapuvat, ne pitäisi arvioida vuosittain hallinnon toimesta.

Pinta-alatukien tukikäsittely (tarkisteet ja päätöskäsittely) hoidetaan kokonaisuudessaan yhteistoiminta-alueilla ja sen lisäksi kuntien työkuvaan on tullut uutena hallinnollista valvontaa. Tuo valvonta on aiemmin ollut pelkästään ELY-keskuksissa. Tarkka jaottelu hakemuskäsittelyyn ja valvontaan on poistunut, sillä pinta-alamonitorointi käsittää elementtejä molemmista. Pinta-alamonitoroinnista muodostuu hakemustarkisteita, jotka edellyttävät käsittelyä ennen kuin hakemuksen perusteella voidaan tukea maksaa. Hylätty ala aiheuttaa vastaavan seuraamuksen kuin valvonnassa hylätty ala.

Neuvonta

Maaseutuhallinnon tehtävät eivät siis ole vähentyneet, vaan muuttaneet muotoaan. Jatkossakin tehtäviin kuuluu noiden lisääntyvien valvonnallisten tehtävien lisäksi perinteinen neuvonta ja tukihakemusten käsittely. Neuvonnallinen työ ja kouluttaminen vaatii vuonna 2026 edelleen paljon työtä. Vuodelle 2026 ei ole onneksi tiedossa suuria muutoksia. Kuitenkin nykyisten vaikeasti sisäistettävien asioiden kouluttamista ja neuvontaa tarvitaan edelleen runsaasti. Yhteisen maatalouspolitiikan kiemuroiden sisäistäminen tulee vielä teettämään töitä.

Viljelijöiden apuna yhteydenpidossa on mobiilisovellus, Vipu-mobiili. Sovellus on jatkossa jokaisen tukia hakevan viljelijän työkalu, jolla hallinnon pyytämät kuvatkin kasvustosta otetaan. Kuntien maaseutuhallinto on joutunut ja jatkossakin joutuu lisäksi antamaan henkilökohtaista neuvontaa sovelluksen käytön opettamisessa. Joudutaan myös antamaan neuvontaa sovelluksiin, joilla viljelijät seuraavat kasvitauteja, rikkakasveja ja kirvoja sekä muita tuholaisia, tämä toimi liittyy ympäristökorvauksen toimenpiteisiin.

Viranomaistoinnassa Kauhavan kaupungilla on mukana 4 täysiaikaista työntekijää ja lisäksi yksi viranomainen tekee 80 % työaikaan. Työn tehokkuus on valtakunnan ja maakunnan vastaaviin yksikköihin verrattuna hyvällä tasolla. Jatkossakin tehokkuus pidetään vertailukelpoisella tasolla. Lappajärven kunnan maksuosuus vuodelle 2026 on 47 500 euroa.

Lappajärven kunnan hanketoiminta

Lappajärven kanavapuiston esteetön kulttuuriluontopolku jatkoinvestointihanke on saanut myönteisen rahoituspäätöksen. Hankkeen tavoitteena on parantaa Kanavapuiston kulttuuripolkua kehittämällä sitä Unesco Globalin Geopark- kohteena sekä myös alueen esteettisyyden ja virikkeellisuuden näkökulmasta. Hankkeessa toteutettaisiin:

- Esteetön laiturin ja terassin jokimaiseman yhteyteen
- Kahden tulisijan suunnittelu ja rakentaminen reitin varrelle
- Esteettömän WC:n suunnittelu ja toteutus
- Valaistuksen asentaminen istutusalueille
- Istutusten siistiminen ja rajaaminen
- Kaksi tietokylttiopastetta reitin varrelle
- Opasteiden suunnittelu ja hankinta
- Sijoittelun suunnittelu yhteistyössä teknisen osaston kanssa
- Opasteiden sisällön suunnittelu yhteistyössä Järviseudun ammatti-instituutti.

Hankkeen toteuttamisaika on 1.8.2024-31.07.2026 ja kustannusarvio 85.387,50 euroa. Tästä kunnan rahoitusosuus olisi 40 % eli 34.155,00 euroa. Hankkeen toteutukselle on haettu jatkoaikaa 31.7.2027 saakka. Hankkeen sisältöön ei ole tehty muutoksia.

Geopark -opastehanke

Lappajärven kunta on jättänyt v. 2025 hakemuksen geopark -opasteiden ja tienvarsimainosten hankkimisesta ja pystyttämisestä Lappajärven geokohteisiin.

Hankkeen toteutusaika on 1.9.2025-31.12.2027 ja kustannusarvio on 58.340,83 euroa, mistä kunnan omarahoitusosuus on 40% eli 23.336,33 euroa. Luonteensa vuoksi Geopark -opastehankkeen rahoitus on sisällytetty investointeihin.

Maaseutuhallinto ja hankkeet	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	43288,57	96.770	80.290	-17,0

Toimintamenot	-147.599,26	-221.270	-207.710	-6,0
Toimintakate	-104.310,69	-124.500	-127.420	2,0

4.4.2 Oikeudenhoito ja turvallisuus

Yleinen edunvalvonta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yleisen edunvalvonnan tehtävänä on edunvalvottavien päämiesten etujen hoito ja huolenpito sekä yleiseen edunvalvontaan määrättyjen päämiesten taloudellisten asioiden ja omaisuuden hoito Evijärven, Kauhavan ja Lappajärven kuntien alueella. Yleinen edunvalvonta huolehtii myös Hautaustoimilain 23 § mukaisesta hautaamisen tehtävän hoidosta. Vuonna 2025 valmisteltiin palvelusopimus, jossa Lappajärven kunta myy työresurssia Kauhavan kaupungille Hautaustoimilain 23 § mukaisen tehtävän hoitoon.

Toiminnalliset tavoitteet:

Edunvalvontapalveluiden tuottaminen ostopalveluna siten, että kustannukset katetaan saatavilla palkkioilla.

Aika: henkilökohtainen tapaaminen 2–4 viikon sisällä aloituksesta niiden päämiesten osalta, joiden kanssa tapaaminen on välttämätöntä.

Edunvalvonnessa toimii yleinen edunvalvoja ja kaksi kokoaikaista toimistosihteerä.

Päämiesten määrä on noin 175.

Suunnitelmavuodet 2027–2028:

Arkiston järjestäminen.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Toimintatapojen kehittäminen ja pankkiohjelmien laajempi hyödyntäminen, ei paperi laskuja	€-laskujen osuus maksatuksessa, vähemmän paperi postia	Rutiininomaisesti tehtäviin valmiita asiakirjapohjia ja pankkiohjelmien hyödyntäminen. Sähköinen toimisto laskujen osalta.
Arkistosuunnitelman toteuttaminen	Arkistointi toimii suunnitelman mukaisesti	Arkistointisuunnitelma on otettu käyttöön ja sitä noudatetaan
Digitalisaation hyödyntäminen	Uudet ohjelmat	Otetaan käyttöön uusia ohjelmia, jos niitä on tarjolla ko. toimialalle.

Löytöeläinten hoito

Eläinsuojelulain (247/1996) 15 §:n mukaan kunnan on huolehdittava alueellaan irrallaan tavattujen ja talteenotettujen koirien ja kissojen sekä muiden vastaavien pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä.

Talteenotettua eläintä on säilytettävä vähintään 15 päivän ajan, minkä jälkeen kunnalla on oikeus myydä, muutoin luovuttaa tai lopettaa eläin.

Lappajärven kunnalla on sopimus löytöeläinten vastaanotosta Eläinhoitola HepoKatti Ky:n kanssa.

Oikeudenhoito ja turvallisuus	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	206.839,91	165.000	217.000	23,9
Toimintamenot	-201.984,41	-184.290	-179.510	-2,7
Toimintakate	4.855,50	-19.290	31.290	161,6

Talous

Muut palvelut toimiala yht.	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	250.128,48	261.770	297.290	13,6
Toimintamenot	-349.583,67	-405.560	-387.220	-4,5
Toimintakate	-99.455,19	-143.790	-89.930	-32,5

4.5 TEKNINEN TOIMI

4.5.1 Yhdyskuntasuunnittelu

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhdyskuntasuunnittelun tehtävänä on teknisen hallinnon sekä kaavoituksen ja mittaustoimen järjestäminen. Kaavoituksen tarkoituksena on turvata suunnitelmallinen rakentaminen kunnan alueella ja huolehtia riittävästä tonttitarjonnasta.

Lappajärven kunnan alueella on asemakaavoja n. 365 ha ja ranta-asemakaavoja 191,6 ha. Koko järven ympärillä on voimassa oikeusvaikutteinen rantayleiskaava. Keskustan osayleiskaava kattaa alueen Särkiniemestä Tarvolaan.

Toiminnalliset tavoitteet:

Henkilöstön osalta tilanne on hyvä. Muutostarpeisiin tulee kuitenkin varautua tulevaisuutta ajatellen, koska osa teknisen toimen henkilöstöstä eläköityy vuoden 2025 alussa. Uuden teknisen toimen toimistosihtööri tulee rekrytoida perehdytyksen kannalta hyvissä ajoin. Yhdyskuntainsinööri toimii edelleen myös ympäristösihteerin tehtävässä ja näin ollen tilanne on stabiili, mutta tarkasteltavissa.

Lappajärvellä on tarkoitus käynnistää rantaosayleiskaavan päivitystyö. Päivityksen tavoitteena on ajanmukaistaa kaava vastaamaan nykyisiä maankäytön tarpeita sekä tukea kunnan elinvoimaa ja kehitystä. Keskeisenä tavoitteena on lisätä rantarakentamisen mahdollisuuksia ja osoittaa uusia rakennuspaikkoja alueille, joilla rakentaminen on maankäytöllisesti ja ympäristön kannalta perusteltua.

Kaavatyöllä pyritään edistämään asuin- ja vapaa-ajan rakentamisen toteutumista sekä tukemaan paikallista yritystoimintaa ja matkailua. Uudet rakennuspaikat suunnitellaan siten, että maanomistajien tasapuolinen kohtelu toteutuu ja Lappajärven vetovoimaiset ranta-alueet saadaan nykyistä paremmin hyötykäyttöön. Samalla huolehditaan siitä, että päätökset perustuvat kestävän maankäytön periaatteisiin ja turvaavat luonnon, maiseman sekä vesistön hyvän tilan myös tulevaisuudessa.

Kaavaprosessi toteutetaan avoimesti ja vuorovaikutteisesti, ja sen eri vaiheissa varataan mahdollisuus kunta-laisten ja maanomistajien mielipiteiden kuulemiseen. Tavoitteena on selkeä ja ajantasainen rantaosayleiskaava, joka tukee Lappajärven kehittymistä kasvavana ja elinvoimaisena järvikuntana.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Rantayleiskaavan päivittäminen	Hankintapäätös	Kaavaprosessin aloittaminen

Talous

Yhdyskuntasuunnittelu	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	306013,95	31.200	289.950	829,3
Toimintamenot	-319117,25	-291.690	-308.981	5,9
Toimintakate	-13103,30	-260.490	-19.031	-92,7

4.5.2 Yhdyskuntapalvelut

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhdyskuntapalvelujen tavoitteena on liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilu- ja urheilualueiden hyvin hoidettu ja toimiva infrastruktuuri.

Toiminnalliset tavoitteet:

Liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilu- ja urheilualueiden toimivuuden ja teknisen kunnan ylläpito.

Lappajärven kunnalla on hoidettavia puistoja 6 ha, kaavateitä 15 km ja kevyen liikenteen väyliä 7 km. Kunnan hoidettavia liikunta-alueita ovat Tarvolan ja Hernesniemen pururadat, pesäpallokenttä, kaksi tenniskenttää sekä jääkiekkokaukalot keskustassa, Rantakankaalla ja Länsirannalla sekä ulkokuntosali Kivitiipin piha-alueella.

Lappajärvellä on tarkoitus käynnistää kahden uuden kadun rakentaminen: Nurmiorölinkuja uudelle asuinalueelle, Välijoelle vuonna 2026 sekä Väkeväisentie teollisuustonttialueelle kunnanhallituksen päätöksellä suunnitelmavuonna 2027. Molemmat hankkeet vahvistavat kunnan kehitystä ja tukevat elinvoimaa pitkällä aikavälillä.

Nurmiorölinkuja mahdollistaa uuden omakotitaloalueen, Välijoen alueen, rakentamisen ja mahdollistaa houkuttelevien tonttien saatavuutta järvimaisemien läheisyydessä. Uuden kadun rakentaminen parantaa alueen saavutettavuutta ja tekee tonteista rakennuskelpoisia, ja saavutettavia. Toimenpiteellä luodaan edellytykset uusien perheiden muutolle Lappajärvelle, mikä vahvistaa väestökehitystä sekä turvaa kunnallisten palvelujen tulevaisuutta. Samalla hanke tukee paikallista rakentamista ja työllisyyttä.

Hanke parantaa kunnan vetovoimaa sekä asumisen että yritystoiminnan näkökulmasta. Hanke lisää alueen kasvumahdollisuuksia, vahvistavat infrastruktuuria ja rakentavat perustaa tulevaisuuden kehitykselle.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Nurmiorölinkujan rakentaminen	Valmis tie	Tien rakentaminen

Talous

Yhdyskuntapalvelut	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	349495,77	311.105	355.717	14,3
Toimintamenot	-457018,10	-456.750	-560.459	22,7
Toimintakate	-107522,33	-145.645	-204.742	40,6

4.5.3 Toimitila- ja vuokrauspalvelut

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Tavoitteena on huolehtia tehokkaasti yleishallinnon, sivistystoimen ja teknisen toimen rakennusten kunnossapidosta sekä investointi- ja peruskorjaussuunnitelmiin sisältyvien kohteiden rakennuttamisesta ja rakentamisesta.

Kunta omistaa rakennuksia 19070 m², joiden tilavuus on 74515 m³. Ne koostuvat yleishallinnon (1), sosiaali-huollon (2), sivistystoimen (5) ja teknisen toimen (12) rakennuksista. Uusi liikuntahalli valmistui elokuussa 2022. Sen pinta-ala on 2154 m² ja tilavuus 22800 m³.

Toiminnalliset tavoitteet:

Hotelli Kivitipussa on tarkoitus käynnistää LVIS-suunnittelu (lämmitys-, vesi-, ilmanvaihto- ja sähköjärjestelmät) on merkittävä askel kiinteistön pitkäjänteisessä kehittämisessä. Suunnittelutyön tavoitteena on varmistaa rakennuksen teknisten järjestelmien toimivuus, turvallisuus sekä energiatehokkuus tulevana vuosikymmeninä. Hanke luo pohjan myös tilojen nykyaikaistamiselle ja asiakkaiden viihtyvyyden parantamiselle.

LVIS-suunnittelussa kartoitetaan nykyisten järjestelmien kunto ja toimivuus sekä määritellään tarvittavat tekniset ratkaisut, jotka vastaavat tämän päivän vaatimuksia. Suunnittelu sisältää muun muassa lämmitysjärjestelmän energiatehokkuuden kehittämisen, käyttövesi- ja viemäriverkoston turvallisuuden varmistamisen sekä sisäilman laadun parantamisen ilmanvaihdon avulla. Sähkö- ja tietoliikennetarkaisut päivitetään tukemaan myös tulevaisuuden tarpeita ja mahdollisia älyjärjestelmiä.

Suunnittelun perusteella laaditaan vaiheittaiset toteutusohjelmat, joiden avulla varmistetaan, että työn aikana palvelutoiminta ja kiinteistön käyttö voivat jatkua mahdollisimman häiriöttömästi. Huomiota kiinnitetään lisäksi ympäristövastuuseen ja kestäväan energiankäyttöön: tavoitteena on pienentää kiinteistön energiankulutusta sekä vähentää huollon tarvetta pitkällä aikavälillä.

LVIS-toimenpiteet ovat keskeinen osa Kivitipun peruskorjauksen kokonaisuutta. Ne parantavat kiinteistön käyttöturvallisuutta, lisäävät asumis- ja työskentelymukavuutta sekä tuovat kustannussäästöjä energiatehokkuuden ja järjestelmien elinkaaren pidentymisen kautta. Suunnittelun valmistuttua siirrytään toteutusvaiheeseen, joka tehdään ammattilaisten ohjauksessa ja tiiviissä yhteistyössä kiinteistön käyttäjien, ja omistajan kanssa.

LVIS-toimenpiteet ovat keskeinen osa Kivitipun peruskorjauksen kokonaisuutta. Ne parantavat kiinteistön käyttöturvallisuutta, lisäävät asumis- ja työskentelymukavuutta sekä tuovat kustannussäästöjä energiatehokkuuden ja järjestelmien elinkaaren pidentymisen kautta. Suunnittelun valmistuttua siirrytään toteutusvaiheeseen, ja saneeraus toteutetaan vaiheittain vuoden 2026 aikana.

Kivitipun tilojen lattioiden pinnoitus kohdistuu erityisesti rakennuksen siihen osaan, jossa havaittiin kosteusvahinko kiinteistön oston yhteydessä. Alueella on aiemmin tehty rakenteiden kuivatus ja vauriokorjaukset, ja seuraavana vaiheena lattiapinnat viimeistellään asianmukaisilla pinnoitusratkaisulla. Työllä varmistetaan tilojen terveellisyys, turvallisuus ja käyttöturvallisuus sekä ehkäistään mahdollisia uusia vaurioita.

Pinnoituksessa käytetään kestäviä, kosteusteknisesti turvallisia ja helppohoitoisia materiaaleja, jotka soveltuvat hyvin Kivitipun käyttöympäristöön. Toteutuksessa kiinnitetään huomiota myös sisäilman laatuun, pintojen hygieenisyyteen ja liukkaudenestoon. Työ tukee kiinteistön teknistä ja visuaalista uudistumista sekä varmistaa tilojen pitkäikäisen käytettävyyden.

Pinnoitus toteutetaan osana Kivitipun laajempaa peruskorjausohjelmaa. Työvaihe tehdään suunnitelmallisesti ja yhteistyössä ammattilaisten kanssa, jotta tilojen käyttöönotto uudelleen voidaan tehdä turvallisesti ja viivytyksettä.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Kivitipun LVI suunnitelma	Valmis suunnitelma	Suunnitelman hankinta
Kivitipun lattian pinnoitus	Toteutettu pinnoitus	Pinnoituksen hankinta

Talous

Toimitila- ja vuokrauspalvelut	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	1846701,66	1.603.055	1.475.180	-8,0
Toimintamenot	-1480485,32	-1.618.680	-1.583.024	-2,2
Toimintakate	366216,34	-15.625	-107.845	590,2

4.5.4 Vesihuolto

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Vesihuollon tehtävänä on talousveden laatuvaatimukset ja –tavoitteet täyttävän veden toimittaminen asiakkaille ja asiakkaiden viemäriverkoston toimittamien jätevesien pois johtaminen ja puhdistaminen ympäristöviranomaisen edellyttämällä tavalla. Laitos huolehtii myös alueellaan olevan hulevesiverkoston kautta vastaanotettujen sade- ja hulevesien johtamisesta vesistöön.

Vesihuoltolaitoksella on kaksi vedenottamo ja yksi jätevedenpuhdistamo. Vesijohtoverkoston pituus on n. 80 km ja viemäriverkoston n. 90 km. Viemäriverkostossa on kaksi jätevesisäiliötä, joiden avulla pystytään säätämään jäteveden syöttöä puhdistamolle tasaisesti ympäri vuorokauden. Putkitettua hulevesi-verkostoa on n. 2,5 km. Vesilaitoksella on käytössä valvonta-automaatio-ohjelma.

Tavoitteena on toimintavarma verkosto. Tavoitteena on parantaa liittymisastetta rakennettuihin jätevesiverkostoihin. Vain Söyringin alueella lähes kaikki kiinteistöt on liitetty viemäriin.

Tavoite	Mittari	Toimenpide
Ylläpidetään jätevesilaitoksen toimintaa omalla henkilöstöllä vuodesta 2026 alkaen.	Suoritettu koulutus.	Lappajärven kunnan tekniseltä toimelta ilmoitetaan koulutukseen riittävä määrä henkilöitä.
Talousvesi täyttää asetetut laatu- ja määrävaatimukset	Laboratoriotulokset. Kuluttajien antama palaute. Häiriöiden määrä	Ei poikkeamia veden laadussa. Veden toimitus on ollut keskeytyksetöntä. <5 kpl /vuosi

Jätevedet käsitellään lupaehtojen mukaisesti.	Laboratoriotulokset	Lupaehdot täyttävät puhdistustulokset
Laitoksen toimintavarmuus	Toimintahäiriöitä < 10 kpl/vuosi	Häiriöiden määrä
Liittymisaste	Liittyjien määrä	Käyttäjien lisääminen toiminta-alueella.
Toiminta-alueella 100 %		
Hulevesiverkoston toimivuus	Vuotovesien määrä	Jätevesien määrä ei lisäännä puhdistamolla tulva-aikana.
Käytön taloudellisuus	Talouden toteutuma	Laitoksen tulot kattavat menot

Talous

Vesihuolto	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	426.170	496.500	514.300	3,6
Toimintamenot	-435.769	-399.210	-375.644	-5,9
Toimintakate	-9.600	97.290	138.656	42,5

4.5.5 Jätehuolto

Lappajärven kunta on osakkaana vuonna 1996 perustetussa Millespakka Oy:ssä, joka hoitaa alueensa kuntien jätehuoltoa. Millespakka Oy:n alueeseen kuuluvat Alajärvi, Halsua, Kyyjärvi, Lappajärvi, Lestijärvi, Perho, Reisjärvi, Soini ja Vimpeli.

Lappajärven kunta liittyi Pohjanmaan Biokaasu Oy:n osakkaaksi. Vuonna 2019 aloitettiin kuivatun puhdistamolietteen kuljetus Pohjanmaan Biokaasu Oy:lle ja kompostoinnista luovuttiin.

Millespakka on vuonna 2023 rakentanut uuden jäteaseman uuteen toimivampaan paikkaan Kankaantien varteen.

Talous

Jätehuolto	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintamenot	-1.911	-2.500	-3.075	23,0
Toimintakate	-1911,28	-2.500	-3.075	23,0

4.5.6 Maa- ja metsätilat

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Tavoitteena on huolehtia kunnan maa- ja metsätiloista.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tehokas maa- ja metsätilojen käytön suunnittelu ja maaomaisuuden hallinta.

Kunta omistaa metsää 645 ha ja peltomaata 23 ha. Kunta on sijoittanut 340 ha metsistään yhteismetsään. Kunnalla on metsäsuunnitelma vuosille 2018 – 2027. Metsäsuunnitelman toteutusta ohjaa tekninen toimi.

Talous

Maa- ja metsätilat	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	83810,57	139.000	139.000	
Toimintamenot	-18403,02	-26420	-28785	9,0
Toimintakate	65407,55	112.580	110.215	2,1

4.5.7 Muu liikeluonteinen toiminta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Tavoitteen on huolehtia konekeskuksen toiminnasta.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kaluston tehokas ja toimiva käyttö. Taloudellisuus. Tehokkuuden ja taloudellisuuden edellytyksenä on kaluston kunto ja kunnossa pidettävyys. Siihen vaikuttaa oleellisesti ikä ja käyttötuntimäärä.

Talous

Muu liikeluonteinen toiminta	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	42471,25	38.600	41.900	8,5
Toimintamenot	-118056,86	-115.930	-116.871	0,8
Toimintakate	-75585,61	-77.330	-74.971	-3,1

4.5.8 Muu toiminta

Matonpesupaikka Timonniemessä. Matonpesupaikka on vapaasti kuntalaisten ja muidenkin käytettävissä. Käytöstä ei peritä maksua. Kulut muodostuvat pumppaamon kunnossapidosta ja sähköstä ja alueen hoitokuluista.

Talous

Muut toiminta	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	11397,39	7.690	7.830	1,8
Toimintamenot	-12841,53	-11.210	-11.601	3,5
Toimintakate	-1444,14	-3.520	-3.771	7,1

4.5.9 Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut pitää sisällään seuraavat kustannuspaikat: ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta.

Ympäristönsuojelu**Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:**

Ympäristönsuojelun tehtäviin kuuluvat ympäristölainsäädännön mukainen valvonta, ympäristön tilan seuranta, ympäristötiedon hankkiminen ja jakaminen sekä vesiensuojelu. Ympäristöä, luontoa ja vesistöjä suojella, hoitamalla ja kehittämällä parannetaan kunnan asukkaiden hyvinvointia heidän asuinympäristönsä kautta.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toimenpide
Rantojen siistiminen	Toteutunut hanke	Niittäminen

4.6.0 Rakennusvalvonta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä huolehtii kunnassa monijäseninen toimielin. Lappajärven kunnassa rakennusvalvontaviranomaisena toimii Tekninen valiokunta.

Rakentamisen neuvontaa ja valvontaa varten kunnassa tulee olla rakennustarkastaja. Lappajärven kunnan rakennustarkastaja on toiminut vuodesta 2012 alkaen myös Evijärven kunnan rakennustarkastajana 2 päivänä viikossa. Rakennusvalvontasihteeri on syyskuun 2025 alusta lähtien työskennellyt kolmena päivänä viikossa (ke-pe).

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään. Lupien käsittely toteuttaa kaavojen noudattamisen valvontaa. Rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviä on huolehtia suunnittelijoiden ja rakennustyön johtotehtävissä toimivien keloisuuden toteutumisesta. Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviä on siirretty rakennustarkastajalle hallintosäännöllä.

Toiminnalliset tavoitteet:

Rakennusvalvonnan tavoitteena on jatkaa sujuvaa asiakaspalvelua, rakennuslupakäsittelyä, ajantasaisen rakennusrekisterin ylläpitoa sekä asiakirjojen sähköistä arkistointia.

Uusi rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025 ja aiheutti monia muutoksia.

Rakentamisen luvanvaraisuus muuttui ja luvituksen ulkopuolelle jäi hankkeita, jotka aiemmin olivat edellyttäneet rakennuslupan hakemista. Esimerkiksi alle 30 k-m² saunat eivät vaadi enää rakentamislupaa. Lupakynnyksen kasvattaminen on vaikuttanut pienessä, rantarakentamista omaavassa kunnassa rakennusvalvonnan lupamääriin ja -tuottoihin.

Vuoden 2026 alusta astuu voimaan tietomallipohjainen lupamenettely. Rakennuslupahakemukseen tulee liittää tietomalli ja kunnalla tulee olla kyky vastaanottaa rakennusten tietomalleja. Tietomallimuotoisella suunnitelmalla tarkoitetaan rakennuksen tietojen kokonaisuutta koneluettavassa ja yhteen toimivassa tietorakenteessa sisältäen rakennuksen sijainnin, geometrian ja muodon kolmiulotteisena mallina sekä tiedot rakennuksesta. Rakennuksen pääpiirustukset toimitetaan edelleen tietomallin lisäksi. Tämä edellyttää rakennusvalvonnan ohjelmistojen ajantasaistamista vaatimusten mukaisiksi. Tavoitteena on myös tietomallien tarkastamisen automatisointi. Kuntien tulee pystyä välittämään rakentamislupatiedot laissa vaadittuine välivaiheineen ja liitteineen kunnan järjestelmistä rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (=Ryhti) viimeistään 1.1.2029 lähtien.

Rakennusvalvonnassa halutaan parantaa kunnan rakennusrekisterin tiedon laatua, jotta mm. tiedon välittäminen olisi mahdollisimman virheetöntä rakennetun ympäristön tietojärjestelmään. Osallistumme Maanmittauslaitoksen tarjoamaan maksuttomaan osoitetietojen laatuanalyysiin, jonka tarkoituksena on keventää

kuntien osoitetietojen tarkastus- ja korjaustyötä. Kunta saa analyysin tuloksena listan osoitetietojen puutteista ja mahdollisista virheistä, joiden avulla kunta voi kohdentaa osoitetietojen tarkastustyötään paremmin.

Lappajärven kunta on myös yhteistyössä Evijärven ja Sysmän kunnan sekä tietojärjestelmätoimittaja CGI Suomi Oy:n kanssa hakenut Ympäristöministeriöltä täysimääräistä avustusta Rakennustietojen laadun parannus-projektiin. Valtionavustuksen päähakijana toimii Lappajärven kunta. Projektin päätavoitteena on kehittää kunnille kokonaisvaltainen työkalu- ja palvelukokonaisuus, joka parantaa rakennustietojen laatua ja yhteensopivuutta kansallisen Ryhti-järjestelmän kanssa. Tämä toteutetaan yhdistämällä rekisteritietoja, ilmakuvapohjaista maastotietoa ja kuntalaisten osallistamista sähköisen asioinnin kautta.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Tietomallipohjaisten rakentamislupahakemusten vastaanoton mahdollistaminen.	Lupapiste-asiointipalvelu	Ohjelmistojen ajantasalla pitäminen ja henkilöstön kouluttaminen.
Lupakäsittelyn tehokkuus. Viimeisimmästä hakemukselle jätetystä asiakirjasta lupapäätökseen kolmessa viikossa	Käsittelyaika	Hankkeen etenemisen seuranta reaaliaikaisesti ja läpinäkyvästi. Työajan aikatauluttaminen ja varaaminen lupakäsittelyyn.
Lupapäätösten, rakennussuunnitelmien ja rakennusten tietojen toimittaminen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään valtakunnallisessa tietomallimuodossa.	Mahdollista viimeistään 1.1.2029 lähtien	Ohjelmistojen ajantasalla pitäminen ja henkilöstön kouluttaminen.
Markkinoidaan ja mahdollistetaan vapaa-ajan asuntojen muuttamista vakinaisiksi asunnoiksi.	Toteutettu ohjeistus	Laaditaan toimintaohje niille, jotka haluavat muuttaa rakennuksen käyttötarkoituksen.
Osoiterekisterin laadun parantaminen	Tarkastettu osoiterekisteri	Tarkistetaan osoiterekisteri laatuanalyysin tulosten avulla.
Rakennustietojen laadun parannus	Projektin eteneminen valmiiksi vuoden 2027 alkuun	Avustettavan hankkeen määrittäminen ja kehitystyö vuonna 2026

Myönnetty luvat	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Asuinrakennukset	2	2	4	1	3	1	3
Lomarakennukset	5	4	8	0	3	1	0
Lomarak.muutos pysyväksi asunnoksi	10	2	4	1	9	2	2
Muut	45	64	80	43	33	33	14
Luvat yhteensä	62	72	96	45	49	37	19

Talous

Ympäristöpalvelut	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	76.245,95	38.500	36.700	-4,7
Toimintamenot	-126.092,64	-135.180	-146.760	8,6

Toimintakate	-49.846,69	-96.680	-110.060	13,8
--------------	------------	---------	----------	------

Talous

Tekninen toimiala yht.	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	3.142.306,50	2.665.650	2.860.576	7,3
Toimintamenot	-2969.695,46	-3.057.570	-3.135.200	2,5
Toimintakate	172.611,04	-391.920	-274.624	-29,9

4.6 ELINVOIMAPALVELUT

4.6.1 Elinvoimavaliokunta

1. Elinvoimavaliokunnan tehtävänä on:
 1. elinvoiman kehittäminen
 2. yhteistyö yrittäjien ja järjestöjen kanssa
 3. osallistava budjetointi
 4. markkinointi
 5. viestintä
 6. kunnan verkkosivut
 7. kuntastrategian seuranta
 8. elinvoimapolitiittisen ohjelman valmistelu
 9. toimialansa hankkeiden ja projektien hallinnointi ja johtaminen.

Esittelijänä toimii kunnanjohtaja tai tämän sijainen. Läsnaolo- ja puheoikeus on muiden valiokuntien esittelijöillä.

Kunnan elinvoimapalvelut ylläpitävät kunnan ja yrittäjien välisestä yhteistoimintaa. Tavoitteena on edistää olemassa olevaa elinkeinotoimintaa sekä panostaa resursseja uusien yritysten ja yrittäjien saamiseksi kuntaan. Elinkeinotoimi koordinoi toimialaa kehittäviä hankkeita, vuokraa yritystiloja, markkinoi omistamia tiloja ja tontteja, tiedottaa yksityisistä vapaista tiloista, avustaa työvoiman saannissa, järjestää yrittäjätaapaamisia, osallistuu messuille, markkinoi kuntaa sekä toimii henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa asukkaiden ja yritysten elinvoiman parantamiseksi valmentamalla ja palvelemalla.

Vuonna 2026 Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n palvelusopimuksessa käytetään optiovuotta ja kunta pyrkii tiivistämään yhteistyötä JPYP:n kanssa yritysten toimintaympäristön kehittämiseksi ja elinkeinopalveluiden tunnettuuden lisäämiseksi.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Riittävä henkilöstö	Henkilöstön määrä	Henkilöstömäärä pysyy vähintään nykyisenä
Säännölliset kokoukset	Kokousten määrä	Asiat tulevat käsitellyiksi ajallaan.

Talous

Elinvoimavaliokunta	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	3.140	0	5.890	100
Toimintamenot	-3.140	-5.820	-5.890	1,2
Toimintakate	0	-5.820	0	-100

4.6.2 Elinkeinoelämän edistäminen

Kunnan näkökulmasta elinkeinopolitiikka ja kilpailukyvyyn vahvistaminen tarkoittavat kaikkia niitä paikallisen tason toimenpiteitä, joilla paikallisista lähtökohdista parannetaan yritysten fyysistä ympäristöä, tuotantopainosten saatavuutta, osaamista, palveluja, sekä toimintaan liittyviä säädöksiä ja päätöksentekokäytäntöjä. Suotuisat olosuhteet puolestaan luovat perustan yritysten kilpailukyvyille, työllisyydelle, laadukkaille palveluille ja kunnan elinvoimaisuudelle. Tavoitteena on tuottaa asukkailla hyvinvointia. Se tapahtuu muun muassa tukemalla yrittäjyyden ja tuotantotoiminnan edellytyksiä Lappajärven omiin vahvuuksiin perustuen, vahvistamalla osaamista sekä luomalla viihtyisiä, toimivia ja turvallisia ympäristöjä kuntalaisille. Onnistuminen edellyttää vahvaa yhteistyötä ja samansuuntaista toimintaa julkisen sektorin eri toimijoilta, yrityksiltä, oppilaitoksilta ja kuntalaisilta. Kuntien rooli painottuu valtakunnallisesti tulevaisuudessa yhä vahvemmin elinvoiman kehittämiseen. Yhteistyöllä pidämme huolta siitä, että Lappajärvi on hyvän elämän ja elämysten paikka Euroopan suurimman kraatterijärven rannalla.

Yrittäjyys elinvoiman ydin

Talousarviokaudella Lappajärven kunta tiivistää yhteistyötään paikallisten yrittäjien ja yrittäjäjärjestön kanssa. Yhä merkittävämpi osa kunnan toiminnoista tapahtuu verkostoissa, joissa kunta toimii tasavertaisena kehittäjänä tarjoten yhteistyökumppaneilleen tietoa, osaamista ja menestymisen mahdollisuuksia. Kehittäjä ja kumppani -roolissa Lappajärven kunta tukee yhteistyötahojensa onnistumista. Se avaa omia palveluitaan kehittämisalustoiksi kumppaneilleen, luo mahdollisuuksia ja hyödyntää uudenlaisia kumppanuuden muotoja, tuloksena syntyy uudenlaisia innovaatioita, parempia palveluita, työllisyys Lappajärvellä ja aito osallisuus ja yrittäjyys lisääntyy. Lappajärven Yrittäjien toiveesta aloitetaan säännölliset kuntatapaamiset ajatuksella kumppanuuspyytä joka toinen kuukausi, tilaisuuksiin kutsutaan Lappajärven yrittäjiä, kuntapäittäjiä sekä viranhaltijoita teemoittain. Käsiteltävät asiat ovat elinvoimateemaisia.

Tiivistetään ja tehdään säännöllistä yhteistyötä seudullisen elinkeinoyhtiön Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n kanssa, jotta lappajärveläiset yritykset saavat parhaan mahdollisen hyödyn yhtiön palveluista. Samalla tiivistetään tuloksekasta yhteistyötä Lappajärvi Invest Oy:n kanssa. Elinvoiman kannalta on olennaista, kuinka hyvin eri tasojen ja eri toimijoiden toimet tukevat ja täydentävät toisiaan. Yritystoiminnan ja työllisyyden edistämiseen suunnatut toimet ovat osa elinvoiman vahvistamisen kokonaisuutta luoden elinmahdollisuuksia Lappajärvellä.

Lappajärven keskustan kehittäminen

Talousarvion varataan määräraha Lappajärven keskustan kehittämiseen, käsittäen tori/aukioalueen esiintymislavan suunnittelun, rakentamisen sekä istutus- ja levähdyspaikat. Tori/aukioaluetta siistitään, parannetaan visuaalisesti viihtyisyyttä, mahdollistetaan ihmisten turvallinen oleskelu ja tarjotaan luonnollinen koontumis- ja kaupankäyntipaikka. Tori/aukion kehittämisen tavoitteena on elävöittää kunnan keskustaa mahdollistamalla uudet puitteet tapahtumien järjestämiseen, kaupan käyntiin ja toimijoiden väliseen yhteistyöhön ympärivuotisesti.

Matkailun edistäminen

Lappajärven kunnanhallitus päätti (KH 6.10.2025) että Kivitipun ja Aquariuksen alla olevat vuokrasopimukset siirrettiin Lappajärvi Invest Oy:lle. Kivitippu Resort jatkaa toimintaansa alueen matkailun kärkiyrityksenä ympärivuotisesti ja siellä sijaitsee edelleen mm. Kraatterijärven UNESCO Geoparkin meteoriittinäyttely. Resortista tullaan ohjaamaan eri tavoin kävijävirtoja Lappajärven kunnan alueella sijaitseviin muihin yrityksiin. Vuonna 2026 Nykälänniemelle hankitaan digitaalinen mediataulu, jota yritykset voivat käyttää markkinoinnissa. Samoin esillä olisi paikallisten tuottamia tuotteita, lahjatavaroita ja käsitöitä kuten nytkin. Yrittäjyyskasvatuksen teemassa mahdollistetaan kokeilu kunnan nuorille myydä tuotteita. Lappajärven Yrittäjät ry on jo upeasti antanut nuorille ilmaisen myyntipaikan kesämarkkinoilta, nyt nuoret voisivat kokeilla näin

siipiään ympäri vuoden myyntityössä. Yhteistyötä asiassa tehdään yrittäjäyhdistyksen lisäksi 4H:n ja kyläyhdistysten sekä muiden 3. sektorin toimijoiden kanssa.

Kivitipun aulatilaa luodaan siksi sisustuksella ja visuaalisin keinoin viihtyisäksi ”kuntalaisten olohuoneeksi”, tilasta avautuu upea näköalalla Euroopan suurimmalle Kraatterijärvelle. Huomionarvoista on, että tässä osassa kuntaa ei aiemmin ole luonnollista kokoontumispaikkaa kuntalaisille, esim. kylätaloa/kyläkoulua. Samalla kuntalaisten olohuone Kivitipussa mahdollistaa luonnollisen vuorovaikutuksen matkailijoiden kanssa. Euroopan suurin kraatterijärvi on Lappajärven kunnalle todella merkityksellinen. Lappajärvellä on aikaisemmin risteillyt Veannetar alus, josta käsin on voinut perehtyä vesillä järveen. Alus on nykyisin telakalla, mutta kunnan omistuksessa. Veannetar kertoo omalta osaltaan Lappajärven historiaa ja ansaitsee tulla ehostetuksi. Talousarvioon varataan määräraha ehostusta varten. Ehostettuna Veannetar ei olisi vesikelpoinen, mutta elävöittäisi ranta-alueita esim. laivakahvilana toimiessaan. Kuntalaispalautteen perusteella asukkaat ovat kaivanneet kahvilatoimintaa Lappajärvelle, etenkin kesäkaudelle. Laivakahvilan voisi vuokrata paikallinen yrittäjä ja se toimisi samalla oivallisena kesätyöpaikkana nuorille ja palvelisi kuntalaisten lisäksi myös matkailijoita, lisäksi rannan käyttöä ja viihtyvyyttä joko Nykälänniemessä tai Halkosaaressa.

Visit Artic Coast yhteistyön ja Merenkurkunneuvoston avulla kansainvälisiä matkailijoita

Lappajärven kunta on liittynyt kunnanhallituksen päätöksellä Merenkurkun neuvoston jäseneksi 1.1.2025 alkaen. Merenkurkun neuvoston jäsenenä kunta saa mahdollisuuden osallistua erilaisiin rajoja ylittäviin yhteistyöhankkeisiin sekä tutkimus- ja koulutus yhteistyöhön. Hankkeiden lisäksi Merenkurkun neuvosto tarjoaa myös muita yhteistyömahdollisuuksia, kuten mahdollisuuden olla mukana valiokunnissa (esim. liikenne- ja infravaliokunnassa). Jatketaan jäsenenä neuvostossa ja tiivistetään yhteistyötä sen toimijoiden kanssa. Vuonna 2026 tavoitteena on hyödyntää Merenkurkun neuvoston yhteistyötä laajemmin esim. Wäsaline kanssa. Lappajärven kunta jatkaa myös Visit Artic Coast -yhteistyöverkoston jäsenenä, minkä tavoitteena on tehdä Lappajärveä tunnetuksi kansainvälisille markkinoille. Hyödynnetään paikallisten toimijoiden kontaktit ja imago kautta linjan matkailumarkkinoinnissa. Lappajärven Artic Crater Lake -brändin avulla edistetään kansainvälistä matkailua. Lappajärven kunta on myös mukana maakunnallisessa Visit Seinäjoki Region –matkailuorganisaatiossa, jonka kautta tehdään kunnan palveluita tutuksi erityisesti kotimaiselle markkinalle. Matkailua ja tapahtumia kehittämällä ja sen asiakasvirtoja lisäämällä voimme tuottaa Lappajärvellä palveluita, joita ei muutoin olisi kuntalaisten saatavilla.

Kunnan viestinnän kehittäminen

Jotta Lappajärven kunnan elinvoimaa voidaan pitää yllä, on kunnan ja sen yrittäjien sekä tapahtumien näkyvyys varmistettava erilaisissa asiakaskohdennetuissa messu- ja markkinointitapahtumissa. Markkinointikampanjoiden toteutuksessa käytetään ajanmukaisia välineitä ja kohdennettua materiaalia. Tutkimusten mukaan kustannustehokkainta on saada kuntaan uusia asiakkaita paluumuuttajista. Huomioidaan erityisesti esim. some-markkinoinnissa paluumuuttajat. Markkinointimateriaalia tuotetaan kaiken kaikkiaan kumppanuuspöytä-periaatetta käyttäen yhteistyössä yrittäjien ja 3. sektorin kanssa, huomioon otetaan myös myytävät tontit jne. Lappajärvi on ainutlaatuinen ja luonnonläheinen matkailukohde. Sisältöä tuottaessa hyödynnetään mm. Kraatterijärvi UNESCO Global Geopark ja Artic Crater Lake -sisältöjä ja brändiä.

Matkailumarkkinoinnin koontisivuna kehitetään www.visitlappajarvi.fi, jonka sivut päivitetään kevyesti vastaamaan nykytilannetta. Markkinointiyhteistyöhön ja näkyvyyteen houkutellaan uusia paikallisia ja seudulla muualla toimivia matkailuyrityksiä. Huomioidaan ja hyödynnetään suunnittelussa myös Kraatterijärven UNESCO Global Geopark -markkinointisisällöt. Avarretaan visitlappajarvi-sivustolla olevaa matkailukenttämallia laajemmaksi kokonaisuudeksi rajapintatyöskentelyn avulla ja tehdään yhteistyötä Lappajärven Yrittäjien, Lappajärvi Investin ja JPYP:n kanssa, jotta mukaan sivustolle saadaan myös muita paikallisia palveluyrityksiä. Lappajärven kotisivujen osalta jatketaan tekoäly-pohjaisen asiakaspalvelurobotin käyttöä ja kehitetään sitä asiakaslähtöisesti, sekä nostetaan tapahtumia ja ympärivuotisia palveluja esille.

Työllisyyden edistäminen

Kuntayhtymä Kymppi järjestää Lappajärven kunnan TE-palvelut vuonna 2026. Sopimus astui voimaan 2025 palvelusopimuksen mukaisesti. TE-palveluita on saatavissa myös lähipalveluna Lappajärvellä kunnanvirastolla erillisellä ajanvarauksella.

Palkkatuki poistui kuntien keinovalikoimasta sakkomaksujen välttämiseksi vuonna 2025. Työllistyminen ja työssääoloehdon täyttyminen ovat jatkossa ainoita keinoja työttömyysturvan maksuosuuksien eli sakkomaksujen välttämiseksi. Jos kunta haluaa jatkossakin työllistää, kunnan tulee varata omaan budjettiin työllistämismäärärahaa.

Perussopimuksen mukaisesti kuntayhtymän vuosittaisena talouden mitoituksen lähtökohtana on TE 2024 uudistuksen myötä jäsenkunnille tuleva yleiskatteellinen valtionosuuden korotus, joka kohdennetaan perussopimuksen myötä jäsenkuntientoimesta täysimääräisesti työvoimapalveluiden järjestämiseen jäsenkuntien alueella. Lappajärven kunnan Laskennallinen rahoitus + siirtymäajan rahoituksen maksuosuus on 195.803 euroa vuodelle 2026.

Kuntien työttömyysturvan rahoitusvastuu kasvaa ja kunnat maksavat tulevaisuudessa kaikista työttömyysturvalajeista (ansiosidonnainen, työmarkkinatuki, peruspäiväraha) ja maksuvastuu alkaa nykyistä aiemmin. Vuonna 2025 työttömyysaste nousi koko maassa, ja niin myös Lappajärvellä ollen 7 % (30.9.2025). VM ennakoi syyskuussa 2025 julkaistussa verokehikossään, että talouskasvu piristyy vuonna 2026 ja myös työllisyyden odotetaan kohenevan. Lappajärven kunnan uudistuksen mukainen työttömyysturvan rahoitusvastuu kokonaisuudessaan on 156.000 euroa.

Talous

Elinkeinoelämän edistäminen	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	52.592,62	900	900	0
Toimintamenot	-226.969,07	-765.810	-712.680	-6,9
Toimintakate	-178.701,69	-764.910	-711.780	-6,9

Talous

Elinvoimapalvelut yht.	TP 2024	TA+MU 2025	TA 2026	%-muutos
Toimintatuotot	55.732,16	900	6.790	654,4
Toimintamenot	-407.863,47	-771.630	-718.570	-6,9
Toimintakate	-352.131,31	-770.730	-711.780	-7,6

5 TULOSLASKELMA

5.1 Käyttötalousosa

TOIMINTATUOTOT	TP 2024	BU 2025	TA 2026	% MUUTOS
YLEISHALLINTO	138050	34380	34400	0,1
SIVISTYISOIMI	769986	518170	644880	24,5
MUUT PALVELUT	250128	261770	297290	13,6
TEKNINEN TOIMI	3142307	2665650	2860576	7,3
ELINVOIMAPALVELUT	55732	900	6790	654,4
YHTEENSÄ	4356203	3480870	3843936	10,4
TOIMINTAKULUT				
YLEISHALLINTO	-728205	-778201	-723285	-7,1
SOSIAALI- JA TERV.T	-112521	-94750	-94750	
SIVISTYISOIMI	-6892950	-6521399	-6989641	7,2
MUUT PALVELUT	-349584	-413480	-393920	-4,7
TEKNINEN TOIMI	-2969695	-3057570	-3135200	2,5
ELINVOIMAPALVELUT	-407863	-771630	-718570	-6,9
YHTEENSÄ	-11460818	-11637030	-12055366	3,6

TOIMINTAKATE				
YLEISHALLINTO	-590155	-743821	-688885	-7,4
SOSIAALI- JA TERV.T	-112521	-94750	-94750	
SIVISTYSTOIMI	-6122964	-6003229	-6344761	-5,7
MUUT PALVELUT	-99456	-151710	-96630	-36,3
TEKNINEN TOIMI	172612	-391920	-274624	-29,9
ELINVOIMAPALVELUT	-352131	-770730	-711780	7,6
YHTEENSÄ	-7104615	-8156160	-8211430	0,7
VEROT				
Kunnan tulovero	4434754	4375000	4494000	0,3
Kiinteistövero	1203806	1209000	1201000	-0,1
Yhteisövero	456558	440000	469000	6,5
YHTEENSÄ	6095118	6024000	6164000	2,3
VALTIONOSUDET				
Peruspalvelujen vo	935433	1093095	1202406	10
Verotuloihin perustuva vo	1528251	1593465	1655421	3,9
Veromenetysten komp	668175	491440	483586	-1,6
Opetus- ja kultt.t.	109141	27570	123758	448,9
Harkinnanvarainen vo				
YHTEENSÄ	3241000	3205570	3465171	8,1
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Muut korkotuotot	21587	15000	10000	-66,7
Muut rahoitustuotot	32251	23050	30050	30,4
Korkokulut lainoista	-443262	-370600	-387000	4,4
Muut rahoituskulut	-1080	-1500	-1300	-13,3
YHTEENSÄ	-390504	-349050	-348250	-0,2
VUOSIKATE	1840999	724360	1069491	47,6
POISTOT JA ARV.AL	-1100147	-1091430	-1085740	-0,5
VARAUSTEN JA RAHM	26787			
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	767639	-367070	-16249	-95,6

5.2 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	TP2024	TA 2025	TA 2026	%-MUUTOS
Toimintatuotot	4356201	3480870	3843936	10,4
Myyntituotot	1363914	1294490	1327110	2,5
Maksutuotot	70955	35000	22000	-37,1
Tuet ja avustukset	241525	131050	167190	27,6
Muut tuotot	2679807	2020330	2327636	15,2
	-			
Toimintakulut	11460816	-11593530	-12055366	4,0
Henkilöstökulut	-4696419	-4769060	-4805275	0,8
Palvelujen ostot	-3761251	-3593360	-4123560	14,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-958722	-1278920	-1189615	-7,0
Avustukset	-154107	-269770	-293850	-8,9
Muut toimintakulut	-1890317	-1682420	-1643066	-2,3

Toimintakate	-7104615	-8112660	-8211430	1,2
Verotulot	6095119	6024000	6164000	2,3
Valtionosuudet	3241000	3205570	3465000	8,1
Rahoitustuotot ja -kulut	-390504	-334050	-348250	4,3
Korkotuotot	21587	15000	10000	-33,3
Muut rahoitustuotot	32251	23050	30050	30,4
Korkokulut	-443262	-370600	-387000	4,4
Muut rahoituskulut	-1080	-1500	-1300	-13,3
Vuosikate	1841000	782860	1069320	36,6
Suunnitelman mukaiset poistot	-1100147	-1091430	-1085740	0,7
Tilikauden tulos	740853	-308570	-16420	-90,4
Varausten ja rah.muutokset	26787			
Tilikauden yli-/alijäämä	767640	-308570	-16420	-90,4
Tunnusluvut				
Toimintatulot/toimintamenot%	38,0	30,0	31,9	
Vuosikate/Poistot %	167,3	71,7	98,5	
Vuosikate €/asukas	679,1	290,6	402,2	
Asukasluku	2711	2694	2659	

6 INVESTOINNIT

	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yhteensä
1. Yleishallinto				
Ohjelmistohankinnat	12000	0	0	12000
Yleishallinto yhteensä	12000	0	0	12000
3. Sivistystoimi				
Teknisen työn koneet ja opetusvälineistöä	20000			20000
ATK ohjelmistot	5000			5000
Urheilukentän katsomon uusinta	12000			12000
Urheilukentän kuuluttamon saneeraus ja lisävarasto		20000		20000
Hernesniemen kuntorata	20000	20000		40000
Ilmalämpöpumput kirjasto	10000			10000
Sivistystoimi yhteensä menot	67000	40000		107000
Sivistystoimi yhteensä tulot	0	0	0	0
Sivistystoimi netto	67000	40000		107000
5. Muut palvelut				
Golf-osuudet, Lomagolf	10000			10000
Geopark-kohteet	20000	30000	30000	80000
Geopark-opasteet	20000	20000	5000	45000
Lappajärvi Invest Oy kehittämisraha (SVOP)	60000	50000	50000	160000
Pump Track suunnitteluraha	10000			10000
Pump Track -hankkeen toteuttamisraha	30000			30000
Keskusta-alueen esiintymislava	15000			15000
Kivitippu verkko ja varaussivusto	20000			20000
Kuntalaisten olohuone	10000			10000
Ilmastaselvitys	10000			10000
Muut palvelut yhteensä menot	205000	100000	85000	390000
6. Tekninen toimi				
6a Liikenneväylät				
Liikenneväylien asfaltointi	20000	20000	20000	60000
Liikenneväylien perusparannus	15000	15000	15000	45000
Valaistus	15000	15000	15000	45000
Kaavateiden rakentaminen	30000	30000	30000	90000
Kaavateiden suunnittelu	15000	15000	15000	45000
Pentinniementien parannus	40000	0	0	40000
Nurmirehollinkujan suunnittelu ja rakentaminen	40000			40000
Väkeväisientien suunnittelu ja rakentaminen		60000		60000
Yhteensä	175000	155000	95000	425000

6b Puistot ja yleiset alueet				
Nykälänniemi-Kyrönsaari-Halkosaari yhteyden suunnittelu	15000	30000		45000
Nykälänniemi-Kyrönsaari-Halkosaari kevyen liikenteen siltojen rakentaminen		1200000	1000000	2200000
Siltoihin kohdistuva avustus		-400000	-400000	-800000
Saunamaailman aallonmurtajan rakentaminen		150000		150000
Rantojen kunnostaminen	15000			15000
Kanavapuiston kulttuuriluontopolku, jatkohanke	43000	43000		86000
Avustus	-43000	-43000		-86000
Kärnäiittilouhos		20000	0	20000
Menot	73000	1443000	1000000	2516000
Tulot	-43000	-443000	-400000	-886000
Netto	30000	1000000	600000	1630000
6c Toimitila- ja vuokrauspalvelut				
Kiinteistöt varautuminen	50000	50000	50000	150000
Kivitippu lattioiden pinnoitus	50000			50000
Kivitippu LVI saneeraus	200000			200000
Kivitippu lukitus	40000			40000
Halkosaaren tanssilavakiinteistön perusparannus	20000			20000
Menot	360000	50000	50000	460000
Tulot	0	0	0	0
Netto	360000	50000	50000	460000
Vesihuolto				
Varaus vesi- ja viemärijohtojen rakentaminen	50000	50000	50000	150000
Viemärien saneeraus	40000	40000	40000	120000
Talojohdot varaus	20000	20000	20000	60000
Menot	110000	110000	110000	330000
Maa- ja metsätilat				
Maa-alueiden ostot	100000			100000
Maa-alueiden myynti	-60000			-60000
Menot	40000			40000
Kalusto				
Yleistraktori jääalueille			20000	20000
Tekninen toimi yhteensä, menot	818000	1265000	1275000	2965000
Tekninen toimi yhteensä, tulot	-103000	-443000	-400000	-946000
Tekninen toimi, netto	715000	822000	875000	2019000
YHTEENSÄ, MENOT	1102000	1405000	1360000	3474000

YHTEENSÄ, TULOT	-103000	-443000	-400000	-946000
YHTEENSÄ, NETTO	999000	1455000	960000	2528000

7 RAHOITUSLASKELMA

Toiminnan ja investointien rahavirta	TP 2024	TA 2025	TA 2026	%-muutos
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1841000	782860	1069320	36,6
Tulorahoituksen korjaukset				
Toiminnan rahavirta	1687446	782860	1069320	36,6
Investointimenot	-1287172	-3002500	-1102000	-63,8
Rahoitusosuudet investointeihin	-3884	743000	43000	-94,2
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	346828		60000	100
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot/tappiot	-6446		60000	100
Investointien rahavirta	-950674	-2259500	-999000	-56,5
Toiminnan ja investointien rahavirta	736772	-1476640	70320	-105,8
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainauksen lisäys				
Antolainauksen vähennys	160000			
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-450000	-450000	-450000	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	1926640	379680	-81,1
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-100000			
Lainakannan muutokset	-550000	1476640	-70320	-105,8
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen ja var. muutokset	-14811			
Vaihto-omaisuuden muutos	0			
Saamisten muutos	-196960			
Korott. pitkä- ja lyhytaik.	-659889			
Muut maksuvalmiuden muutokset	-871660			
Rahoituksen rahavirta	-1261660	1476640	-70320	
Rahavarojen muutos				
Kassavarat 31.12.	1271311			
Kassavarat 1.1.	1796199			
Rahavarojen muutos	-524888			
Lainakanta 31.12.	12725000	12225000	10890000	
Lainakanta euroa/asukas	4693,84	4537,86	4089,88	
Asukasmäärä	2711	2694	2659	

8 HENKILÖSTÖ

Lappajärven kunnan palveluksessa on 77,13 henkilöä vuonna 2025. Henkilöstösuunnitelman mukaan vuonna 2026 henkilökuntaa tulisi olemaan 77,53 henkilötyövuotta. Ero johtuu lähinnä määräaikaisten vähentymisestä.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 34 §:n 1 momentin kohdan 6 mukaan virkasuhde päättyy ilman irtisanomista ja irtisanomisaikaa sen kalenterikuukauden päättyessä, jonka aikana viranhaltija täyttää eroamisiän, jollei viranhaltijan kanssa sovita virkasuhteen määräaikaisesta jatkamisesta. Työsopimuslain 6 luvun 1 a §:n mukaan työntekijän työsuhde päättyy ilman irtisanomista ja irtisanomisaikaa sen kalenterikuukauden päättyessä, jonka aikana työntekijä täyttää eroamisiän, jolleivät työnantaja ja työntekijä sovi työsuhteen jatkamisesta. Eroamiskäikä on vuonna 1957 ja sitä ennen syntyneillä 68 vuotta, vuosina 1958–1961 syntyneillä 69 vuotta ja vuonna 1962 ja sen jälkeen syntyneillä 70 vuotta.

Nämä säännökset tarkoittavat sitä, ettei työnantaja voi tehdä tarkkoja eläke-ennusteita syntymävuoden perusteella. Tilinpäätöksessä 2024 todetaan, että ns. vakituisia henkilöitä on eniten ikävälillä 60 - 64 vuotta ja heitä oli yhteensä 27 henkilöä. Seuraavaksi eniten oli ikäryhmässä 50 - 54 vuotta ja heitä oli yhteensä 14 henkilöä. Alle 40-vuotiaita oli 13. Vakituisten henkilöstön naisten keski-ikä oli 48,4 vuotta ja miesten keski-ikä 43,3 vuotta.

Henkilöstöpolitiikassa on jo useamman vuoden ajan noudatettu periaatetta, että luonnollinen poistuma hyödynnetään silloin, kun se on toimintojen järjestämisen kannalta mahdollista. Kunnanhallitukselta pyydetään lupa toistaiseksi voimassa olevan palvelussuhteen täyttämiseen.

Hiljaisen tiedon siirtymisestä tulee pitää huolta. Tästä syystä rekrytointi on aloitettava riittävän ajoissa, jotta pystytään turvaamaan vastuullinen perehdyttäminen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää henkilöstön jaksamiseen. Henkilöstön määrä on vähentynyt pikkuhiljaa ja jatkossa tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei työtehtäviä enää keskitetä enempää vastuuhenkilöille. Myös tarkastuslautakunta on kiinnittänyt tähän asiaan huomiota arviointikertomuksessaan.

Lappajärven kunnalle on laadittu Menettelytapaohje toimien ja virkojen täyttämiseksi eläköitymisen takia vuosina 2022 – 2026. Tämä vastaa rekrytointisuunnitelmaa. Ohje päivitetään vuoden 2026 aikana. Henkilöstöjaosto on hyväksynyt Lappajärven kunnan henkilöstö- ja koulutussuunnitelman vuodelle 2026.

Virat ja toimet ovat Lappajärven kunnan virkoja ja toimia, eivät jonkin tietyn yksikön. Uudet työtehtävät perustetaan viroiksi, jos niihin sisältyy kuntalain mukaisia viranomais tehtäviä tai erityislaki edellyttää virkasuhdetta. Muihin tehtäviin henkilöstö palkataan työsuhteeseen. Toistaiseksi voimassa oleva palvelussuhde on ensisijainen palvelussuhteen muoto. Määräaikaisia palvelussuhteita käytetään silloin, kun on lain edellyttämä peruste. Sijaisia palkataan vain tarvittaessa lähinnä turvaamaan toiminnan sujuminen ja palvelujen saatavuus.

Henkilöstön kanssa käydään säännöllisesti kehityskeskustelut ja niissä kartoitetaan mm. osaamista ja halukkuutta lisäkoulutukseen tai kurssitukseen. Kunnanhallitus on 21.9.2009 § 275 tehnyt päätöksen, jonka mukaan henkilökunnalle voidaan myöntää palkallista virkavapaata tai työlomaa enintään viisi päivää vuodessa itse maksettua, omaehtoiseen ammatilliseen koulutukseen. Muina tapoina kehittää henkilöstön ammattitaitoa ovat mm. ammattikirjallisuuden ja -lehtien lukeminen, itseopiskeluohjelmat ja tiedon haku internetistä. Kunta voi myös itse järjestää koulutusta.

Henkilöstön omaehtoista, kunnan kannalta tarkoituksenmukaista, pätevyyden lisäämistä voidaan tukea koulutuksellisin keinoin; esim. opintovapaa, oppisopimus, työharjoittelu.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA VUODELLE 2026 – 2028

Tulosalue	Virka- tai toiminimike	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Yleishallinto	Kunnanjohtaja	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
	Hallintojohtaja	1	1	1	1	1
	Hallinto- ja taloussiht.	1	1	1	1	1
Yhteensä		2,65	2,65	2,65	2,65	2,65
Sivistystoimi	Sivistystoimen hallinto					
	Sivistysjohtaja	0,5	0,5	0,5	0	0
	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja	0	0	0	1	1
	Koulusihteeri (siirtyy po:sta ja lukiosta)	0,5	0,3	1	1	1
Perusopetus	Yhteiskoulu					
	Peruskoulun rehtori	1	1	1	1	1
	Koulusihteeri	0,5	0,5	0	0	0
	Lehtori	3	3	3	3	2
	Lehtori, osa-aikainen	0,3	0,3	0	0	0
	Tuntiopettaja, aineenop	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
	Opinto-ohjaaja	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Luokanopettaja	10	10	10	9	9
	Luokanopettaja MA	1	3	1	0	0
	Esikoulunopettaja	1	1	1	1	1
	Esikoulunopettaja MA	1	1	0	0	0
	Emäntä	1	1	1	1	1
	Keittäjä	2	2	2	2	2
	Ruokapalvelutyöntekijä	1	1	1	1	1
	Ruoanjakaja	1	1	1	1	1
	Ruoanjakaja MA	0,5	0	0	0	0
	Peruskoulun yht.virat					
	Erityisluokanopettaja	1	2	1	1	1
	Erityisopettaja	2,4	2	2	2	2
	JOPO-opettaja	1	0	0	0	0
	Koulunkäynninohjaaja	8	8	8	8	8
	Koulunkäynninohj. MA	1	1	1	0	0
	Valmistava opetus					
	Opettaja	1	1	1	0,5	0,5
	Lukio					
	Lukion rehtori	0,5	0,5	0,5	1	1
	Koulusihteeri	0,5	0,5	0	0	0

	Lehtori (5 opettaa myös po:ssa)	6	6	6	5,5	5,5
	Tuntiopettaja	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Opinto-ohjaaja	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Kirjasto					
	Kirjaston johtaja	0	1	1	1	1
	Kirjastonhoitaja	0,6	0	0	0	0
	Kirjastovirkailija	1	1	1	1	1
	Vapaa-aikatoimi					
	Vapaa-aikasihteeri	1	1	1	1	1
	Varhaiskasvatus					
	Keittäjä, Ullanlinna pk	1	1	1	1	1
	Keittäjä, Kastehelmi MA	0,7	0,7	0,7	0	0
Yhteensä		54,4	52,9	51,6	48,00	47,00
Muut palvelut	Oikeudenhoito ja turv.					
	Yleinen edunvalvoja	1	1	1	1	1
	Toimistos sihteeri	1,4	1,6	2	2	2
	Hanketyöntekijä, ma	1	1	51,7	48	47
Yhteensä		3,4	3,6	3	3	3
Tekninen toimi	Yhdyskuntasuunnittelu					
	Tekninen johtaja	1	1	1	1	1
	Toimistos sihteeri	1	1	1	1	1
	Yhdyskuntainsinööri	1	1	1	1	1
	Siivoustyönohjaaja	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
	Yhdyskuntapalvelut					
	Kirvesmies		2	1	1	1
	Liikunta-alueidenhoitaja	1	1	1	1	1
	Toimitila- ja vuokr.palv.					
	Kirvesmies	2,8	1,81	1,81	1,81	
	Laitosmies-talonmies	1,81	1,81	1,81	0,81	0,81
	Siivooja	7	6,11	6,11	6,11	6,11
	Vesihuolto					
	Kirvesmies	1	1	0	0	0
	Muu liikeluonteinen toiminta					
	Traktorinkuljettaja	2	2	2	2	2
	Rakennusvalvonta					
	Rakennustarkastaja	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6

	Rakennusvalvonta-siht.	1	0,4	0,6	0,6	0,6
	Ympäristöhuolto					
	Ympäristösihteeri	0	0	0	0	0
Yhteensä		20,81	20,33	18,53	17,53	17,53
Elinvoimapaalvelut	Kunnanjohtaja	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
	Viestintä- ja hank.tt	1	1	1	1	1
Yhteensä		1,35	1,35	1,35	1,35	1,35
YHTEENSÄ		82,61	80,63	77,13	72,53	71,53

*Sivistystoimen henkilöstömäärä ilmoitettu syyslukukauden alkutietojen mukaan eli esim. elokuun 2024 tilanne.

9 TALOUSSUUNNITELMA

LAPPAJÄRVEN KUNTA		TALOUSSUUNNITELMA		
		2 026	2 027	2 028
	YLEISHALLINTO			
1100	Luottamushenkilöhallinto			
	Menot	-228290	-240	-250
	Tulot	0		
	Netto	-228 290	-240	-250
1200	Yleiset toimistopalvelut			
	Menot			
	Tulot	24400	22	22
	Netto	24 400	22	22
1300	Muu yleishallinto			
	Menot	-129 000	-130	-132
	Tulot	10000	10	10
	Netto	-119 000	-120	-122
1000	YLEISHALLINTO YHTEENSÄ			
	Menot	-357 290	-370	-382
	Tulot	34 400	32	32
	Netto	-322 890	-338	-350
2000	YMPÄRISTÖTERV.HOITO			
	Menot	-83 500	-83	-84
	SIVISTYSTOIMI			
4100	Sivistystoimen hallinto			
	Menot	-129 850	-130	-130

	Tulot	129850	130	130
	Netto	0	0	0
4200	Perusopetus			
	Menot	-2 802 773	-2 910	-2 911
	Tulot	150 650	182	182
	Netto	-2 652 123	-2 728	-2 729
4300	Peruskoulujen yhteinen toiminta			
	Menot	-625 016	-647	-647
	Tulot	17 000	73	73
	Netto	-608 016	-574	-574
4400	Lukiokoulutus			
	Menot	-838 426	-800	-810
	Tulot	17 000	32	32
	Netto	-821 426	-768	-778
4500	Ammatillinen koulutus			
	Menot	-91 000	-90	-90
	Tulot	0		
	Netto	-91 000	-90	-90
4600	Kirjasto			
	Menot	-225 903	-220	-220
	Tulot	2 000	11	11
	Netto	-223 903	-209	-209
4700	Vapaa-aikatoimi			
	Menot	-590 930	-550	-550
	Tulot	66 800	30	30
	Netto	-524 130	-520	-520
4800	Varhaiskasvatus			
	Menot	-1 685 744	-1 500	-1 550
	Tulot	261580	209	209
	Netto	-1 424 164	-1 291	-1 341
4000	SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ			
	Menot	-6 989 642	-6 847	-6 908
	Tulot	644 880	667	667
	Netto	-6 344 762	-6 180	-6 241
	MUUT PALVELUT			
5100	Maaseutuhallinto ja hankkeet			

	Menot	-207 710	-206	-207
	Tulot	80 290	40	45
	Netto	-127 420	-166	-162
5200	Oikeudenhoido ja turvallisuus			
	Menot	-179510	-180	-181
	Tulot	217 000	219	220
	Netto	37 490	39	39
5000	MUUT PALVELUT YHTEENSÄ			
	Menot	-387 220	-386	-388
	Tulot	297 290	259	265
	Netto	-89 930	-127	-123
	TEKNINEN TOIMI			
6100	Yhdyskuntasuunnittelu			
	Menot	-308 981	-305	-306
	Tulot	289 950	290	290
	Netto	-19 031	-15	-16
6200	Yhdyskuntapalvelut			
	Menot	-560 459	-560	-560
	Tulot	355 717	355	355
	Netto	-204 742	-205	-205
6300	Toimitila- ja vuokrauspalvelut			
	Menot	-1 583 024	-1 600	-1 600
	Tulot	1 475 180	1 500	1 520
	Netto	-107 844	-100	-80
6400	Vesihuolto			
	Menot	-375 644	-370	-370
	Tulot	514 300	500	500
	Netto	138 656	130	130
6600	Jätehuolto			
	Menot	-3 075	-3	-3
	Tulot	0	0	0
	Netto	-3 075	-3	-3
6700	Maa- ja metsätilat			
	Menot	-28 785	-25	-26
	Tulot	139000	130	134
	Netto	110 215	105	108

6800	Muu liikeluonteinen toiminta			
	Menot	-116 871	-116	-117
	Tulot	41 900	42	43
	Netto	-74 971	-74	-74
6900	Muu toiminta			
	Menot	-11 601	-11	-12
	Tulot	7830	8	8
	Netto	-2 900	-3	-3
6950	Ympäristöpalvelut			
	Menot	-146 760	-147	-147
	Tulot	36 700	37	37
	Netto	-110 060	-110	-110
6000	TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ			
	Menot	-3 135 200	-3 137	-3 141
	Tulot	2 852 747	2 854	2 879
	Netto	-282 453	-283	-262
7000	ELINVOIMAPALVELUT			
7100	Elinvoimalautakunta			
	Menot	-5 890	-6	-6
	Tulot	5890	0	0
	Netto	0	-6	-6
7150	Elinkeinoelämän edistäminen			
	Menot	-712 680	-705	-708
	Tulot	900	1	1
	Netto	-711 780	-704	-707
7000	ELINVOIMAPALVELUT YH- TEENSÄ			
	Menot	-718 570	-711	-714
	Tulot	6790	1	1
	Netto	-711 780	-710	-713
8100	Toiminnan rahoitus			
	Verotulot	6 164 000	6 166	6 309
	Valtionosuudet	3 465 000	3 304	3 225
	Netto	9 629 000	9 470	9 534
8200	Korot			
	Rahoitustuotot ja- kulut	-377 000	-274	-284
	Netto	-377 000	-274	-284
8300	Muu rahoitus			

	Rahoitustuotot ja -kulut	28750	20	20
	Netto	28750	20	420
8000	RAHOITUS YHTEENSÄ			
	Verotulot	6 164 000	6 166	6 309
	Valtionosuudet	3 465 000	3 304	3 225
	Rahoitustuotot ja -kulut	-348 250	-254	136
	Netto	9 280 750	9 216	9 670
LAPPAJÄRVEN KUNTA YHTEENSÄ				
	Toimintamenot	-12 055 366	-11 534	-11 617
	Toimintatulot	3 843 936	3 813	3 844
	Toimintakate	-8 211 430	-7 721	-7 773
	Rahoitus netto	9 280 750	8 962	9 806
	Vuosikate	1 069 320	1 241	2 033
	Poistot	-1 085 740	-1 241	-1 326
	Tilikauden tulos	-16 420	0	707
	Tunnusluvut			
	Toimintatulot/toimintakulut, %	31,9	33,1	33,1
	Vuosikate/Poistot %	98,5	100,0	153,3
	Vuosikate €/asukas	402,2	477,9	763,1
	Kertynyt ylijäämä (milj.euroa)	2,2	2,1	2,0
	asukasluku	2659	2597	2530

10 RAHOITUSSUUNNITELMA

Toiminnan rahavirta	2026	2027	2028
Vuosikate	1069320	1100	1050
Tulorahoituksen korjauserät			
Toiminnan rahavirta	1069320	1100	1050
Investointimenot	-1102000	-1345	-920
Rahoitusosuudet investointeihin	43000	400	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	60000		
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot/tappiot	60000		
Investointien rahavirta	-999000	-945	-920
Toiminnan ja investointien rahavirta	70320	155	130
Rahoitustoiminta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainauksen lisäys			
Antolainauksen vähennys			
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-450000	-558	-450
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	379680	-403	320
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
Lainakannan muutokset	-70320	-155	-130
Rahoituksen rahavirta	-70320	-155	-130
Lainakanta 31.12.	10890000	10874845	10874715
Lainakanta euroa/asukas	4095	4187	4298
Asukasmäärä	2659	2597	2530

11 VESIHUOLTOLAITOS

Ulkoinen/sis

LAPPAJÄRVEN KUNTA BUDJETTI 2026				
VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS + VIE-MÄRILAITOS) TASEYKSIKKÖ				
TULOSLASKELMA	VLK ESITYS 2026		VLK ESITYS 2025	
Liikevaihto		514300,00		496500,00
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot				
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-156500,00		-157200,00	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-168851,00	-325351,00	-216500,00	-373700,00
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-37100,00		-19100,00	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-9150,00		-5910,00	
Muut henkilösivukulut	-1240,00	-47490,00	-500,00	-25510,00
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-176226,00		-177729,00	
Arvonalentumiset		-176226,00		-177729,00
Liiketoiminnan muut kulut				
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-34767,00		-80439,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	-22042,89		-22042,89	
Muut rahoituskulut		-22042,89		-22042,89
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-56809,89		-102481,89
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-56809,89		-102481,89
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-56809,89		-102481,89

VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS + VIEMÄ- RILAITOS) TASEYKSIKKÖ				
RAHOITUSLASKELMA	VLK ESITYS 2026		VLK ESITYS 2025	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-34767,00		-80439,00	
Poistot ja arvonalentumiset	176226,00		177729,00	
Rahoitus tuotot ja -kulut	-22042,89		-22042,89	
Satunnaiset erät				
Tuloverot				
Tulorahoituksen korjauserät		119416,11		75247,11
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-110000,00		-110000,00	
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pys. Vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		-110000,00		-110000,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		9416,11		-34752,89
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys kunnalle				
Antolainasaamisten lisäys muilta				
Antolainasaamisten vähennys kunnalta				
Antolainasaamisten vähennys muilta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta				
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muu- tos				
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos kunnalta	-9416,11		34752,89	
Saamisten muutos muilta				
Saamisten muutos				
Korottomien velkojen muutos kunnalta				
Korottomien velkojen muutos muilta		-9416,11		34752,89
Rahoituksen rahavirta		-9416,11		34752,89
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.				
Rahavarat 1.1.				